II партійна
Конференція
партії Н.Р.

1

Місцевий Комітет
Ченстоховської Філії
Української Народньої
Републіканської Партії
„27" Грудня 1920 р.
ч. 1
м. Ченстохова Польща.-

До Центрального Комітету
У. Н. Р. Партії.-

До діла про II партійну конференцію
2/I 1921 [signature]

На підставі повідомлення Голови Ц. К. від 22-XII, - Ченстоховська філія Партії У. Н. Р. командірує на партійну конференцію, яка має відбутись 29, 30 і 31 цього грудня в м. Тарнові, - голову місцевого комітету Ченстоховської Філії пана О. М. Базілевича, котрому доручає виступати і подавати голос в імені групи при голосуваннях на Конференції.-

За Голову Комітету Л. Ст[signature]
Член Скарбник [signature]
Член Секретар [signature]

Члени:
Шкарець
В. Гаврущ[signature]
[signature]
М. Мирошниченко
М. Іванчишин
Ол. Ярошевець
Д. Ковтун[signature]

II-ої партійної

Протокол першого засідання Конференції Народньої Республиканської партиї 29 грудня 1920 р. м. Тарнов.

Присутні: члени Ц. К. — п. п. Ковалевський, П. Пилипчук, У. Сапіга, М. Медвідський, К. Сивошапка, В. Галушка, Гриневич, Д. Золотницький, М. Мирошниченко; Уповноважений Ченстоховської групи партиї — Ол. Базилевич і члени партиї: п. п. М. Багріновський, Д. Обрученко, Дмитренко, Ченстоховський і Біліц. Голова Зборів обирається П. Пилипчук, заступник Ол. Базилевич, секретарем В. Мирошниченко.

Приймається слідуючий Порядок денний: 1) Доклад П. Пилипчука про роботу партиї за друге півріччя 1920 р. 2) Доклад п. Багріновського про Міжпартійні наради в справі утворення Ради Республіки. 3) Доклад п. Ковалевського про тактику партиї в Раді Республіки. 4) Доклад п. Сапіги про видавництво діяльність партиї 5) Доклад п. Медвідського про організацію армії п. Удовиченка і ген. пор.

Початок в 4. годині дня.

Після відкриття конференції вбирає слово для заяви п. Сапіга.

1. п. Сапіга пропонує, аби по зразку Ченстоховської групи Тарнівська група обрала з присутніх членів одного представника з правом рішаючого голоса, а решта присутніх членів мали би лише дорадчий голос.

П. Ковалевський обстоює ту думку, щоби всі присутні члени партиї мали рішаючий голос, при чому представник Ченстоховської групи мав би кількість голосів, відповідно кількости членів партиї, що дали ... підписали мандат п. Базилевичу. Після цього п. Сапіга знимає свою пропозицію.

Постановили

Прийняти пропозицію п. Ковалевського.

2. П. Палинчук доповідає про роботу партії за останнє півріччя. Він характеризує момент утворення кабінета із представником Київського Громадського Комітету і здобутки цього кабінета: по Міністер. Вн. Справ (самоуправи) — відсутність організації на місцях і невдалі призначення урядовців М-ва, по М-ву Закорд. Справ — ~~невдалі звязки з [illegible]~~ ~~[illegible] в Станиславові [illegible]~~ відсутність ясної та твердої лінії в веденні закордонної політики. Нар. Респуб. партія, ставши в опозицію до свого кабінета, почала домагатися ~~[illegible] вести [illegible] боротьбу в [illegible]~~ усунення деяких міністрів, але ексклюзія з Виконкому не дала змоги що вплинути на Правительство. З другого боку С-д. партія після виходу з кабінету пп. Безпалка(?) і Мазепи стала на більш рішучий шлях боротьби з кабінетом п. Прокоповича й після партійної конференції в Станиславові добилась усунення п. Прем.-Мін-ра п. Прокоповича і виходу із партії с-д п. Левицького і Тимошенка. До нового кабінета, який мав формувати п. Левицький, партія дозволила вступати тільки персонально з умовою, що ~~[illegible]~~ новий кабінет почне з скликання передпарламенту і затвердження конституції. Але до кабінета ніхто з членів партії не вступив з огляду на капітулярну(?) позицію п. Левицького. ~~[illegible]~~ Під час [illegible] в комісії партії зібрано дуже багато відомостей про страшне безладдя на місцях, що свідчило про те, що злилися особи на чолі Правительства, а не система. ~~[illegible]~~ Особливий хаос ~~[illegible]~~ з'явився з себе Міністерство Нар. Господарства. В той час серед армії почалось незадоволення ~~[illegible]~~ правительством і почались Головним Отаманом правительства ... скликано ваз Ел.(?) Тимошенкові(?)

Доклад п. Палинчука ~~прийнято~~ нявляти(?) до відома.
Протасов(?) і Палинчука виготувати відповідну резолюцію.
~~[illegible] Ковалевському [illegible] Палинчук Безпаловському(?) [illegible] Чеверо(?) [illegible] шано~~

народу разом з [illegible] і здоровою культурою порозуміння з армією, але неорганізована праця де-яких міністерств, а особливо Нар. Госп., що взяло до своїх рук все постачання армії, довела фронт до повного краху і примусила [illegible] Єдиний позитивний момент праці Правительства — це заключення угоди з Російських політичних ком-тів в Варшаві. Перейшовши до Тарнова, а правительство виявило, як більшість політ. груп, нерішучість, [illegible] не загубили віри і зберегли певність н. р. та с.-д. партії [illegible] необхідність дальшої боротьби. Зачитує [illegible] резолюцію Ц.К. н. р. [illegible] угоди. Момент вступу [illegible] і Ковалевського до Кабінету та вказує на необхідність використати момент перебування за кордоном в цілях [illegible] державності і партійних [illegible] прийти в цей спосіб мати своїх людей в Кабінеті, щоби партія, будучи в курсі справ роботи Кабінету, мала своєчасно попередити всі небажані комбінації.

П. Ковалевський. Наша партія завжди старалася стояти подалі від правительства, а головну увагу звертала і тепер звертає на свої партійні організації на місцях. Але все це могло бути лише доти, доки ми перебували на своїй території. В момент часткової евакуації, коли всяку організаційну роботу неможливо було переводити, партія мимоволі мусіла звернути увагу на правительство, ближче стати до нього, бо воно було фактично всім, бо воно переводило всю боротьбу за наше визволення. Звідси виникало, що для партії було не байдуже питання про склад і [illegible] правительства, про його наміри і реальні заходи. Стикнувшися на цілому питанні, партія прийшла до того висновку, що саме найліпшою і найвідповіднішою формою правительства є коаліційне, опираюче на коаліцію різних політичних груп правительство, яке б мало підтримку і у широких верствах українського громадянства. Наша партія і не підтримувала ні Кабінету Мартоса, ні Лизогуба [?], ні Прокоповича, бо це не були коаліційні Кабінети, бо це були кабінети осіб, а не кабінети державного діла.

Не поділяючи принципів орбанізації попередніх Правительств і навіть будучи в певній опозиції до їхньої політики, партія не могла користати з опозиції для самої опозиції й тому, коли були надії на те, що правительство може повести здорову державну політику, справа відношення, як [illegible] а [illegible], що стояв на ґрунті конституційних засад.

Стоючи на ґрунті української державности, — ми виявляли своє відношення до державного життя в формі активній, бо ми активно любили свою батьківщину, саму ідею власної батьківщини, яку виплекали ще за похмурі часи російської реакції. Ця активність стала об'єктом ненависти до нас з боку інших політичних груп, але вона ж спричинилася до об'єднання нашої партії в одне міцне тіло, в скристалізовану політичну групу, що завоювало собі визначне місце в українській державности. Й треба бажати це об'єднання, бо в ньому не тільки наша сила, але й будучина.

З другого боку, ми уміли завжди знайти відповідну лінію [illegible] були центральними. Ми — тільки виступали проти соціалістичної диктатури, ми не похилились уподібню до правого табору; виступаючи проти правої політики п. Дорошенка, ми не переходили в шереги лівих груп. Чому? А тому, що ми завжди стояли на ґрунті демократичних засад, завжди ставили свою партійну діяльність на потреби української демократії, виразниками якої ми є й завжди будемо.

Вірність своїм основним демократичним засадам й уміння [illegible] реально поставити ці засади, тактичне переведення в життя своїх принципів — ось характеристичні риси, що визначають діяльність й тактику нашої партії.

[illegible] більш [illegible] рішення [illegible]

принципи, [illegible] і [illegible] мусили б [illegible] ма [illegible]

[illegible] Але на жаль ці [illegible] останні [illegible] не мали [illegible] собою

Ми є [illegible] ті [illegible] сильна [illegible] з [illegible]

були й не є

п. Баранівський — [illegible] державу короговорість [illegible] життя [illegible] принципів, в які вірує [illegible] партія [illegible] активність [illegible]

п. Греневич — [illegible] що [illegible] партія [illegible] є [illegible] української демократії.

п. Галушко — [illegible] пала [illegible] з посіченими [illegible] на нашу [illegible]

п. Сивашанка — [illegible] довгих стероповань і [illegible] з [illegible] інших партій [illegible] української [illegible] тільки до нашої партії, що свідчить за життєздатність [illegible] нашої [illegible]

Збори закривається о 8 год. вечора

Голова

Секретар.

II-ої партійної Конференції

Протокол другого засідання Народньо-Республиканської партії

30 грудня 1920 р. м. Тарнів.

Присутні члени Ц.К.: А. Ковалевський, Т. Пилипчук, Жапта, М. Медзвідський, Ф. Житник, К. Сивошапка, В. Галушка, Д. Ершевич, В. Золотніцький, М. Мирошниченко, уповноважений членство філії Ол. Гаківевич і члени партії: Тагзіновський, Д. Ковпаненко, Дмитренко, Мостовський і Біліц.

Продовження порядку денного від 29 грудня. Початок о 4 годині дня.

Слухали	Постановили
1. Доклад п. Тагзіновського про роботу партії в міжпартійних нарадах і про вибори до Ради Республіки. Після останньої катастрофи в момент розпачливого становища як уряду так і громадянства, Укр. н.р. партія і єдина твердо стояла на ту точку погляду, що необхідно далі рішучу боротьбу за визволення України від большевиків. Пізніше по ініціативі нр. і С.Д. та других партій вона об'єднала в міжпартійну організацію, котра висловила свої думки по сучасному моменту і вирішила організувати хоть неповне нарешті представництво, назвавши його Радою Республіки. В цьому напрямку і проходила робота всіх партій. Під час спільних обговорювань компетенції будучого передпарламенту, в які партії як наприклад С-С висловлювались за необхідність ліквідації уряду і утворення директоріального комітету, але після доводів Н-р партії, що є неудачно не можна лічити кращим і що треба рішуче боротись далі, всі партії зійшлись на необхідності складання законодавчого тіла, над овим, що по неповноту своїй Рада Республіки не може бути верховної влади, ... спров ... аграрних реформ, робіти законодавства, але в біжучій роботі Рада Міністрів	Доклад п. Тагзіновського прийняти до відома, і доручити п. Пилипчуку в резолюції конференції про діяльність Ц.К. за півроку обмітити працю партії в Міжпартійній Нараді і Бюро.

~~ну~~ повинна буде нести відповідальність перед Радою Республіки. Вирішено, що Рада Республіки складатиметься із 60 членів з слідуючим розподіленням місць: партії – с-д. – 7, с-р. 7, н-р. – 5, с-ф. – 5; с-с. 5; ~~[illegible]~~-д. 5; народ. пр. 2, трудовики 2; сел. союз – 3; жидівськ. пр. 3, поляки 1, німці 1, громадські організації (~~[illegible]~~ самоврядув., кооперативи, залізничники, почтовики, культурно-просвіт. орг.) – 14. Спочатку вирішено було дати 10 місць армії, але після наради з командармом і командирами дивізій виявилось, що армія не може брати участи в Раді республіки. На пропозицію командарма представництво армії має утворитися Рада Оборони Республіки, котра стоятиме нижче Ради Республіки і буде складатися з представ. армії, Ради Респуб. і Правительства. Правительство спочатку було не погоджувалось за утвор. Ради республіки, але пізніше примирилось з цим і тепер само настоює на скорішому утворенню. ~~[illegible]~~ Уже вироблено Законопроект про скликання Ради Республіки, котрий докладчик зачитує.

На запитання п. Галущин, який приблизно має бути політичний вигляд представників громадсько-політ. організацій в Раді Респуб. докладчик відповідає, що залізничники і почтовики – соціалісти, а самоврядув. кооперативи і культур.-просвітні організації – центр.

П. Ковалевський доповнює доклад п. Багриновського. Коли перший раз в Раді Міністрів ~~ну~~ обговорювалось ~~[illegible]~~ питання про утворення Ради Респ. то більшість Міністрів висловлювались проти. Докл. з паном [illegible] незалежно се [illegible] внутр. справ [illegible] стояли Міністри Ковалевський і Христюк за необхідність скликання Ради Респуб. Тепер же

кольору Ради Міністр. Змінився — вона на-
уємо необхідним складом [illegible]
не повного нових [illegible] кадетів. Тільки так:
Здає уже ~~[illegible]~~ до Межпартійного
Бюро [illegible] Радою богато
питань державного значіння. Сучасне
межпартійне Бюро і майбутня Рада
Республ. набрали великого значіння.

---

4. Доклад т. Ковалевського про тактику партії в Раді Республіки. ~~[illegible]~~

~~Прийняти до відома~~

Перше ніж підійти до намічення точок тактики в Раді Республіки, докл. спинявся на виясненні класової позиції партії.

~~[illegible]~~

Партія н.р. об'єднує ті верстви громадян~~ства~~, котрі мають буржуазно-демократичну ідеологію, а іменно: ~~[illegible]~~ середнє селянство, ~~[illegible]~~ найбільшу частину всього селянства; не спролетаризоване робітництво, міську демократію і позакласову інтелігенцію, малодемократичної формації. Спираючись на ~~[illegible]~~ них партія мусить мати загальні принципи тактики, які полягають в двох моментах: радикалізм політичний — боротьба зо всім безправним та анархічним, невиправданим беззаконним будівництвом, прагнення до конституціоналізму та парламентаризму через народоправство в формі парламента; радикалізм соціальний — у всіх соціальних питаннях — еволюціонізм; робітниче законодавство забезпечує кращі умови життя робітникам, аграрне законодавство підпорядкує більшість, яка протестує проти соціальних експериментів и т. д. Виходячи з сих основних принципів тактики партії в Раді Республіки мусить повести ~~в Раді~~ слідуючих домагання ~~[illegible]~~ щоб методи і шляхи боротьби за Українську державність були [illegible] ті ~~[illegible]~~ в цілях скорішого ~~[illegible]~~ досягнення конечного

Прийняти до відома. Прохати п. Ковалевського сконкретизувати в певній резолюції про тактику партії на основі точки тактики партії в Р. Республіці.

успіху і збереження національних сил. 2) домагатися ліквідації Директорії, бо по своїй ідеології партія не визнає колегіальної Верховної Влади; 3) домагатися, щоб Уряд звернув належну увагу на наше військо в розумінні матеріяльної і духовної підтримки і приступив до реорганізації армії на нових основах; 4) в справі відносин з иньшими протибольшевицькими групами домагатися осягнення з ними порозуміння; 5) блокуватись з иньшими партіями по біжучості неможлива, бо: с-р. стоять на радянській платформі, с-д. і с-с. нечисленні групи, в с-д. не треба блокуватися, бо з ними можна зговоритися. Але найліпше триматися погляду „Нарізно йти, але разом бити". В заключення докладчик констатує, що партія зробила народню ідеологію і буде мати велику підтримку на Україні, пропонує що орієнтуватись в справі визволення України треба головним чином на свої народні сили.

5. Доклад п. Сапіга про видання партійного органа. Мрією партії було завсіди заснування свого партійного органа, але відсутність грошових засобів не давали змоги зробити сього. Тільки в липні с/р. п. Ковалевський дістав від Провідника трохи грошей на своє імя і ці гроші офірував на партію і почали видавати тижневик „Поступ". Сей журнал не мав партійного називання і тому його вважали органом С-д., що трохи шкодило партії, а надавало органові ніби характер, хоча по суті та змісту стоїть цілком партійним органом.

Заслухавши доклад постановлено заснувати пресовий фонд з обовязковим внеском членів. [illegible]

Крім того видан- вірш. Ш. Е., ~~[illegible]~~
в 20 [illegible] роки, за [illegible]
за 1881–1889 роки. ~~[illegible]~~, [illegible], то надалі не
буде видаватись ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] роз[illegible] [illegible]-
Коли Зараз [illegible] не [illegible] Є
[illegible] [illegible], і [illegible] [illegible]-
так [illegible] [illegible] [illegible]-
ня, для [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] і Компанейкъ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] „[illegible]"

[illegible] [illegible] [illegible] на ЦК

Второ [illegible] в 3 [illegible] [illegible]

Заяви [illegible] – [illegible]

Сергієвъ

7

[illegible] Протокол [illegible]

ІІ-ге засідання [illegible]

31 грудня 1920 року

[illegible] Ф. Ковалевський [illegible]

[illegible] Інформує про нараду у Головн. Отамана в приводу протеста Міжпартійної наради на наказ Голов. Команди про знищення Штабу Дієвої Армії. Докладчик зауважує

[illegible]

[illegible] 2/ Головн Отаман мусив [illegible]

[illegible]

3. ... бачите ті хиби, що мають [illegible] тепер.

~~в) [illegible] на [illegible] Не-ковський [illegible], [illegible] ... якo підкреслено в [illegible], [illegible], що [illegible] ... [illegible] ... і міністр [illegible], [illegible] ... в своїй [illegible] ... [illegible] ... монополії, [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...~~

Причини скарг [illegible] Ковалев до Бузини, [illegible] відрізняються від [illegible] кусків [illegible] до слідуючих передачі

2) Зачуй на розмову Ковалева.
„Шовтянка Картина"

Соніто. Причини я [illegible] [illegible]

1) Нерви [illegible] [illegible] на [illegible] і на [illegible] в [illegible] результатом [illegible] [illegible]

2. Середняк і промисловець мають [illegible] [illegible] НР тому, що їх інтереси [illegible], [illegible] НР є для їх найбільш [illegible] ~~[illegible]~~

3. Середняк не може [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

4. Конфлікт і [illegible] між середняком і промисловцем [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] Інтересів в [illegible]-леннi

~~5. Середняк не [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~

5/ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] державний [illegible]
[illegible]

6 Остання революція [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
офіцерів і ~~[illegible]~~ [illegible]

7 Найбільш міцна національно
і [illegible] країна буде — край нор-
-рований [illegible] [illegible]
і [illegible]

8 ~~[illegible]~~ ми [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] не бути [illegible]
нашої партії; З ~~ним~~ автор ~~[illegible]~~ не годиться доповідником.

Галушка зауважує ~~що~~, погоджуючись
~~[illegible]~~ з ~~[illegible]~~ думками й Ковалевського, що
~~в силу того~~ з огляду на те що спірне
питання не [illegible] [illegible] в [illegible] [illegible]
то не буде [illegible] [illegible] [illegible],
яка, на думку [illegible], не могла дати єдиного
погляду на Українську державність і [illegible]
[illegible] партії [illegible] [illegible]-[illegible]
никами не [illegible] впливати. В [illegible]
треба звернути увагу на моменти боротьби
за українську державність, на вишукування
допомоги зовні, бо поки [illegible] [illegible]
самі не виручимося. Слідуючим етапом
є [illegible] [illegible] капіталу.
Шостацький звертає увагу на [illegible] [illegible]-
вання Ковалевським ~~[illegible]~~ тактики партії,
і [illegible] з свого боку необхід-
ність вести роботу в трьох напрям-
ках, громадському, військовому, [illegible]-
ловому. Далі [illegible] звертає ~~[illegible]~~
увагу на конечність для України.

як найширшим розбору взаємовідно-
шенням концепцій.

Ухвалили: Відзначити суттєвість промови Ковалевського яка багата була моментами що підкреслювали з теоретичного боку ті чи инші погляди ~~положення~~ і позиції. Звернути особливу ~~увагу~~ на ті ~~[illegible]~~ ~~слова~~ твердження Ковалевського ~~[illegible]~~, що дрібне селянство, також взагалі селянство, може опиратися на програм с-р не є правильно, в тому, значенні розуміння, що с-р з своїм земельним програмом, який з огляду ~~на~~ з всею сумою економічних факторів, які ~~[illegible]~~ впливають на кристалізацію господарства, на його цілевідповідність і усталеність, не ... і тому не будуть існувати як партія, новоро, дрібного селянина ... в промовах зупинились на де яких моментах промови Ков (пояснення в інтелігенції, можливості партії на місцю демократії) Ковалевський в зазначеній промові, стоячи свого попереднього позицію і дочі до якої поширення свого повідомлення місцевої демократії зокрема де бору.

Оголошується перерва до 4 годин.

Голова

Секретар

О. Ковалевський, П. Пилипчук, В. ...
В. Медвідєвський, К. Сивошапка, В. Голушко, Д. Греків, ... , ...
ниченко, Фед. Хижняк, Упов. Чен. Армії Вавілевич, інж. Шостовський, ...
Бердиновський та Білиця.

1. Доклад Ковалевського про організацію ...
2. Доклади Удовиченка, Ковалів, Медвідчука про ...

Головує Пилипчук, Ковалів, справа
Секретарює Михальниченко. Почато рівно о 4 годині.

ють ... до ... ліквідації

тими ... її ... ти, зна ... а ... т і

— і позики

Ц. К.

— 6

Змогу

потрібний

Цент. Ком. й, обраного з членів

Ген. Ком. ... ... ізатвердив усі постанови Бюро і ... Садівського ...

= и змогу

організації

Н... ... будучої

і повну ... ю.

пол. Удовиченка і Ген. Пов. Медведчука

докл. ... пол. Удовиченка його зачитує

прикладається до протоколу

— відтиском

... ... ом

Арт

е жів

ні

те

почимати цілком наново

прохати

ко

Генер. пр.

до про-

токолу окремим відтиском.

, але і в технічній організації її, тому ідеальної її

ового озброєння

вре літом 1919 р.

армії

зброї і набоїв. Ук

погав

за

але безуспішно

надіслав низку місій

купувати

у російської ~~армії~~ озброєння

За відсутністю коштів можливі були і купувати ближчими

або продаж іншими державам,

Тоді Військове Міністерство звернулось перейти на інший тип озброєння і в цьому полягає величезна хиба.

Вивітривши мудрості тижнями ринків що до ~~зброї~~ зброї російського зразку, прийшлось підкреслити

Необхідність пер ~~[illegible]~~ озброєння.

Поваля нас не мається військова ✱

на правобережжі ~~і~~ на лівобережжі вони зруйновані

з закор-

, власних заводів і арсеналів, що в новий час мусіли бути організовані

для поповнення зброї!

В. Пав...

[illegible] Варшав[illegible] [illegible]

[illegible]

Цим дебати закінчуються

Конференція перервана

[illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] хиляє 6 [illegible] 1

2. Резолюція [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] хиляє 6 [illegible] 1

[illegible] справа.

[illegible] — Фразу постановлено зоставити

[illegible] — [illegible]

[illegible]

Пропозиц. [illegible] 10

Голова зборів [illegible]

[illegible]

, щоби не вигнали
на чужій землі сходитися і радитися про
Нашу Державу, а спокійно жили в
Соборному Києві як повними Господарями.

Засідання замкнуто о 10 годині
вечера

Голова зборів

[illegible]

П Р О Т О К О Л

Четвертого вечірнього засідання 2-ї партійної конференції Народньо-Республіканської партії 31 грудня 1920р. м. Тарнів.

Присутні: Ол. Ковалевський, П. Пилипчук, І. Саліга, М. Медведський К. Сивошапка, В. Галушка, А. Гринович, І. Золотницький, М. Мирошниченко, Ф. Химчук, уповноважений Ченстоховської Філії Базилевич, інжен. Мостовський, Дмитренко, Багриновський та Білиць

Головує П. Пилипчук. Секретарює Мирошниченко.

Початок рівно о 4 годині

На порядку денному:

I/ Доклад п. Ковалевського про організацію партії.

2/ Доклад п. п. Удовиченка і Коваль-Медзвидського про військову справу.

С л у х а л и	П о с т а н о в и л и
I/ Доклад п. Ковалевського про організацію партії. Докладчик з'ясовує, що сучасні умови не дають змоги дотримати цілком тої схеми організації парт. яка зазначена в статуті и по якій всі діла партії вирішує Ц. К., бо не всі члени Ц. К. можуть перебувати в одному місці и тому не завше можна зібрати потрібний кворум. Докладчик пропонує доручити ведення всіх справ партії Бюро Центрального Комитету партії, обраного з членів Ц. К. в кількости 5 чоловік з таким поділом: голова, три заступники - Перший Репрезентант; Другий - Завідує Пресою, Третій - Організатор і Секретаря. Тоді Ц. К. може зібратись два рази на місяць І-го і 15-го числа і затвердити всі Постанови Бюро і зробити відповідні вказівки. Зараз треба починати Організації Філій Партії, щоби мати змогу в недалекій будучині скликати велику і повну Партійну Конференцію.	Приняти до відома і доручити Докладчикові виробити відповідну резолюцію.
2/ а. Доклад Полковника Удовиченка і Генерал-Поручника Медзвідського.	Приняти до відома і відкрити дебати.-

Пан Базілевич за відсутністю докладчика Полковника Удовиченка зачитує його док-

лад, котрий прикладається до протоколу окремим відтиском.

П.Гриневич в суперечь думкам докладчика доводить, що нашу армію не можна організувати; вона так і останеться партізанською, бо він кажучи вже про козаків, старшинський склад армії виявляє з себе ватажків вільного козацтва, або гайдамаків тільки не дісциплінованих старшин. Щоби мати добру армію, то треба починати цілком наново, треба запрохати чужоземних інструкторів, використовувати тих закордоних старшин, котрі зараз у великій кількости подають прохання про вступ до нашої армії.

в/Другий доклад Генерал-Поручника МЕДВІДЬКОГО. Автор сам прочитує його, додаючи де-які словесні поясненння. Доклад прикладається до протоколу окремим відтиском.

Прийнята до відома відкрита дебата.

Пан Галушка находить, що організація армії полягає не тільки в заведені ідеальної військової іерархії, але і в технічній організації її, тому головною справою є озброєння армії. З моменту переворота проти гетьмана на Україні запаси зброї і набоїв не побільшувались і армія вже літом - 1919 року опинилась зовсім без зброї і набоїв. Уряд почав вимінювати зброю і набої на сіль у селян, але безуспішно, а пізніше купувати за кордоном/ надіслав низку місій купувати зброю і набої російського зразку за кордоном. За відсутністю коштів момент для купівлі був упущений і запаси російського озброєння за кордоном побільшости уже були передани добровольцям, або продаваний иншим державам. Тоді Військове Міністерство не зважилося передати перейти на инший зразок озброєння і в цьому полягає величезна хиба.

Освітивши мощність чужоземних ринків,що до зброї Російського зразку,промовець підкреслює необхідність переозброення.Позаяк у нас нема військових заводів на Правобережжи, на Лівобережжи вони зруйновані,то ми мусимо звязатись з закордоном,щоби переозброїти армію й зробити відповідні запаси,власніж заводи й арсенали на довгий час мусять бути організовані на полагодження зброї.-

П.Ковалевський конкретизує основні засади організації армії:I/Головний Отаман,котрий силою обставин став на чолі армії,мусить на далі тільки репрезентувати армію; 2/для найліпшого ведення військової справи на чолі її мусить стояти Військова Рада,як орган законодавчо-організаційний;3/на чолі війська стоїть Головнокомандуючий.Зараз-же у нас в військовій справи мається троевластіє:про військо турбується-I/військова місія в Варшави,2/Військове міністерство й 3/Головний Отаман,але військо голе й босе. Ми мусимо добиватися того,щоби військом керувало Військове Міністерство.-

Цим дебати закінчуються.Оголошується перерва на IO хвилин.

П.Пилипчук пропонує слідуючий порядок голосовання:читається резолюція,відкривається дебати по суті,голосується ~~голосується~~ резолюція,вносяться поправки й голосуються.	Порядок принято.
I/Резолюцію ~~його~~ в справі докладів п.п.Пилипчука й Багриновського про роботу партії за останне півріча зачитує п.Пилипчук.	Приняти одноголосно.
П.Медзвідський вносить поправку заміняти в резолюції слово"товариш"на слово"член" або"пан".	Поправка відхиляється 20голосами проти I-го.

2/Резолюцію про тактику партії в Раді

Респуб. зачитує п. Ковалевський	Приняти одноголосно.
П. Медзвідський пропонує викинути в § е починаючи з слів "наколи.....", бо це торкається нашої внутрішньої справи.	Поправка відхиляється 20 голосами проти 1-
П. Ковалевський обстоює, щоби ця форма була залишена, аби нам ніхто не закинув в небажанні консолідації сил - це наш тактичний крок.	Фразу постановлено зоставити.
П. Багриновський пропонує внести в § 2 слово "парляментарізм", бо під цим словом розуміється відповідальність міністрів.	Приймається одноголосно.
2/ Резолюцію про організаційну діяльність партії зачитує п. Ковалевський.	Приняти одноголосно.
4/ Резолюцію про видавничу діяльність партії зачитує п. Сапіга.	Приняти одноголосно.
5/ Резолюцію про армію після докладів ген.-поручн. Медзвідцького і Полковника Удовиченка зачитує п. Ковалевський.	Принято по пунктам одноголосно.
П. Пилипчук пропонує голосувати по пунктам.	
П. Ковпаненко пропонує, аби пункт 6 цеї резолюції вважати таємним.	Пропозіцію принято.

Голова зборів Конференції п. Пилипчук закриваючи конференцію, коротко переказавши головні етапи життя і боротьби партії, закликає членів партії, ~~аби перевести в життя~~ щей з більшою енергією віддатися роботі партії, аби перевести в життя прінціпи партії, щоби не вигнанцями на чужій землі сходитись і радитись про нашу Державу, а стрінутись дома в Золотоверхому Києві, як правним господарям.

Засідання замикається о 10-й годині вечора.-

ГОЛОВА ЗБОРІВ [signature]

СЕКРЕТАРЬ

29, 30 і 31 Грудня 1920 року в м. Тарнові відбулася II Партійна конференція Української Нар. Респ. Партії. Протоколи засідань, а також і резолюції Конференції надсилаються Вам до відома, [illegible] [illegible] резолюцію Ц.К. від 4 грудня 1920 року. Означені резолюції мають служити філіям для уніфікації розповсюдження і керовництва. Що до резолюцій Конференції, то оголошені і можуть бути розд[illegible] I, II и V, III і IV сутт. тільки і частини для відома (членів партії), пункт 6 розділу V вважаються таємними. Надсилаючи ці матеріяли, зазначаємо, що головнійша увага окремих неорганізованих груп членів партії н-р., також обʼєднаних вже, повинна бути направлена на організацію філії, згідно доданої самої до цього інструкції філіям партії н-р, затвердженої Ц.К. У.Н-Р.П. Презідіуму кождої філії ставиться в обовязок скріпити центр філії, поставити на певну височінь інформаційну роботу, і нарешті, маючи в резолюціях і постановах певні і конкретні вказівки державно-політичного значіння, входити в усі загально-національні політич. громадські організації, репрезентуючи там нашу партію. В додаток до § 8 інструкції пропонується президіям філій, коли для того є можливість присилати щомісячно [illegible] до Бюро Ц.К. з інформаціями і матеріялами для піддержання філії і для більш тісного звязку Цен. Комітета і філіями.

Голова Бюро Ц.К.

Секретар

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
ЖУРНАЛУ
„ПОСТУП“

.... дня........ 192.... р.

№..........

М........................

$p - p_0 = \gamma H.$

[illegible] на [illegible] господарки [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] будованні [illegible] було нестерпне [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] господар-

[illegible] УНР [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Ук

До діла про Конференцію

15

Організаційна діяльність Народньої Республіканської Партії.

Доклад п. Дм. Ковалевського

В розвиток положень Статуту Української Народньої Республіканської Партії Конференція членів Центрального Комітету, делегатів з місць і членів партії, присутніх в Тарнові, на своєму засіданні від 31 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1) Всею діяльністю партії керує Бюро Центрального Комітету партії в складі Голови партії, його трьох заступників і Секретаря Центрального Комітету. Для найбільш успішного переведення роботи члени Бюро поділяють між собою функції в той спосіб, що Голова ~~партії керує загальною~~ керуючого партією; один заступник – репрезентаційною діяльністю (Левицький), другий заступник видавничою діяльністю (Саліга), третій – організаційною діяльністю (Сивошапка). Секретар Бюро – фактично переводить всю роботу партії.

2) Для регулювання загальної діяльності партії й контролю цеї діяльності не менш двох разів на місяць, а саме 1 й 15 числа кожного місяця, відбуваються сесії Центрального Комітету по можливости в повному його складі. В надзвичайних випадках скликаються нечергові засідання Центрального Комітету.

3) Для розглядання найважливіших питань внутрішньої і закордонної політики У.Н.Р., а також поширення й поглиблення організаційної й пресової роботи партії скликається Бюром Ц.К. в міру необхідности Конференція членів Ц.К., членів передпарламенту й по можливости, й делегатів з місць. Причому Конференція висловлює побажання, щоб така Конференція відбулася не пізніше 1 місяця після скликання Ради Республіки (передпарламенту), звертаючи увагу Центрального Комітету на необхідність поширення організаційної діяльности партії по всіх місцях, де перебувають зараз громадяне Української Народньої Республіки й члени партії.

Тактика Народньої Республиканської Партії в Раді Республики.

Доклад п. Ол. Ковалевського

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітета Української Народньої Республиканської партії тов. Олександра Ковалевського, про тактику в Раді Республики Конференція членів Центрального Комітету, делєгатів з місць і членів партії, присутніх в Тарнові, на своєму засіданні 30 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1. Члени парляментської Народньої Республиканської фракції повинні й надалі стояти на грунті оборони інтересів української трудової демократії.

2. Вважати основною засадою своєї діяльности введення державної політики У.Н.Р. в рямці послідовного конституціоналізма (і парляментаризму), а тому:

A) Домагатися скасовання Директорії й задекретовання існуючого державно-правового стану Верховної Влади У.Н.Р., а саме: Головою У.Н.Р. являється Симон Петлюра.

B) Перегляду закону від 12 листопаду про „Верховне Управління У.Н.Р. і порядок законодавства" в смислі більшого його наближення до конституційних норм.

C) Стояти на засаді створення демократичного правительства.

D) Домагатися широкого перегляду всеї дотепер[ішньої] державної політики У.Н.Р., особливо, політики міжнародньої, яку вважати недоцільною.

E) Підтримувати ту тенденцію, що виявилася за останній час в лоні укр. політичних партій. Навколо необхідности (було) берегти цієї єдности, стремлячи до утворення блоку демократичних партій на грунті спільних національно-державних задань.

3.

Військова справа.

Конференція членів Центрального Комітету, делегатів з місць і членів Народньої Республіканської Партії, присутніх в Тарнові, заслухавши доклади Генер.-хорунжого [поручника Кравс] Мединського [Мельника-Мезенцова] і полковника Удовиченка в військовій справі, на засіданні своїм від 31 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1. [illegible] Підкреслити з особливим признанням геройську боротьбу, яку протягом трьох років провадила українська армія в обороні української державности.

2. Визнати, що армія наша, національно виховована і військово-випробована, являється головнійшим чинником активної боротьби за українську державність.

3. Визнати [illegible] дотеперішній метод військової організації, надто в сфері вищого військового управління, а саме:

~~а) [illegible] військової справи [illegible] повинен [illegible] Головнокомандуючий українськими Республіканськими військами, який підлягає Головному Отаманові [illegible] в [illegible] за Радою Республіки і Верховному [illegible]~~

б) На полі всеї військово-законодавчої справи повинна стояти Вища Військова Рада, відповідальна перед Правительством і Радою Республіки [illegible] в особі Військового Міністра,

~~4. [illegible] Завдів, щоб [illegible] армія [illegible] [illegible] Правительства на необхідність негайно ще [illegible] заклади, одягу і [illegible] [illegible] [illegible] в [illegible] культурно-просвітньої роботи.~~

5. Звернути увагу Правительства на необхідність: 1) стягнення армії в таборах [illegible] по таборах, в цілях збереження організаційної одности армії; 2) на необхідність поступового стягнення всіх українських військових сил, розпорошених по [illegible] чужих землях, і об'єднання їх з нашим військом в одну армію України; 3) на необхідність забезпечення армії [illegible] досвідченим кваліфікованим персоналом для підготовки старшинського і підстаршинського складу.

6. Зазначити, що всі ці питання потребують [найскорішого] розв'язання з огляду на [illegible] можливість відновлення збройної боротьби з большевиками на Україні, як і з огляду на той стан [illegible] морального розкладу і дезорганізації, що загрожує армії і загрожує її повним знищенням.

~~[illegible]~~

7. Звернути увагу Правительства конечну необхідність негайного [illegible] урегулювання взаємовідносин Команд. Армії і Військового Міністерства, підкреслюючи, що єдиним способом [illegible] [illegible] [illegible], що [illegible] за собою [illegible] [illegible]

упадку нашого старшинства і козацтва, — негайна ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, переведення реорганізації Військового Управління на принципах, вказаних в ~~1-2~~ 3 дні безвідкладно, а до того часу — скликання ~~[illegible]~~ всієї [illegible] ради по збереженню армії, з як і ~~всеї~~ покладення відповідальності на Військового Міністра, призначення якого мусить відбутися негайно.

Резолюція в справі докладу заступника голови Центрального Комітету Української Народної Республіканської партії, Пилипа Пилипчука і члена партії Мик. Багриновського про діяльність партії за останнє півріччя.

Конференція членів Центрального Комітета, делегатів з місць і членів народньо-республиканської партії, присутних в Тарнові, засухавши доклад тов. П. Пилипчука і тов. М. Багріновського про діяльність Центрального Комітету за останніх півроку, погоджуючись ухвалила:

I. Вважати тактичну лінію Центрального Комітета, що відзначувала його діяльність і що так яскраво висловилась в резолюціях Центр. Комітету від 1 червня, 17 жовтня і 4 грудня б. р., як і в роботі представників Центр. Комітета до Міжпартійної наради, — доцільною й відповідаючою реальним потребам укр. демократії.

II. Підкреслити ще раз, що позиція ~~[illegible]~~ заступлена Центр. Комітетом в резолюції 4/XII (1922) про збереження Гол. політично-державного Центра У. Н. Р. на чолі з Гол. Отаманом С. Петлюрою і продовження неупинної боротьби за У. Н. Р., є питомою і основною позицією партії.

III. В справі персонального входження голови Центр. Комітета, тов. О. Ковалевського в Правительство одобрити в цій справі рішення Центрального Комітета, ~~[illegible]~~ що в даних умовах таке входження в Правительство є необхідним і доцільним.

IV. ~~Одобрити тактику Центрального Комітета~~ ~~в же [illegible]~~

Підтвердити основне домагання Ц. К. про скликання Ради Республіки; і доручити Ц. К. вжити всіх заходів що до її найскорішого і невідкладного скликання. ~~Ради Респ.~~

II

Резолюції Конференції Народньої Республіканської партії

~~в справі державної політики України~~

I. Міжнародня політика.

1) Західноевропейські держави й Україна.

Спираючи основну позицію Центрального Комітету Народньої Республіканської партії, що полягала в усталенні тісного зближення з Західно-Европейськими державами, особливо, Англією й Францією; як конечної передумови втягнення України в сферу західно-европейської цивілізації й культури, а, значить, і найлішого забезпечення її молодої державности, — Конференція визнає необхідним, аби ця позиція й надалі лишалася провідною для партії. Конференція зазначає, що в цьому напрямі мусить бути звернена як найпильніша увага Правительства і його дипломатичних агентів.

2) Україна й Польща.

~~Конференція з задоволенням констатує, що у взаємовідносинах українського й польського народу наступила за останній час велика зміна ... обидві переміни в державній і тісні стосунки~~

Обміркувавши офіціяльні зобовязання між Українською і Польщею, які повстали на ґрунті декларації 2 грудня 1919 року й договору 22 квітня 1920 року, Конференція заявляє, що Народня Республіканська партія обстоювала перед Правительством необхідність навязання стосунків з Польщею ще в квітні місяці 1919 року, коли не могли мати місце ті тяжкі умови, які пізніше мусила прийняти на себе Українська республіка. Приймаючи до відома договірні акти Правительства, Конференція висловлює свою надію, що в дальнійших стосунках взаємовідносинах польський і український народи знайдуть спільну мову для повного порозуміння і внесення всіх необхідних корективів до договірних актів 2/XII і 22/IV, і тим способом виправлять, закріплені ті жертви, які несуть українська і польська армії в спільній боротьбі з ворогом.

~~Конференція висловлює свою переконаність, що ... історичний ... не повинно бути і не може бути ... місця~~.

3) Україна і прибалтійські держави.

Конференція Народньої Республіканської партії ~~визнає~~ констатує величезне значіння, ~~відрадні~~ які мають і можуть мати новоповсталі держави — Естонія, Латвія, Литва і Фінляндія — в дальнійшій світовій політиці, а найголовніше — для майбутньої України, разом з і поруч з якими вона повинна творити новий середньо-європейський, чорноморсько-і прибалтійський союз держав, що в стані був би не тільки оборонитись від своїх сусідів Росії, а на разі інвазії з боку її, але і стати першорядним чинником в засаді, в справі [illegible] Сходу Європи і його господарського економічного відродження.

З огляду на це Конференція звертає особливу увагу Правительства на Конференцію прибалтійських держав, яка має відбутися на початку серпня б. р.

4) Україна і Росія

Конференція зазначає, що одповідальність за теперішню війну, яка провадиться між російською і українською республікою, цілковито падає на російське совітське правительство. Український народ ніколи не був ініціятором цеї війни, бо йому ходить не о імперіялістичні задачі, а лише о ~~[illegible]~~ оборону своєї незалежности. Конференція певна в тому, що російський народ не хоче цеї війни, і що такої війни, взагалі, не мало бути в дальнішому, оскільки російське правительство щиро і консеквентно визнає право українського народу на незалежне існування. Невизнання цього права загрожує катастрофічними наслідками, створенням з України ~~[illegible]~~ нових Балканів, арени ~~[illegible]~~ кривавої і невинної боротьби, а, значить, і великими несподіванками для самої Росії.x)

Щодо до тих ~~[illegible]~~ політичних і громадських російських груп, які в даний мент є за кордоном і які переводять широку антибольшевицьку пропаганду, Конференція зазначає, що Центральний Комітет Народньої Республіканської партії має право входити з ними в стосунки постільки, поскільки вони виявлять добру волю в визнанні права українського народу на незалежність.

Резолюція x), Конференція ~~[illegible]~~ підкреслює, що ~~[illegible]~~ визнання з боку російського совітського правительства Української Соціалістичної ~~Федеративної~~ Совітської Республіки — не є визнанням права українського народу на державну незалежність, бо ця Совітська Україна є лише найбільш грубою формою її правдивої окупації України, яка переведена російськими військами, формою ad hoc, — цілого, незрозумілого і з гори накиненого українському народові.

5) Земельна справа.

Конференція визнає необхідним залишення status quo в ~~тому~~ земельній справі, яке виробилося на підставі півторалітнього [?] фактичного володіння селянами землею. Причини цього фактичного володіння мусять бути покладені і при переведенні аграрної реформи на основі вивласнення державою всіх земель вище трудової [?] норми і ~~передання~~ продажу їх ~~закріплення їх за~~ селянам у власність ~~приватної власності~~. Ця засаднича реформа повинна бути переведена тільки парламентом.

5) Народне господарство і фінанси.

Конференція підкреслює, що Правительство, окрім підтримки ~~приватної~~ громадської ініціативи в питаннях народного господарства (торг, промисловість, апровізація), яка виявляється в формі кооперативів, мусить також підтримувати і приватну ініціативу, памятаючи про те, що тільки вона може спричинитися до ~~піднесення~~ відбудування зруйнованої промисловості, а також усорядкування торгу і апровізації.

Конференція вважає, що в постановці питання зовнішнього торгу необхідно негайно внести відповідні корективи, а саме — мусять бути негайно скасовані численні [?] і незалежні один від одного, а, особливо, від урядового центра всякі торговельні, закупні, обмінні комісії і місії. Правительство повинно сконцентрувати весь зовнішній торг в одній установі, що мала б точно виробити ~~[illegible]~~ правила в цій справі.

Конференція визнає необхідним, щоб і фінансова політика Правительства виходила з тих [?] здорових засад, які повинні привести до упорядкування валютної справи і, перш за все, до ~~випускання~~ як найменшого випуску грошевих знаків, ~~з населення~~ стараючися останні на стільки давати, скільки доставати з населення.

4) Правительство. ~~[illegible]~~

~~А~~ Конференція ~~[illegible]~~ підтверджуючи свої резолюції від 1 червня цього року і — а саме: політичні об'єднання вимагають, щоб Правительство відбивало консолідовану думку українського громадянства, ~~[illegible]~~ що можливе лише в тому разі, коли Правительство буде коаліційним, включаючи в себе представників всіх політичних груп, ~~щоб~~ які стоять на ґрунті української державності. В відношенні до всякого Правительства, побудованого на інших принципах, Народня Республіканська партія займає собі вільну руку.

~~[illegible]~~ Разом з тим, Конференція вважає необхідним, щоб ~~[illegible]~~ Правительство складалося з Кабінету Міністрів, який переводив би всю державну політику, і Ради Міністрів, яка б приховувала собі пожадань чисто ділового характеру. ~~[illegible]~~ Конституція Кабінету Міністрів і Ради Міністрів повинна виявитися в переговорах між політичними партіями, ~~що~~ котрі мають надсилати до неї своїх представників.

b) Військо.

Конференція підтверджує, що армія української республіки повинна бути регулярною, ~~[illegible]~~ органи її управління мають бути побудовані на європейських принципах. В даний момент, — ~~[illegible]~~ Конференція вважає нормальним той стан, коли все управління армії буде зосереджено біля армії і обслуговувати виключно її бойові потреби. Приймаючи під увагу ту ~~[illegible]~~ видатну роль, яку відограла наша армія в боротьбі за державну незалежність України, — Конференція рішуче заявляє, що ~~а~~ Правительство повинно звернути всю свою увагу на збереження живої сили армії, пам'ятаючи про те, що військо є запорукою нашого державного існування. З другого боку, Конференція пропонує Ц. К. звернутися до всіх членів народньо-республіканської армії, які є в армії, щоб вони вжили всіх заходів до паралізування всіх провокаційних чуток, що ширяться в армії і які направлені на її розклад і деморалізацію.

3) Україна і прибалтійські держави.

Армія мусить керуватися тільки державним своїм командуванням, що є в зв'язку з Правительством по всіх питаннях державної політики.

II. Внутрішня політика.

1) Верховна Влада.

Конференція партії констатує, що силою подій Директорія, як орган Верховної влади, перестав існувати й що поодинокими репрезентантами української республіки являються Голова Директорії й Головний Отаман українських республіканських військ, С. В. Петлюра. Виходячи з цього, Конференція доручає Центральному Комітетові Народньої Республіканської партії вжити всіх заходів для остаточної ліквідації Директорії.

2) Передпарламент.

Конференція стоїть на грунті попередніх резолюцій партії, які визнають за єдине правомочне представництво народу — парламент, обраний на підставі загального, рівного, прямого, таємного й пропорціонального виборчого права. Але, зважаючи на те, що боротьба, яка провадиться з ворогами української республіки, є ще далеко від свого закінчення, що ця боротьба, як своїх учасників, мусить бути під контролем громадської опінії, як правдивої виразниці інтересів народніх мас; що повинні бути установлені як найтісніший зв'язок між владою і народом, — Конференція визнав невідкладним, аби при здобуттю певної частини території негайно було скликано передпарламент на підставі принципів, вироблених представниками правительства й всіх українських політичних партій, що стоять на грунті української державности.

3) Конституція.

Для установлення ясно зазначених прав і обов'язків представника Верховної Влади, правительства, відповідального перед передпарламентом і самого передпарламенту, а також їхніх взаємовідносин, — цих необхідних передумов всякої правової держави, — Конференція визнає конечним негайне опублікування Конституції, виробленої на підставі положення, зазначеного в § 2 розд. II.

П Р О Т О К О Л

Другого засідання 2-ї конференції Народньо-Республіканської

п а р т і ї

30-го грудня 1920р. м.Тарнів.

П Р О Т О К О Л

другого засідання 3-ї партійної конференції Народньо-Респуб. партії 30-го грудня 195[illegible]р. м. [illegible].

Присутні члени ЦК: [illegible], [illegible]чук, І. [illegible], [illegible]ський, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]ицький і [illegible]енко; Представники від Ченстоховської філії [illegible] і члени партії: [illegible]ановський, [illegible]енко, [illegible]ренко, [illegible]товський і [illegible].

Продовження порядку денного від 29-го грудня. Початок о 4г[illegible].

С л у х а л и

1. Доклад п. [illegible]ановського про роботу партії в міжпартійних нарадах і про вибори до Ради Республ. Після останньої катастрофи в момент розбудування [illegible] на Україну [illegible] і [illegible], [illegible] партія [illegible] і [illegible] твердо стояла на ту точку погляду, що необхідно [illegible] продовжати рішучу боротьбу за визволення України від большевиків. [illegible] по ініціятиві парт. і [illegible] другі партії вони об'єднались в міжпартійну [illegible], котрі висловили свої [illegible] що [illegible] момент [illegible] організувати хоть [illegible] представництво, назвавши його Радою Республіки. В цьому напрямку і [illegible] робота нашої партії. [illegible] обговорення компетенції [illegible] спочатку делегати партії на нарадах [illegible] висловлювались за необхідність ліквідації [illegible] і утворення [illegible] комітету [illegible] після [illegible] партії, що [illegible] не можна [illegible] кроків і [illegible] рішучою боротьбою [illegible], [illegible] партії [illegible] необхідність [illegible] законодавчого тіла, [illegible] Рада Республіки [illegible] справ державної ваги,

П о с т а н о в и л и

Доклад п. [illegible]ановського прийняти до відома і доручити п. [illegible]чуку в [illegible] сесії конференції про [illegible] хоть [illegible] у [illegible] партії в міжпартійних нарадах [illegible].

аграрної реформи, робітничого законодавства і т.д., але в дійсній роботі [illegible] міністрів повинні були [illegible] відповідальність [illegible] Радою Республіки. Вирішено, що Рада [illegible] на [illegible] складається із 60 членів [illegible] [illegible] розподіляючи [illegible] [illegible]-7, [illegible] -7, [illegible]-3, [illegible]-3, [illegible]-3, [illegible] -8, [illegible]-2, [illegible]-1, [illegible] -3, від [illegible] I, німців I, [illegible] [illegible], кооперативи, [illegible] [illegible]-14. [illegible] вирішено [illegible] 10 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Рада Республіки [illegible] [illegible] Рада Народної Республіки, [illegible] Рада Республіки і [illegible] [illegible], а Рада Республіки [illegible] [illegible] [illegible] Рада Республіки [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Республіки, [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ради Республіки [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] міністрів [illegible] [illegible] [illegible] Рада Республіки [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ра Ковалевського та Христюка стояли за необ-
хідність скликання Ради Республіки. Тепер же в праці Ради Міністрів змінилося-всі находять необхідним скликання хоть такого неповного представництва народнього. Сільше того: зараз уже до міжпартійного бюро переходять і Радою Міністрів багато питань державного значіння. Сучасне міжпартійне бюро в заміну Ради Республіки набрало великого значіння.-

4. Доклад п. Ковалевського про тактику партії в Раді Республіки.

Прийнято до відома. Доклад п. Ковалевського законспектувати в позиції резолюції про тактику партії всі основні точки тактики партії в Раді Респуб.

Партія [illegible] ти до [illegible] тактики в Раді Республіки, [illegible] при наявності партійної позиції в ній.

Партія п.р. об'єднує ті верстви громадянства, котрі мають буржуазно-демократичну ідеологію, а економічно являють демократичне-середнє селянство, малоземельну і найбільшу частину нового селянства, не спролетаризоване робітництво-міську/дрібну/ демократію і поважнішу інтелігенцію, молодої генерації. Спираючись на них партія мусить мати загальні принципи тактики, які полягають в двох моментах: радикалізм політичний-боротьба зо всім безправним, беззаконним та анархічним, невизнання революційного судівництва, прагнення до конституціалізму та парламентаризму, через народоправство в формі парламенту; радикалізм соціальний-у всіх соціальних питаннях-еволюціонізм; робітниче законодавство забезпечує право життя робітникам; аграрне законодавство охороняє ту більшість, яка протестує проти соціальних експериментів і т.д. Виходячи з цих основних принципів тактика партії в Раді Респуб. мусить полягати на слідуючих домаганнях: 1/ всі методи і шляхи боротьби за Українську державність були переглянуті в цілях скорішого осягнення конечного ц

~~ціду і збереження~~ ~~ціду і збереження~~

~~ціду~~ і збереження національних сил 2/Домагатись ліквідації Директорії, бо по своїй ідеольогії партія не визнає Колегіальної Верховної Влади; 3/Домагатись, щоб Уряд звернув найбільшу увагу на наше військо в розумінні матеріальної і духовної підтримки і приступив до реорганізації Армії на нових началах 4/в справі стосунків з иншими протибольшовицькими групами, домагатись осягнення з ними порозуміння; 5/Блокуватись з иньшими партіями по більшости не можливо, бо: с-р. стоять на Радянській платформі; с-ф. і с-с не істнуючі групи, з С-д не треба блокуватись, бо з ними завжди можна сговоритись. Але належить триматись погляду "нарізно йти, але разом бити". В закінченню докладчик констатує, що партія зрозуміла народню ідеольогію і буде мати велику підтримку на Україні. Пропонує, що орієнтуватись в справі визволення України треба головним чином на свої народні сили.

5/Доклад п.Сапіги про видання партійного органу. [illegible] партії було завсігди [illegible] свого партійного органу, але відсутність грошових засобів не давали змоги зробити цього. Тільки в липні ц/р п.Ковалевський дістав від Правительства трохи грошей на своє імя, ці гроші він офірував на партію і почали видавати журнал «Поступ". Цей журнал не мав партійного назвиска і тому його де-хто лічив за орган с-ф., що трохи зашкоджувало нашій справі, надалі ж орган цей хоча і буде носить стару назву, але по суті та змісту стане цілком партійним органом. Крім того видано відчит Ц.К. «За два роки", де подана історія за 1913 - 1919 роки. В цьому році "Поступ" може не буде видаватись а в новім році вже буде але не періодичним, зараз партія не розпоглагає великими засобами, а тому докладчик пропонує зробити самообложення, для утворення пресового фонду. Для скорочення витрат п.Кошиньний пропонує видати відчит Ц.К. за 1920 рік в жур-

Заслухавши доклад постановили ве заснувати Пресовий фонд зібравши кошти самообложенням.

налі „Поступ".- | Розвязання цього питання передати до Ц.В.

Голова Зборів

Секретар

Протокол

[illegible] ного засідання з' партійно[illegible]
[illegible] Н. Ф. [illegible]

9 червня 1920 р. м. Тарнів

Протокол

Першого засідання 2-ї конференції"партійної Народньої Республіканської" партії 29 грудня 1920р.м.Тарнів.

Присутні:члени Ц.К.-п.п.Ковалевський,П.Пилипчук,І.Сапіга,М.Мацьвідський,К.Селезньов,К.Галущка,А.Гриневич,І.Золотніцький,М.Мірошниченко;уповноважений Ченстохівської філії О.Базилевич і члени партії:п.п.М.Загриковський,Д.Ковалєнко,Дмитренко,Шостовський і Біліц.

Головою зборів обирається П.Пилипчук,секретарем Мірошниченко.

Приймається слідуючий порядок денний:I/доклад П.Пилипчука про роботу партії за друге півріччя 1920р.,2/доклад п.Загриковського/ про міжпартійні наради в справі утворення Ради Республіки,3/доклад п.Ковалевського про тактику партії в Раді Республіки,4/доклад п.Сапіги про видавничу діяльність партії і 5/доклади п.п.Удовиченко та генерал-поручн. Зелінського про організацію армії.

Початок о 4-й годині дня.

Після одкриття конференції,забирає слово для заяви п.Сапіга й пропонує,аби по зразку Ченстохівської філії Тарнівська група обрала з присутніх членів одного представника з правом рішаючого голосу,а решта присутніх членів мали-б лише дорадчий голос.

П.Ковалевський обстоює ту думку,щоби всі присутні члени партії мали рішаючий голос,при чому представник Ченстоховської філії мав-би кількість голосів відповідаючу кількости членів партії,що підписали мандат п.Базилевичу.Після цього т.Сапіга знімає свою пропозицію.-

Постановили прийняти пропозицію п.Ковалевського.

2.П.Пилипчук докладає про роботу партії за останнє півріччя.Він характеризує момент утворення Кабінету із представників Київського Громадського комітету і з'ясовує, [illegible] цього [illegible] [illegible]

Доклад П.Пилипчука прийняти до відома,прохати п.Пилипчука виготовити відповідну резолюцію.

справ-Саліковським-відсутність ор-
ганізації на місцях і недбалі приз-
начення вищих чинів м-ва,по м-ву
закордонних справ-відсутність яс-
ної та твердої лінії в веденні за-
кордонної політики.Пар.Респуб.пар-
тія,ставши в опозицію до цього ка-
бінету,почала домагатися усунення
деяких міністрів,але евакуація [illegible].
Вінниці не дала змоги цю вимогу
зреалізувати,з другого боку ж С-Д.
партія,після виходу з кабінету п.п.
[illegible] та Мазепи,стала на більш
рішучий шлях боротьби з кабінетом
п. [illegible]
конференції в Станіславові досягла
усунення п.[illegible] Прем'єр-мі-
ністра Прокоповича і виходу із пар-
тії С-Д.п.п.Левицького й Тимошенка.
До нового кабінету,який мав форму-
вати п.Левицький,партія дозволила
вступити тільки персонально з умо-
вою,що [illegible] поспішно
і скликання передпарламенту і зат-
вердження конституції.Але до ка-
бінета ніхто з членів партії не
вступив,з огляду на неприйняття про
позиції п.Левицьким.В момент пере-
бування Уряду в Кам"янці партія
зібрала дуже багато відомостей про
страшне безладдя на місцях,що свід-
чило про те,що з"явилися особи на
чолі Правительства,а не система.
Особливо [illegible] -во
Народ.Господарства.В той час серед
армії помічалось незадоволення Пр
Правительством і почасти Головним
Отаманом.Правительство поспішило
стягати в С.[illegible]дові нараду ра

[illegible]ом з комдівами і здавалось осягнуло порозуміння з армією, але не організована праця деяких міністерств, а особливо Нар.Господарс. що взяло до своїх рук все постачання армії довела армію до повного краху й прийшлось знову залишити свій терен. Єдиним позитивним моментом праці Правительства — це заключення угоди з Російським Політичним Комітетом в Варшаві. Переїхавши до Тарнова, Правительство виявило повну розгубленість як і більшість політичних груп. Тільки Нар.Респуб. та с-д. партії не загубили віри й заявили тверде про рішучу необхідність дальшої боротьби. Зачитується резолюція Ц.К.н.р.п. від 4-го грудня, що [illegible]сит вступу Голови партії п.Ковалевського до кабінета з"ясовується необхідністю використати момент перебування за кордоном в цілях пропаганди державності й партійних думок і присутність в цей скрутний момент своєї людини в кабінеті добив партії, будучи в курсі справ роботи кабінета, могла-би вчасно попередити всі небажані комбінації.

П.Ковалевський. Наша партія завше старалась ~~завше~~ стояти подалі від Правительства, а головну увагу звертала й хотіла звертати на свої партійні організації на місцях але все це могло бути ~~тіль~~ тілько постілько, як довго ми перебували на своїй території. В моменти

частих евакуацій таку організаційну роботу не можливо було переводити і партія мимо волі мусила звернути увагу і на Правительство, ближче стати до нього бо воно було фактично всім, бо воно переводило всю боротьбу за наше визволення. З відсіль випливало, що для партії було не байдуже питання про склад і представництво Правительства, про його наміри і реальні заходи. Спиняючись на цьому питанню Партія прийшла до того висновку, що найкращою і найвідповіднішою формою Правительства є коаліція. Тілько спіраючись на коаліцію різних політичних груп, Правительство могло б мати підтримку і у широких верств Українського громадянства. Наша Партія не підтримувала кабінетів ні Мартоса ні Мазепи ні Прокоповича, бо це не були коаліційні кабінети, бо це були кабінети осіб, а не кабінети Державного діла.

Не поділяючи принціпів організації попередніх Правительств і навіть будучи в повній опозиції до їньої політики, партія не могла користати з опозиції для самої опозиції і тому, коли були надії на те, що Правительство здерову може повести здорову державну політику, ставала в нейтральне відношення, як, приміром до кабінету п. Левіцького, що стояв на грунті конституційних засад.

Стоючи на грунті української Державности, ми виявляли своє відношення до Державного життя в формі активній, бо ми активно любили свою батьківщину, саму ідею власної батьківщини, яку виплекали ще за

похмурі часи російської реакції. Ця активність стала об"єктом ненависти до нас з боку різних політичних груп, але вона ж спричинилися до об"єднання нашої партії в одне міцне коло, в сконсолідовано ~~в~~ політичну групу, що завоювало собі визначне місце в Українській Державности и треба бачити що об"єднання бо в ньому не тільки наша сила, але і будучина.

З другого боку, ми уміли завжди знайти рівнодіючу між різними централізмами. Виступаючи проти соціалістичної діктатури, ми не уходили до правого табору; виступаючи проти правої політики П.Прокоповича, ми не переходили в шереги лівих груп. Чому. З того, що ми завжди стояли на ґрунті демократичних засад завжди спірали свою партійну діяльність на потреби Української демократії, виразником якої ми є і завжди будемо.

Вірність своїй основній демократичній ідеології і уміння розуміти реальні обставини життя, тактичне переведення в життя своїх принціпів, ось характеристичні моменти, що відзначують ідеольогію і тактику нашої партії.

Пан Пилипчук. Партія Н.Р. для дальшого поширення справи боротьби за демократично-конституційні принціпи, по суті річи мусила б мати спільзучні партії, як с.-р. і с-д.. Але на жаль ці партії остільки увели з себе аморфну масу і остільки не мали під собою твердих обґрунтованих підстав, що жадна спільна праця з ними не була і не є можлива.

Пан Багріновський - також підкреслює ~~можли~~ політично-державну короткозорість партії с.-р. і с.д. і характеризує життєздатність принціпів в які вірує н.р. партія; бадьорість та активність членів партії. Лідери партії дуже влучно поставили діагноз бажань нашого народу.

Пан Гріневич доводить що н.-р. партія є єдина партія, котра цілком правдиво зрозуміла ідео-

логію Української демократії.

Пан Галушка - н.р.партія відіграла найбільшу ролю в тому,що нині запали зміни в думках демократичних с.російських кол на нашу користь. Пан Сивошапка після довгих студіювань і ознайомлювань з поглядами инших партій Промислові та фінансові сфери на Україні приєднались тільки до нашої партії,що свідчить за життездатність поглядів нашої партії.

Збори закриваються в 8-й годині вечора.

Голова [signature]

Секретар

Заяви
про
вступ
в
партію

1

НАТАНЪ МАНІОВИЧЪ
КЕССЕЛЬМАНЪ
ЧАСТНЫЙ ПОВѢРЕННЫЙ
Богуславъ, Кiев. губ.

9 Января 1918 года

№ 16.

Въ Центральный Комитетъ "Украинской Народно-Республиканской Партіи"

Кіевъ, помещеніе Украинского клуба.

Узнавъ изъ газеты объ организаціи "Украинской Народной Республиканской Партіи", а не принадлежа до сихъ поръ, ни къ какой партіи, желая организовать въ м. Богуслави отдъленіе "Украинской Народной Республиканской Партіи", прошу Центральный Комитетъ, принять меня у число членовъ партіи, и выслать матеріалы необходимые для организаціи партіи.

Съ совершеннымъ почтеніемъ,

Частный Поверенный Н. М. Кессельманъ

Телеграммы: Богуславъ, Кессельману.

31

2

До Головного Центрального
Комітету
Народно-Республиканської Партії

Заява.
Прошу вписати мене в
члени Народно-Республіканської Партії.

Є. Арсентьєв [signature]

м. Вінниця
7/II 1919.

32

3

До Центрального Комітету
Народньої Республиканської Партії

Поділяючи погляди програм партії,
прошу зачислити мене дійсним
членом Партії.
Членський внесок в розмірі одно-
денного заробітка сто (100) корон
при цьому прикладаю. Віддаю

10 Лютого 1920 року

Полковник Олександр Ковальський

93

4

Вступив до партії 10 лютого 1920 р. принятий засід. 28 лютого Комітетом № [illegible]

До Виконавчого

Уряду і Управи

Республиканської партії

Прошу не відмовити прийняти мене в члени цієї партії [illegible] [illegible]

Михайло [illegible]

Прийнято

5

До Хвального Центрального Комітету Народнo-Республіканської Партії

Заява

Прошу вписати мене в члена Народно-Республіканської Партії

Ткосир

м. Вінниця

14/II 1919 р.

55

До Центрального Комітету

Укр. Народньо-Республиканської Партиї

Зарєстр.
№ 167
19/II 1919

6

Заява

Отсим прохаю о принятє мене в члени Вашої Партиї

Иван Тимонович

Винниця 19. II. 1919.

Я працював в міністерстві фінансів у Відни в літах 1908–1910 видавав у Відни газету „Чорна Рада", в якій поборював нещирість політики людей, які стояли на чолі української справи. З моїх друкованих річей назву ся дві: „Історія заснования „Ruthenische Revue" Віден 1906; Die Erde als Quelle der Wärme, Віден 1907; Чоловік в державнім строю Віден 1909; Державна економія а людська недоля, Віден 1910; Товариство народних банків — наші народні святині" і много моїх недрукованих праць і віршів чекають друку, бо від 1910 коли упала „Чорна Рада" у мене не було змоги їх друкувати.

Тимонович

36

7

У. Н. Р.

ВІЙСЬКОВЕ МІНІСТЕРСТВО

Головна Геодезична Управа

5 Березня 1919 р.

Ч

м. ~~Київ~~ Кам'янець

Телеф. № 52-15.

Прох. Шевч. 43

До Центрального Комітету Української Народно-республиканської партії

Ознайомившися з програмою Української Народно-республиканської партії і співчуваючи її напрямку, прохаю о залічення мене в склад членів партії.

Начальник Головної Геодезичної Управи,
Військовий Геодезист, Генерального Штабу Отаман
Микола Опанасович Медзвіцький

37

До Центрального Комітету Української Народної республіканської партії

Помічника Начальника Головного Військово-юридичного Управління Володиміра Бутицького

Прийнято 8/III 19 р. [illegible]

Заява

Ознайомившись з програмою партії і співчуваючи її напрямку, прошу зачислити мене до складу партії.

В. Бутицький

1919 р. 5/III м. Вінниця

8

38

9

Зачислить 19/IV [illegible]

В Центральний Комітет Української Народно Республиканської партії

Заява.

Ознайомившись с програмою партії й находячи що тези партії цілком відповідають моїм думкам, прохаю Ц. К. зачислити мене членом партії

14/IV. 17 Олександр Ганієвич

До Української Народньо-Республіканської партії

Іллі Сайчи

10

Заява

Поділяючи програм Україн. народ. республ. партії, я покорно прошу не відмовити прийняти мене в члени згаданої партії

І. Сайча

Камянець 4/20

[illegible]

19/III 1920 р.
доложити на засіданню Ц. К. партії
[illegible]

До Центрального Народно-Республі-
ліканської партії

11

40

Михаїла [illegible]

Прочитавши програму партії
прошу зарахувати мене
членом.

М. [illegible]

8/IV 1920 р.
м. Кам'янець

[illegible]

41

12

К. Ф. Т.

Милостивый государь [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

42

До Президії Центрального Комітету
Народно-республіканської партії

13

№ 33

Кандидата прав
Михайла Івановича Петрова

Заява.

Зважаючи на те, що напрямки і завдання народно-республіканської партії відповідають моїм переконанням, я ласкаво прошу вважати мене членом цієї партії

[illegible] 1917 р. М. Петров

[illegible] № 26

14

До Центрального Комітету Української Народньої Республіканської Партії

Полковника Івана Михайловича Золотницького

Заява.

Прошу зачислити мене членом Партії, з програмом і тактикою, а також і з корисною для нашої Держави працею котрої я цілком знайомий и погоджуюсь.

Полковник Золотницький

12 квітня 1919 року
м. Рівне.

Принято 12 IV 1919 р.
Голова [illegible]

виключений згідно протоколу з 1/II 1920
[illegible]

До Центрального Комітету Української Народньої Республіканської Партії

Громадян м. Рівного Зигмунда Котровського, Петра Хведорчука, Миколи Турбаби, Тимоша Сінчальника, Антона Нівинського

Заява

Ми, нижчепідписані, співчуваючи завданням У. Н. Р. Партії і маючи на меті заснування її філії в м. Рівному на Волині і Рівенському повіті, просимо визнати нас членами Тимчасового Комітету Партії і цим дати нам змогу скликати організаційні збори.

З. Котровський

м. Рівне
12 квітня 1919 року

М. Турбаба
Т. Сінчарик
П. Хведорчук
А. Нівинський

До ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

Українськоі Народньоі Р е с п у б л і к а с ь к о і Партіі.

[illegible]

З А Я В А.

Підписані, ознайомившись докладно із програмом Української Народньоі Республіканськоі Партіі і найшовши його вповні згідним у всіх напрямках із іх власними поглядами і переконанями-- прохають о приняття в ряди цієі партіі.

м. Рівне I7-го Квітня
1919 року.

Мелетій [illegible]
в.о. директора
департ. Преси і Друку

Володислав Біберович
в.о. директора Департаменту Інформації
Управління Преси і Інформації

Квиток № 339, 340

До Ц.К. Народньо-Республиканської Партії

Присяжного адвоката Андрія Антоновича Гринченка

Заява

Цілком спочуваючи програмі Партії Народньо-Республиканської прошу зачислити мене до членів цієї Партії

Прис. адв. А. Гринченко

1 Квітня 1920 р.
ст. Кам'янець

47

18

До партії Народних Республиканців

Учителя нашої Михайла Топорнова

Заява.

Прохаю уклінно не відмовиця [illegible] мене у Вашу [illegible] партійних членами [illegible] [illegible] фамилії.

Учит. Мих. Топорнов

22/VI 1920 року.

м. Камянець на Подолю.

Curriculum vitae

Інжінер колії Микола ТОПОРКІВ народився у Київі р. 1877. Скінчив дотерва інжонірно- гидравлічній відділ московського сільськогосподарського інституту р. 1901 / без держання державних іспитів/. Р. 1905 на весні московський інститут інжонерів шляхів.

ПРАЦЮВАВ.

СТУДЕНСЬКІ РОКИ:

на будівлі московсько-савеловської залізниці літо 1899 р. на обводненю на " казьонних оброчних статьїв" на Катеринославщині літо 1900 р. Нові роботи на Владикавказській зал. літо 1903 р.

ЕКСПЛЬОАТАЦІЯ:

Помічник нач. дільниці сл. колії на Північних зал. з І/І 1907 р. по І/ І/У 1910 р. в заступанням а далі в виконанням обовьязків нач. дільн.

БУДІВЛЯ:

Молодшій інжінір-виконавець робіт на будівлі Лібавського комерційного порту з червня 1904 р. по весну 1906 р. Літо та осень на поширеню станції Тула московсько-курської зал. Старший виконавець робіт на будівлі колії Вятськ Торгова Владикавказської зал. І/У 1912 р. по І/У 1913 р. Начальник дільниці будівлі Кулундинської залізниці/Сибір/ з І/У 1914 р. по І/У 1916 р., член наукової пом. нач. техничн. відд. управ. буд.,

ДОСЛІДИ:

Нач. дослд. під'їзної колії у Амурській експедиції ген. Гондаті від середньо амурськ. зал рік 1910 І/У по 1911 І/У. Старший інжінер партії дослідів Тавдинської зал/ Урал/ літо 1911 р. Начальник техничного відділу дослідів Кримської зал. /широкої колії, електричної тяги/ осень т зиму 1912- 1913 рр. Начальник партії дослідів та заступник нач. дослідів Кулундинської залізниці, де залишивсь нач. дільн. буд./ з І/У 1913 р. по І/У 1914 р./ Начальник дослідів Умань- Миколаїв з І/У 1916 р. по І/XII 1917 р.

ИНША ПРАЦЯ:

літо 1917 р. у Петрограді член виконавчого бюро, відтак голова петроградського мійського комітета по паливу. З 1913 р. /з початку закладання / член всесвітньої спилки міст-садків. З весни 1918 р. у міністерстві шляхів України по деп. нового будівництва. З осені прикомандирован до перебудівлі Звіринця. Ініціативно склав проект електробіки Київа та вузла його /окрема на се комисія/ та відбудування будинків в цілих частин фабричної промисловості /комисія окрема/. Літо 1917 р. у Петрограді член Ради укр. від урядовців українців. З грудня 1917 р. по весну 1918 р. член губерніяльного комісаріату Херсонщини /обран на з'їзді у грудні 1917 р./.

Інжінер М. Топорков

І/У 1920 р.

м. Камянець на Поділлі.

43

19

До Центрального Комітету
Народньо-Республиканської партії

Заява

Прохаю Ц.К. Народньо-Республиканської партії про зачислення мене до складу партії.

Статут партії в головних рисах мені знайомий.

19 23/IV 20 р. Варфоломій Сотников
Сотник

Пом. Н-ка Кур'єр.-вел.
Відділу Г.У.Г.Ш.

Адрес. Отель „Центральн.“
н. 4

До Партії Українських На-
родних Республіканців.

Старшини [illegible]
Окоріяшові, Андрія Савича Ан-
тоненко, проживаючого на Ла-
герній вул. 1 [illegible] ч. 9

Заява.

Поділяючи погляди Партії ба-
жаю вступити до її членів.

Старшина Андрій Андрієнко

7-V-1920
Кам'янець.

До Трудового Народу і
Незалежної України

[illegible]
[illegible]
[illegible]
([illegible])

Заява.
Військо поділимо і [illegible] [illegible] [illegible] 90 чоловік [illegible].

1 травня
1920 р.

[illegible]

21

До Народної Української Партії
Центральний комітет

[illegible]

Своєго рекомендуєм Прапор-
щика Володимира Олек-
сієвича Калиновського призначеного
по Санітарній пер. буд. 5 в [illegible]

Заява

Прохаю прийняти мене до партії, бажаю вступити до її членів.

Сотник Калиновський

17/V-1922 м. Кам'янець П.

93

ДО

ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТУ

УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

ЗАЯВА.

Поділяючи програм партії, з яким мене зазнайомив член Центрального Комитету Партії ДМИТРО КУРИЛО, прошу не відмовити приняти мене в число її членів.

При цьому додаю свое CURRICULUM vitae.

[signature]

10/V 1920 р.

CURRICULUM VITAE.

ГРИГОРИЙ САФРОНОВИЧ РЕМЕЗЕНКО

Народився в 1881 році 30 січня на Звенигородщині.

По скінченню Київської 2_ої гімназії вступив в Київський університет по правничому відділові, який і скінчив в 1904 році, одержавши за працю по цівільному праву почесний отзив і медаль.

Був судовим слідчим в Володимир_Волинському Повіті, в Катеринославі і столичним мировим суддею в Варшаві.

По эвакуації Варшави під час війни, був Уповноваженим Волинського Комитету Всеросійського Земського Союзу, керуючим справами Волинської біженецької Наради і юрисконсультом Червоного Хреста.

Одночасно з 1918 року состояв присяжним повіренним Округа Київської Судебної Палати.

Ще під час пробування в гімназії і в Університеті приймав близьку участь в ріжних українських організаціях; будучи студентом, видавав на власні кошти українських пісьменників.

Мою діяльність і мої погляди добре знае член Центрального Комитету Народньої Республиканської Партії ДМИТРО КУРИЛО.

Г. Ремезенко

25

Центральному Комітету Української Народньо-Республіканської партії

Прохаю.

Ознайомившися з програмою Вашої партії і поділяючи її намірами бажаючи вступити до неї прохаю зарахувати мене членом.

П. Гончаренко.

55

До Центрального Комітету Української Народньої Самостій-
ницької партії

Прохання

Погоджуючись з програмою Народньої Самостійницької партії і
тактикою її в повні, прошу зачислити мене в члени партії

Дм. Фідчук

15 травня 1920 року

М. Кам'янець-Подільський
Купецька 17, кв. Тимошенка

В архів [illegible]

57

27

До Центрального Комітету Української Народньої Республиканської партії

Данила Петровича Ковпаненка

Заява

Ласкаво прохаю зачисли-

Ми стоїмо в числі членів в Української Народньої Республіканської партії

Д. [illegible]

16/V 1920 р.
Вінниця

3

28

Примљено 20/XI 1909

До [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

17.X 1909

[illegible]

[illegible]
[illegible]

Пан Барвінському ~~Ц[illegible]~~ з дору-
ченнями мені як секретарям Укр. армії
вже ~~у [illegible]~~ два роки

Іван Ка[illegible]

Чл. Цен. Ком. ~~парт.~~ Київ.

Член Київськ. Губ. Ком.
У. П. Р. Г.

59

29

До президії народ. республікан. партії

Заява

Миколи Антипенка
полков. від. ч. 147.

Ознайомившись з програмою партії і цілком згоджуючись з тими поглядами, які проводить партія, я прохаю зачислити мене до членів

Микола Антипенко

60

30

Приватний адвокат
при
Окружнім Суді і Мировім З'їзді
Павло Іванович
Штельмах
24 травня 1920 р.
м. Зіньків на Поділлю.

Штельмах

До
Центрального Комітету
Української Народньої Рес-
публиканської партії.

Ознайомившись з програмом "Української Народньої Рес-
публиканської партії", я находжу
що він в своїх головних засадах, відповідає вимаганням
котрі потрібно запровадити
на Україні.

Бажаючи працювати в сему
напрямку, я прошу Централь-
ний комітет, прийняти
мене в члени партії.

В разі потреби відомости
про мене дати може
пан Гончаренко, на
котрого звіряю подачу

всго. Районом своєї праці
я бажав би ~~[illegible]~~ мати Липец-
ский повіт, в якім я наро-
дився і провів більшу частину
життя свого, бо мені, що в
сучасний мент людність
так перевірилася в різних вибо-
рах, що необхідно спочатку
переконати її повірити в
можливості ладу і порядку
а це можно зробити найкраще
там, де чоловіка добре знають.

З пошаною

Павло Штельмах

31

До Центрального Комітету Української Народньої Республіканської Партії

Прийняти

Івана Мефодієвича Руденка, який мешкає на Пятничанах с. Г. Карп., (Голова Земської [illegible] військової повинності М. Ш. Серпе)

Заява

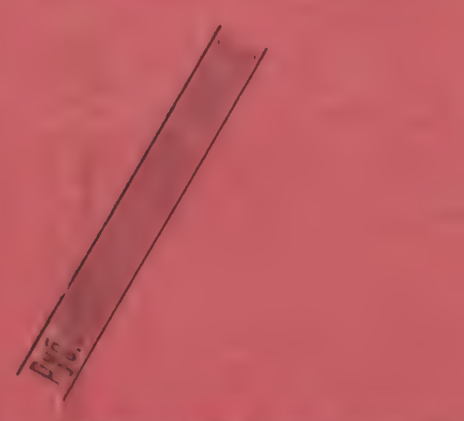
Прохаю записати мене до Партії. З статутом, тактикою і принципами [illegible] погоджуюсь.

25 травня 1920 р. м. Вінниці

Іван Руденко

№ [redacted]

Винницкое Купеческое Общество Взаимнаго Кредита.

Отъ

Объявленіе.

Представляя при семъ Руб. [redacted]

про принять эту сумму на вкладъ срочный для обращенія изъ

[illegible] на [redacted] [illegible]

билет на имя

причемъ удостовѣряю, что правила Банка о вкладахъ мнѣ извѣстны.

Винница, „ “ .... 191.... г.

Подпись ....

Означенны билет получил ....

Жительство: ....

Означенную въ семъ объявленіи сумму принялъ

..., Винница.

32

До Центрального Комітету
Української Трудової Демократ. партії

Прийняти

Від [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Прохання.

Прошу записати мене членом (—)
Української Трудової Демократичної партії.
Зобовязуюсь [illegible]
[illegible]

Київ 25 [illegible] 1918 року. [illegible]

33

[illegible]

[illegible]

[illegible] полковник

[illegible] Свечин[illegible]

[illegible]

[illegible] Кр[illegible]

64

34

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

29 грудня 1919 р.

65

До центрального Комітету
Української Народньої [illegible]
боротьбиської партії

Заява

Поділяючи програм Вашої партії прошу записати мене в члени.

[illegible] Лаврутів
Яків Василевич.

м. Вінниця
Сінна вул. д. Оржова.

1/VI 1920 р.

36

До Центрального Комітету
Української Народньої Республіканської
Партії.

Урядовця М-ва Шляхів
Василя Дмитренко

Прохання.

Згляду на те, що моїм політичним поглядам цілком відповідає програма Української Народньої Республіканської партії і рахуючи, що сучасний час є найважливіший для інтенсивної і корисної праці цієї партії на користь збудування Української Республіки, прошу Вас зарахувати мене в число членів Київської Української Народньої Республіканської партії, де я зміг би принести свою посильну користь.

7/VI-20р. В. Дмитренко

37

До Центрального Комітету
Укр. Партії – Республіканців
[illegible]
Військового інженера Полковника
Дмитра Стасюка

Заява

Поділяючи погляди Партії і програми, записати мене в члени Партії.

В. Інжен. Полк. Стасюк

7/XII-1920 р.

[illegible] Мик. Будзинов[illegible]

[illegible]

58

38

До Центрального Комітету Української партії С. Р.

Полковника Цівчинського Володимира Миколаєвича

Заява

Спочуваючи програму Вашої партії прошу зачислити до неї членом.

Полковник Цівчинський

м. Кам'янець на Под.
Вул. Т. Шевченка
б. 85 (Курилко)
30 червня 1920 р.

До Центрального Комітету
Народньо-Республіканської Партії

39

Зачислити з 4 липня 1920 року
[illegible]

Миколи Гуриновича
Багриновського

Заява

Прошу зарахувати мене в число
членів Народньо-Республіканської
Партії

М. Багринов

4 іюля
1920 р.

41

До діла про членів Ц. К.
4/I Пил...

До п. П. К. Пилипчука.

З огляду на те, що я призначений Міністром Преси й Пропаганди й в силу цього позбавлений фактично часто обовязки Голови Центрального Комітету, на підставі ухвали Центр. Комітету від 18 вересня 1920 року передаю Вам виконування обовязків Голови Ц.К. Разом з тим, прошу мені дати задіксоване рішення Ц.К. в справі мойого вступу до Правительства.

Мик. Ковалевський
Голова Ц.К. народної Республіканської партії.

5 листопаду 1920 року.
Варшава.

41

До Голови Центрального Комітету
Народньої Республиканської Партії

42

ст. М. Багриновського

Заява Багриновського

Дів. членів партії 4/I [illegible]

заява

Маю за честь поінформувати, що мною в розмові з Міністром Закордонних Справ п. Ніковським було з'ясовано і виправлено помилкове освітлення до-яких фактів в зв'язку з залишенням мною служби по Міністерству Справ Закордонних в лютому 1920 року.

Мої з'ясовання, які спираються виключно на документах, не могли не задовольнити п. Міністра Закордонних Справ і він тепер вже [illegible], що мені не мав підстав ставити в докір провину других службовців, які мали наказ про доставку Міністерству Зак. Справ з Варшави тих справ і цього наказу своєчасно не виконали.

Тарнів
9/XII-920 року

М. Багриновський

До Президіума
Центрального Комітету
Укр. Народн. Республ. Партії.

Приняти в члени У.Н.Р.П. 26/XII 1920 Тарнів. [signature]

44

Заява

Поділяючи платформу і погляди Укр. Народ. Респ. Партії прошу про прийняття мене в склад членів вище-згаданої Партії

Голова Укр. Видавництва
"Нам-Пам", інженер Шостаковський

м. Тарнів
22 Грудня 1920 р.

До Центрального Комітету
партії Укр. Нар. Респуб.

48

Заява
Михайла Васильовича
Миханова

Ознайомившись з програмою
партії Українських Народ. Республі-
канців і поділяя її думку я
прошу зачислити мене в
склад названої партії!

Мих. Миханів

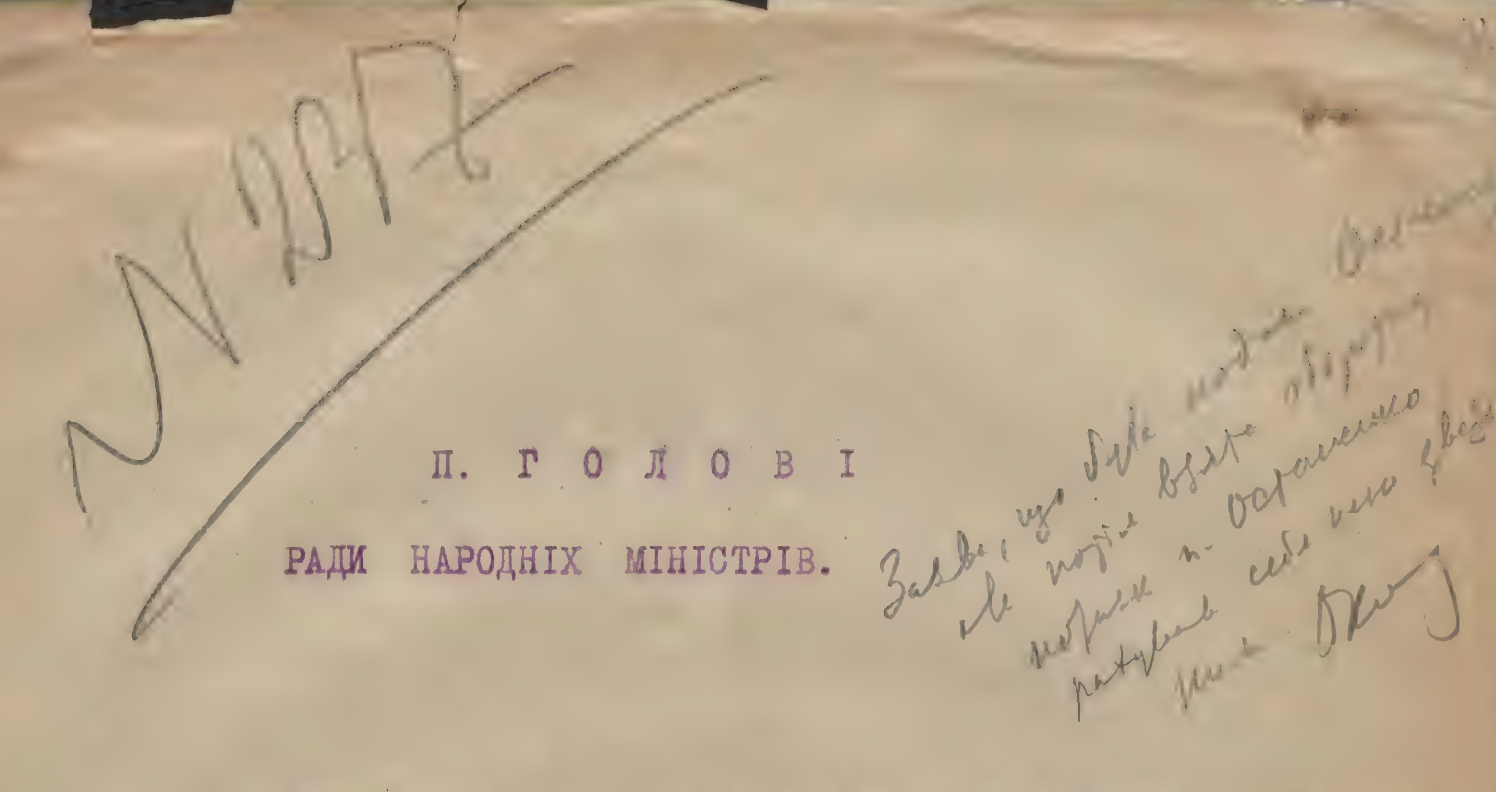
1 січня 1924р

Справа

членів партії

(вступ)

Зем Ком
нерпи
Нар. Зем
1921 р.

П. Г О Л О В І

РАДИ НАРОДНІХ МІНІСТРІВ.

Виходячи з того, що нинішній кабінет, який формується Вами за згодою всіх партій, що входять в бльок, - повинен в очах широких верств громадянства репрезентувати новий курс політики й що відповідальними за цей курс мусять бути не тільки фактично, але й юридично всі три партії, - ми визнаемо необхідним обстоювати два місця в великому кабінеті міністрів: міністерство народнього здоровля К. Г. ВРОТНОВСЬКИЙ - СИВОШАПКА й міністерства преси й інформації - - Ол.Ол. КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Про що й доводимо до Вашого відома.

За Центральний Комітет

Вельмишановний
п. Редакторе.

Прикладаючи при цьому замітку про нашу партію, — прошу не одмовити умістити її в найближчому числі Вашої газети.

Секретар Центрального Комітету
Української Народньої Республіканської партії

105 — 11ф

Минуло вже три тижні з дня арешту п. Євгена Архипенка, і не видно ще кінця слідству, але й досі його жадно не [illegible]. (X)

І в той час, як фактичні організатори [illegible] були члени Правительства, а далі [illegible] Селянської Спілки [illegible] в справі [illegible] Осадчий, — Голова Центрального Комітету [illegible], бувший член Правительства, [illegible] — сидять під арештом і позбавле-ні [illegible], — [illegible] провадять свою політику і держав-ну роботу.

Не [illegible] слідства, — Центр. Ком. не може не підкреслити, що [illegible] в ті хвилини, що [illegible] п. Євген Архипенко [illegible].

[illegible] так невиразно інтерпретується.

Це дає право Центральному Комітетові [illegible] Правительство про звільнення п. Євгена Архипенка і [illegible] на поруки Центрального Комітету.

Голова Центрального Комітету.

Член Центрального Комітету.

(X) [illegible] Оповіщення Правительства від 30 квітня [illegible]

Полк. Кущинському.

В відповідь на Ваше прохання, зверне-ну [через мене] до Центрального Комітету Української Народної Республіканської Партії, про ~~[illegible]~~ делегування ~~[illegible]~~ члена партії до Слідчої Комісії в справі ~~[illegible]~~ арешту деяких соціалістів-самостійників, — [маю за честь] ~~повідомити~~ Вас, що ~~[illegible]~~ Центральний Комітет призначає своїм представником [до слідчої комісії] ~~доктора~~ юриспруденції, п. Мелетія Кичуру.

З правдивою до Вас пошаною

~~[illegible]~~

Секретар Центрального Комітету

78

Лист до Редакції

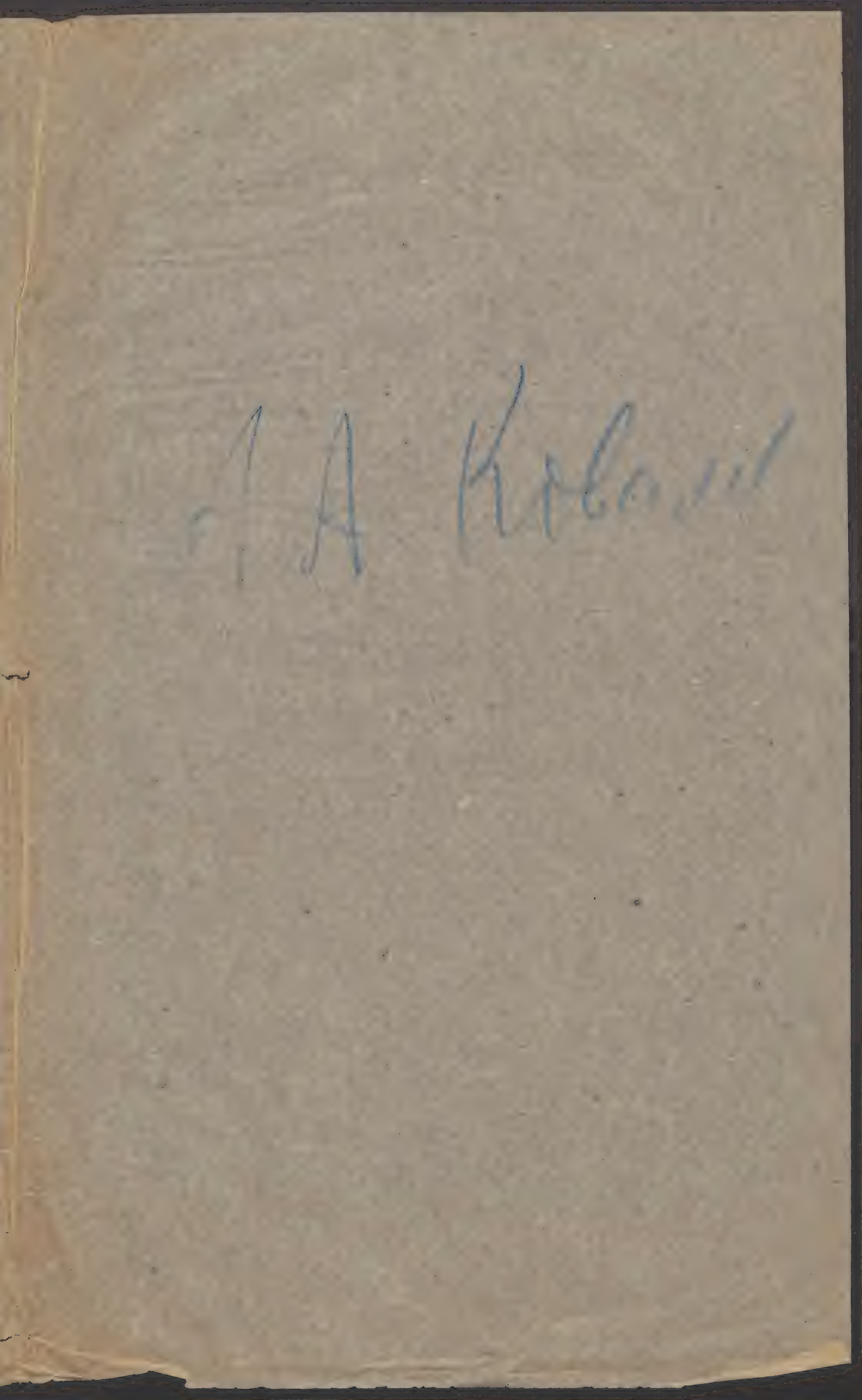
Високоповажаний

Пане Редакторе!

Прошу не відмовити надрукувати в Вашій шановній газеті слідуюче.
З огляду на те, що в деяких київських часописах подано було відомості про те, що з рядів [illegible] і Прокопович вийшли ~~з~~ членів Укр. Народньо-Республиканської партії маю за честь довести до відома громадянства, що се не відповідає дійсності, бо членів Укр. Нар.-Респ. партії [illegible] і Прокоповича нема

З пошаною Секретар Ц. К.

~~[illegible]~~ Н. [illegible]

Нар Рев Парти

Центр Комитет

N 1

Партийн
Кар. Цен
Уен Ком

ТЕЛЕГРАММА

Проходила ___ ч. ___ м.

Плата	руб.	коп.		Передана
за передачу			Станиславів	за ___ ч. ___ м.
отметку			изъ Міський Чуб	
итого.			191_ г. № 6	Передалъ:
Принялъ				

Разрядъ.	Число словъ.	ПОДАНА.	Служебныя отметки:
	т. / сл. / ц.	9го 6 час. — мин. —	

(Кому) [1] Президії Зїзду

(Мѣстожительство адресата) [2] Національно-демократичної

(Куда) [3] партії.

Станиславів.

З доручення Центрального Комітету Української Народної Республіканської партії вітаю зїзд національних демократів. Центральний Комитет партії народно-республиканської

Адресъ отправителя

[1]) Имя, отчество, фамилія, должность, торговое заведеніе и проч.
[2]) Названіе улицы, № дома или фамилія домовладѣльца.
[3]) Городъ, станція желѣзной дороги, село, а для международныхъ телеграммъ и названіе въ подлежащемъ случаѣ страны и проч.

Тип. А. Г. Сыркина Петроградъ Ф. № 3.

поборюють зараз ідеали української державности, що були и є провідними гаслами [illegible] націонал-демократів. Центральний Комітет бачив, що спільними зусиллями української демократії здобуто було право на незалежне існування української народньої республіки, мирної й великої.

За Центральний Комітет
Олександер Ковалевський

28 березня 1919 року.

80

Українська Народня
Республіканська Партія

квітня 12 191 року

Ч. 372

м. ~~Київ~~ Рівно

Зел.

Вх. 1841 12 квітня

Усі політичні зібрання на підставі [illegible] воєнного стану [illegible] заборонені [illegible]

Вх. 96 [illegible]

До Пана Начальника
Залоги м. Рівно.

Центральний Комітет Народньої Республіканської партії прохає Вашого дозволу на організаційні збори Рівенської філії партії, які відбудуться в помешканні „Просвіти" 15 квітня в 17½ годин.

Порядок денний - доклади: 1) Міжнароднє становище України і внутрішня політика, 2) Земельна справа на Україні, 3) Фінансове та економічне становище України, 4) Біжучі справи.

Член Центрального Комітету Ковалевський

Секретар Мирошниченко

89

Ц.К.
Укр. Нар.-Респ.
[п]арт.
"Трудов. Парт."
ч. 330
м. Він—

До п. Комісара
м. Вінниці

Прикладаючи при цьому зміст афіші Лекції "Московський комунізм та його наслідки" п. Я. Ганін ласкаво просимо про дозвіл друку сеї афіші

~~Секретар~~ Ц.К.

Секретар

Ц-К
Ч. Ук. [illegible]
[illegible]
"Україн[illegible]"
ч. 379
м. Вінниц[illegible]

Ч

До п. Коменданта
м. Вінниці

[illegible]
адреси [illegible]
[illegible] адреси

[illegible] Ц-К. [illegible]

83

Ц.К.
Укр. Народньо-Республік.
партії.

"   " травня 1920 року.
Ч. 325.
м. Винниця.

До п. Комісара м. В и н н и ц і.

З А Я В А.

Прикладаючи при цьому зразок оголошення зі змістом лекції п. Ол. КОВАЛЕВСЬКОГО "Шляхом до передпарляменту", ласкаво проситься про дозвіл на друк цього оголошення в друкарні Міського Самоврядування.
ДОДАТОК: зразок оголошення.

Голова партії

С е к р е т а р ь

Н.К.

Негодно

6

[illegible]
[illegible]

[illegible]
1921
[illegible]

~~[illegible]~~

[illegible]

[illegible]

Копия верна

Секретарь

До пана Міністра Освіти

17

Центральний Комітет
Української Республиканської партії

Заява

Бажаючи уладжувати концерт
для засилення фонду ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ організації для своїх
цілей [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
ми Пана, щоб міський театр було
нам передано для концерту в
неділю, 13 ~~[illegible]~~ червня [illegible]

Центральний Комітет
Української Республиканської партії

5 ... = 9250 000 mi 5
5 ... = 1576 000 mi 5
... = ... (... = ...)—

86

[illegible] 1919 [illegible]
№ 98
м. [illegible]

До Пана Коменданта
м. Вінниці

[illegible]

[illegible]

[illegible]

„5" Липня 1920 р.
Ч. 334
м. Камянець-Под.

Українська Народня
Республіканська Партія

9

До Пана Головноуповноваженого по
справах мистецтва

Прохання.

Ласкаво просимо дозволити приняти участь артистам та хорові Державних Театрів в концерті-гулянці впоряджуваному нами в неділю 11-го липня в садку на „Новім бульварі". Весь чистий прибуток піде на подарунки діючій армії.

Член Центрального Комітета
партії [signature]

Секретарь Мушинський.

84

Українська Народня
Республіканська Партія

"5" липня 1920 року
Ч. 335
м. Каменець-Под.

До п. Міського Голови
м. Каменця-Под.

В порозумінні з Урядом У.Н.Р. і за дозволом місцевого польського Комісаріату Центральний Комітет Народньо-Республіканської партії мав улаштувати концерт-гулянку в неділю 11-го липня в садку на „Новім бульварі". Чистий прибуток з сего концерту, а також і з карнавального збору в туже таки неділю підуть на подарунки дієвій армії.

Лічучи на співчуття Хвальної Управи Ц. К. ласкаво просить про дозвіл використання сего садка за невелику платню, або як що можливо то й без неї.

Відповідальними розпорядчиками будуть: перший – присяжний адвокат А. Грижевич, другим – К. Вратиновський-Сиволапка.

Член Центрального Комітету партії [signature]

Секретарь Музичич

Українська Народня
Республіканська Партія

„5" липня 1920 р.
ч. 337
м. Каменець-Под.

До п. Голови Камянецької
„Просвіти".

Ласкаво просимо дати дозвіл на право зборів в „Просвіті" в середу 7-го липня о 5 год. вечера членів партії Н. р., а в четвер 8-го липня також о 5 год. – біженців та безробітної інтелигенції з метою заснування Комітета допомоги.

Член Центрального Комітета
партії [signature]

Секретар Мирошниченко.

У.К.
У-н-р-й.
6 липня 1920 р.
ч. 334
м. Камянець.

12

80

До пана Головноуповноваженого
по справах мистецтва.

Прохання.

Ласкаво просимо дозволити
прийняти участь артистам і хорові
держ. театрів в концерті-гулянці
впорядкованій нами в неділю
липня в саду на „Новім Бульварі"
„На користь козака"

Іменем Ч[illegible]

Секретар

членів партії н.-р. і ра в четвер
липня о 5 год. веч. — збірка
на безробітної інтелігенції з
метою заснування Комітету
допомоги

В імени

[illegible]

Ц.К.
Ук.Н.Р.П.
6 Липня 1920
ч. 336
м. Кам'янець.

В

91

До п. Комісара м. Кам'янця

Прохання

Ласкаво просимо о видачу дозволу на загальні збори біженців та безробітної інтелігенції з метою заснования Комісії допомоги біженцям та безробітним.

Збори відбудуться у „Просвіті" Шевченківський проспект в четвер 8-липня о 5 год. вечера.

Член Ц.К.

[illegible]

Ц. К.
Укр. Н. Р.
пар.
„6" липня 1920 р.
ч. 327
м. Кам'янець

11

До п. Голови Кам'янецької
„Просвіти"

Ласкаво прохаємо про дозвіл на право зборів в „Просвіті" в середу 7 липня членів нар.-респ. п., а в четвер 8-го того ж о 5 год. — біженців та безробітної інтелігенції з метою заснування Комітету допомоги.

Член Ц. К.

Секр.

Ц. К.
Української
Народньо-республіканської
в Мінску 1920 року
ч. 335
~~Комітет~~ м. Кам'янця

Дозвіл
Прилюдна концерт.
До М. Голови
До Комісара (Карпась?)
Збори Зайцева
Збори Наїрів
До Комісара
До Просвіти (або садку)
Збори Збіжцов
До Комісара
До Просвіти.

До п. Місцевого Голови
м. Кам'янця Под.

~~Що у Кам'янці~~ В порозумінні з Урядом У.Н.Р. Центральний Комітет ~~тер~~ бажає інструкції до організації громадського комітету і взяв на себе ініціативу ~~улаштувати~~ устроїти цілий ряд благодійних зрадин, вистав та концертів „на подарунок козакові" отже в неділю, ... 1920 р., бажаючи впорядкувати концерт-зрадину ~~...~~ у садку Г. В. „Новому Бульварі" ~~наслідки~~ просимо Вашу Управу дати свій дозвіл на ~~...~~ використання цього садку за невелику оплату або за що можливо то й без неї.

Намічається програм забави:

концерт при участи артистів
та хору драм. театру

Вистава
Кіоски
Буфет
Карнавальний бал
Промови
Оркестри духовий та симфонічний.

Відповідальними розпорядчиками будуть: пан прис. адвокат А. Гринєвич, пані др. Вротновська-Сивошанка.

В імені Ц. К-ту

Секретар.

Ц. К.
У Н-р.
Б.
6 липня 1920
ч. 333
м. Кам'янець.

16

До пана Комісара м. Кам'янця н/П.

Прохання.

Бажаючи устроїти в неділю липня 1920 р. в саду на „Новому бульварі" концерт гулянку під гаслом „Все для Армії" на користь купівлі подарунків для козаків, маємо честь ласкаво прохати о дозвілі на визначений концерт-гулянку з тим, щоб ~~вон си~~ цю гулянка могла продовжитися до 12 год. ночі. Окрім того просимо не відмовити дозволити протягом цілого дня і по всьому місту кармавочний збір на ту же саму ціль

Голова

Секретар.

~~У.К.~~
~~Ук. ч.П.~~
~~пол.~~
~~6 мая 1920 г.~~
~~ч/383~~
~~м. Кам'янець~~

До ~~Пана комісара~~ м. Кам. Под.

Прохання

Ласкаво прошується о видачу дозволу на загальні збори збігців та безробітньої інтелігенції з метою засідання „комітету допомоги збігцям та безробітним."
Збори відбудуться у „Просвіті" Шевченківський проспект в четвер о 5 год. вечора.

З пошан.

Секретар

У.К. До п. Голови Кам'янецької „Просвіти"

Ласкаво просимо о видачу дозволу на право зборів в середу мінних о 5 год. веч.

Протокол

засідання Ц.К. народньо-республік. партії

м. Тарнов 3 серпня 1920.

Слухали: Про необхідність видачі голові Ц.К. нар.-респ. парт. Олександру Ковалевському, для поїздки до ставки по справам партії, тридцяти тисяч карбованців.

Постановили: видати Ол. Ковалевському тридцять тисяч карб., позаїмствовав ці гроші у видавн. т-ва „Культура".

Голова ЦК [signature]

Члени [signature]

[signature]

[signature]

[signature]

[signature]

У. Н. Р.

МІНІСТЕРСТВО [illegible]

[illegible]

Департ. Чужоземних Справ.

- 0 -

"9" березня 1920 р.

ч. 536

м. [illegible]

18

ДО

Головної Управи Української Народніх-Республіканців

Партії.

Ц.К.

Міністерство Закордонних Справ одержало від Головного Секретаря Ліги Націй Дремонда повідомлення, що справа принятя Української Народньої Республіки до Ліги Націй буде предметом нарад на першому засіданні Ліги Націй в Женеві.

Справа залежатиме [illegible] Секретаря Ліги [illegible] праці по визнанню державности Української Народньої Республіки.

Для цеї ціли вимагається [illegible] предложення [illegible] всіх державних [illegible], які стоять в звязку з [illegible] Уряду Укр. Нар. Республіки, але також необхідним є предложення [illegible] партій, в яких [illegible] зафіксовано [illegible] Членів Партії на державну незалежність Української Народньої Республіки.

З огляду на важність справи Міністерство Закордонних Справ [illegible] Високу президію о ласкаве по своїй змозі надіслання Міністерству відповідних документів.-

Загальне міркування ОС

Директор Департаменту

Чужоземних Справ [signature]

Начальник Дипломатичного

Відділу [signature]

[illegible] [illegible] { [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Протокол
засідання У.Н.Р. [illegible] 1920 року
в Тарнові 3 [illegible]

При присутності: Голови А. Левицький
членів Золотницький?, Христюк?, Безпалко?, Ковалевський, Пилипчук, Сальського? та Синклера?.

Обмірковували справу біжучого моменту.
Зараз в цій справі виступив М. Ковалевський, який заявив, що [illegible] державного центру УНР полягає в тому, що Польща прийшла до миру з більшовиками. Але не звертаючи на це не можна ні в якім разі рахувати, що ми переживаємо катастрофу української ідеї.
Противно ця ідея не тільки не потерпіла поразки, але її значення набирає до зміцнення. Зміцнення її можна перевести державний центр, себто державний уряд і ми. Цей державний центр ми мусимо зберегти. Ми мусимо зробити концентрацію всіх сил біля державного центру. [illegible] конкретною формою [illegible] Уряд являється [illegible] ми, як державники, повинні звернути найпильнішу увагу на військо, аби воно не розпорошувалося, аби воно залишило всі ознаки війська.
Пилипчук доповнює промову п. Ковалевського тим, аби звернути також увагу на поведінку членів Правительства, які в даний мент не тільки не приносять користі для держави, а навпаки будуть для неї шкідливі. Він пропонує зробити часткову зміну істнуючого кабінету.

Сатна, Багриновський, Савченко, Медвецький і Гринєвич дають роз'яснення і [illegible]

П. Ковалевський резюмуючи дискусію пропонує ~~ц.к.~~ Прийняти інструкції делегатам А.А. Ковалевському і П.К. Пилипчуку виконувати [illegible] резолюцію про Державну Раду, яку доручити до вибору головно [illegible] А.А. Ковалевському і П.К. Пилипчуку, а до вибору н. Президента міністрів А. Лівицького Сатні, Савченку і Багриновському. Пропоную п. Савченку з Медвецьким і Гринєвичу доручити скласти відозву до всього нашого [illegible]

Пропозиція Ковалевського одноголосно прийнята. Голова Ц.К. [signature]

~~За секретаря Сатна~~

Протокол
засідання Ц.К. Укр. рест. партії в м. Тарнові
з 4 грудня 1920 р.

Присутні були: Голова Ц.К. Ковалевський, члени Пилипчук, Сатна, Золотницький, Гринєвич, Медвецький, Савченко, Багриновський

1. Слухали ~~[illegible]~~ проект Центр. Комітету Української республіканської партії в справі Державної Ради, виготовлений А.А. Ковалевським і П.К. Пилипчуком
Постановили прийняти
2. Слухали проект відозви до старшин і козаків армії У.Н.Р.
Постановили переробити разом з [illegible] А.А. Ковалевським.
3. Слухали заяву п. Багриновського про усталення компетенції його кабінету, з яких мусить з'явитись сьогодні тимчасово на [illegible] Ради, — передпарламент.

Постановлено [illegible] [illegible] по цьому питанню на наступні засідання, а до того часу доручити Багриновському, Сатині і Гриневичу ~~[illegible]~~ узнати погляд на цю справу інших партій.

Голова Ц.К. М. Ковалевський

За секретаря Сатин

Протокол

Засідання Ц.К. нар.-респ. партії в м. Тарнові за 5 грудня 1920 р.

Присутні були: М. Ковалевський, Пилипчук, [illegible], Сатин, Гриневич та Медвідський та Багриновський.

Слухали: Лист Головного Отамана до голови Ради Міністрів УНР в справі [illegible].

Постановили: Прийняти до відома.

Голова Ц.К.

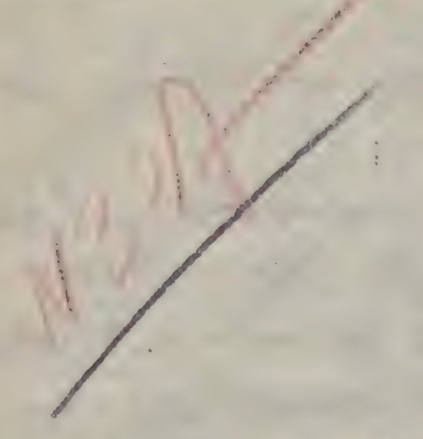
Секретар Сатин

Данькiсть

Фрiлi

партiи Нар

Тесп

ПОСВІДЧЕННЯ.

Дано се посвідчення пп. Зігмундові Капровському, Петрові Хведорчукові, Миколі Турбабі, Тимішу Синельникові й Антону Нівинському в тому, що вони з уповноваження Центрального Комітету складають Повітовий Комітет Рівенської філії Української Народньої Республіканської Партії.

В коло його прав і обов'язків входять:

I/Прийом членів до філії й видача їм в тому відповідних посвідчень;

2/закладання філій по селах та волостях;

3/репрезентування партії на всяких виборах в місцеві громадські інституції, на всяких місцевих політичних нарадах, зборах і инш;

4/реагування на ті чи инші явища з політичного життя в формі відповідних резолюцій

що доводиться негайно до відома Центрального Комітету;

5/росповсюдження партійної літератури;

6/скликання Повітових партійних З'їздів

Повітовий Комітет в м. Рівному керується в своїй діяльности програмом партії, резолюціями Центрального Комітету й ухвалами Повітових Партійних З'їздів.

Повітовий Комітет має право на свою печатку "Повітовий Комітет Української Народньої Республіканської Партії в м. Рівному" й штамп "Українська Народня Республіканська Партія,Повітовий Комітет в м. Рівному".

До партії приймається кожний,хто поділяе програм і тактику партії.Членська вкладка не меньш 12 карб.

Голова Центрального Комітету

Секретарь Центрального Комітету

Посвідчення.

Дано це посвідчення Пп. Зіновієві [illegible], Петрові [illegible], Михайлові [illegible], Тимошу Синельникові і Антону [illegible] в тому, що вони з уповноваження Центрального Комітету складають Повітовий Комітет Рівенської філії Української Народньої Республіканської Партії. В коло його прав і обовязків входить:

1) Прийом членів до філії і видача їм в тому відповідних посвідчень.
2) Закладання філій по селах та волостях.
3) Репрезентування партії на всяких виборах в місцеві громадські інституції, на всяких місцевих політичних нарадах, зборах і т. п.
4) Реагування на ті чи инші явища з політичного життя в формі відповідних резолюцій, що доводяться негайно до відома Центрального Комітету.
5) Розповсюдження партійної літератури.
6) Скликання повітових партійних зїздів.

Повітовий Комітет в м. Рівному керується в своїй діяльности програмою партії, резолюціями центрального комітету і ухвалами повітових партійних зїздів.

Повітовий Комітет має право на свою печатку „Повітовий Комітет Української Народньої Республіканської Партії в м. Рівному" і штемпель: „Українська Народня Республіканська Партія. Повітовий Комітет в м. Рівному"

До партії приймаються [illegible], що поділяє програм і тактику партії. Членська

вкладка не менш 1½ карт.

Голова Центрального Комітету

~~[illegible]~~ Секретар Центрального Комітету

ІВНЕ

ПОСВІДЧЕННЯ.

Дано се посвідчення пп. Зігмундові Напровському, Петрові Хвещорчукові, Миколі Турбабі, Тимішу Сичельникові й Антону Нівинському в тому, що вони з уповноваження Центрального Комітету складають Повітовий Комітет Рівенської Філії Української Народньої Республіканської Партії.

В коло його прав і обов'язків входить:

1/Прийом членів до Філії і видача їм в тому відповідних посвідчень;

2/закладання філій по селях та волостях;

3/репрезентування партії на всяких виборах в місцеві громадські інституції, на всяких місцевих політичних нарадах, зборах і инш.;

4/реагування на ті чи инші явища з політичного змісту в формі відповідних резолюцій, що доводяться не

рішень до відома Центрального Комітету;

b/розповсюдження партійної літератури;

c/скликання Повітових партійних з'їздів.

Повітовий Комітет в м. Рівному керується в своїй діяльности програмою партії, постановами Центрального Комітету й ухвалами Повітових Партійних З'їздів.

Повітовий Комітет має право на свою печатку- "Повітовий Комітет Української Народньої Республіканської Партії в м. Рівному" і штамп "Українська Народня Республіканська Партія,Повітовий Комітет в м. Рівному".

До партії приймається кожний,хто поділяє програм і тактику партії. Членська вкладка не менш 10 карб.

Голова Центрального Комітету

Секретар Центрального Комітету

Гаррик И Ф
Фильч

Внутрішня
справа
Мар. Рен
партій

12

19 23/I 19 р.

Одержано на комісію сто примірників програм Української Народньої Республіканської Партії за 30 відсотків.

Зав. книг. В. Кондратюк

103

Т-во „Час" у Київі.

Київ, Володимирська, 42. Телеф. 25-77.

ВИДАВНИЦТВО КНИГ, БРОШУР, ЖУРНАЛІВ, ПІДРУЧНИКІВ, МАЛЮНКІВ, КАРТОК

ГУРТОВА КНИЖНА КОМОРА

КРАМНИЦЯ „ЧАС"

„КНИГАРЬ" — ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА

„ЗАКОН І ПРАВО" — ПРАВНО-ГРОМАДСЬКИЙ ЧАСОПИС

КНИГАРНЯ

ДРУКАРНЯ

ПАЛЯТУРНЯ

КНИГАРНЯ В КАМ'ЯНЦІ-ПОДІЛЬСЬКОМУ.

у Київі, "23" Січня 1919 року.

№ 35

До п.
Ф. Чечеля

Принято від Вас на коміс 200 примірників програму української народньої Республиканської партії по I крб. за прим. зо знижкою 30% на суму 70 (сімдесят) крб., з умовою розплати між I-5 числом кожного місяця по мірі продажу книжок.

Дирекція Т-ва "Час"

Шнурчиєвський

За Рахівник

Секретарь

ВИДАВНИЧЕ Т-во
«ВЕРНИГОРА»
у Київі.

Адреса: Київ, Фундуклеївська
вул. ч. 19-1.
Телефон 24-28.

дня 23 січня року 1919

РАХУНОК Ч. 1

Пану Санько Устиму

		Ціна		СУМА.	
		Карб	К.	Карб.	К.
200	Одержано в комісійну продаж програм Укр. Нар. Респ. партії	1	—	200	—
	Знижки 30%	—	—	60	—
	До виплати			140	—
	Сто сорок руб одержано				
	Л. [illegible]				

Видавниче Т-во „ОСВІТА“
у Київі, В.-Володимирська № 31/33.
Телеф. № 53-92.
№

23 Січня 1919 р.

Цим стверджуємо, що нині прийнято від п. Д. Печеника в комісійну продажу 100 пр. Прогр. Т. Н. Респ. Партії за 21 карб.

Завід. Книг.

Бухг. [illegible]

Рахунок

для Книгарні Т-ва „Просвіта"
на книжки 100 примірни-
ків (Програми Української Народ-
ної Республиканської Партії) по
1 карб. примірник, за зменшенням
25%, або на суму 75 (сімдесят
пять карб).

Лютого 10 дня 1919 року, Вінниця

Данило Чечель

Повищі книжки одержано
на комісію без зазначенного друку.

Завідуюч. Книгар.

[illegible]

[illegible] 57

РЕДАКЦІЯ

ЧАСОПИСУ

„ХВИЛЯ".

31 травня 1920 р.

№ [illegible]

ВІННИЦЯ.

Миколаєвський просп. ч 25.

До Комітету Української Республіканської партії

Контора часопису „Хвиля" ласкаво просить про виплату її за друковання об'яв в ч. 11 – 4 рядки по 5 карб = 20 карб і в ч. 12 – 3 рядки по 5 карб = 15 карб = разом тридцять пять карб. (35 карб)

Завідуючий Конторою [signature]

Бухгалтер.

Фінансові

Тактика

партії

Народня ... партія

11 лютого 1919

Ч. 237

П. ГОЛОВІ

РАДИ НАРОДНІХ МІНІСТРІВ.

Виходячи з того, що нинішній кабінет, який формується Вами за згодою всіх партій, що входять в бльок, - повинен в очах широких верств громадянства репрезентувати новий курс політики й що відповідальними за цей курс мусить бути не тільки фактично, але й юридично всі три партії, - ми визнаємо необхідним обстоювати два місця в великому кабінеті міністрів: міністерства народнього здоровля К. Г. ВРОТНОВСЬКИЙ - СИВОШАПКА й міністерства преси й інформації - - Ол.Ол. КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Про що й доводимо до Вашого відома.

За Центральний Комітет

1

Варшава

Панові Голові Ради Народніх Міністрів.

Високоповажний п. Міністре!

Дізнав я ся, що Ви, на підписі свого листа, рішили вжити еф-ект мір до мого звільнення.

Я вже був звільнений з полону, але за Ваше тепле відношення щиро Вам дякую.

Познайомившись з положенням на Україні - з оповідань і преси, - я, як громадський і партійний робітник, не можу не висловити Вам еф-ект своїх думок і [illegible]

2

більше, що вони будують до певної міри висловом думок і надії, але це є думки членів Центрального Комітету (а також членів партії) ук-ерівської партії, поскільки і з ними батьках, або листуваннях.

Ви, розумієте, як політик, не ~~станете рахувати~~ можете вважати, що ті чи инші політичні чинники (партії, організації) залежать від „хочу" або „не хочу" правительства. ~~або урядових партій~~

Силою річей — вірніше — терору, члени нашого Ц. К. повинні були розпорошитись. Але чи значить це, що партія перестала існувати? ~~Чи~~ ~~значить це~~, що ми, члени Ц. К., стали відірвані від нашого бока? ~~Чи~~ ~~значить це, нарешті~~ і, нарешті, що всю нашу українську громадську думку можна убачати в уряді? ~~урядових вище~~ ~~партіях~~?

3

Не думаю, щоб Ви ~~не~~ так гадали...
~~А коли гадаєте, то помиляєтесь...~~
Вся справа полягає в фірмі: інші
певні кола за нами, нас немає, –
члени нашої партії співають ес-орф.
політика ~~урядової партії~~ правительства провадилася
на виєщення [illegible] для ~~них~~ його
політичної групи і до зміцнення
прихильної для ~~них~~ його партії.
~~Але~~ Чи правдиво це? Чи корисно
це, зрештою, для правительства й
для урядової партії?
Дозвольте мені висловити сумнів
що до цього...
Ви далеко не безпідставні...
~~Але~~ проте, перейдім до іншого.
Перш від цього, я повинен
торкнутися того, що казалося й писалося про нашу партію, а також
про мене самого, бо ~~[illegible]~~ міністр [illegible]

11

внутрішня правда.
і тільки — ~~вийти правда на~~ гору. Ми
мусимо обговорити ті пункти, які
являються для Вас, ~~[illegible]~~ Міністра
соціаліста-революціонера
й члена ~~певної~~ партії, цілковито
одіозними.

Ти і ім'я
І для мене, ~~ім'я Його~~ протягом
дванадцяти років було чистим в уявлен-
ні українського громадянства, — не все
одначе, як ставиться цілковитість до
всього того, що ~~широко і повсюдно ва-~~
~~лося, писалося~~, що було й є предметом
або непорозуміння
обговорення по всіх закутках.

~~Зводиться саме~~, що жили й живе-
мо ми в таких обставинах, коли
не завжди є можна відразу ~~[illegible]~~
наклепи
~~[illegible]~~ в той чи інший спосіб ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Надто, коли для них створюються
такого
внутрішній
ґрунт. А хіба не було створено ґрунту
тут для них моїм арештом, зробле-
ним по Вашому розпорядженню,
п. Міністра?

5

Почну ab ovo.

Арешт ~~мій~~ був викликаний нібито моєю персональною участю, а наголошено участю ес-еровської партії в так званій Осиківській авантюрі.

Я не дивлюся на партію, як на ~~доброчинне~~ благодійне товариство. Партія — це сукупність людей, які не тільки бажають, але й роблять, не тільки вірують, але й ~~переводять~~ уміють свою віру в життя. Звідси й політика партії може бути або пасивною (одне лише бажання ~~або~~ чи віра) або активною (віра перетворена в діло).

Я рахую, що коли вирішується доля країни, — ~~безчесно для~~ пасивне положення партії ~~пробувати в пасивному положенні~~ є актом безчесним.

Партія повинна впливати на державну політику в такому напрямку, щоб ~~вона~~ ця політика відповідала в найбільшій мірі потребам партії.

нації. Розуміння цих потреб може бути ширшим від розуміння самого народу, але це нормальне явище, навіть — скажу — необхідне явище в життю тої чи иншої нації, раз немає в державі прямого народоправства.

Тому, коли після Державної Наради в Рівному 5-го квітня б. р., виявилося, що створилося два табори — мусіла повстати боротьба. Але в якій формі?

Для нас, есерів, це питання вирішувалося дуже просто — в активній?

Повставало друге питання: в якій ~~формі~~ способі мала проводитися ця боротьба?

Одповідь також була ясна: в ~~формі~~ способі активної опозиції.

І тому, коли була скликана нарада Б. М. Мартосом на при кінці квітня місяця, — нами дано було

Категоричне запевнення, що не про
переворот нам ходить, а тільки — про
енергійну критику урядового курсу. [illegible]
Не скажу, щоб "Українське Слово" або
"Українське Діло" стояли на висоті
положення; але задиркуватий тон —
найлівіший агітаційний засіб не
тільки для крайніх лівих, але й
поступових кол. Цим засобом ми свідо-
мо скористувалися й він дав найліпші
результати.

~~Але~~ Однак фатально трапилося те, що
ці опозиційні органи розпочали свою
кампанію в той час, як незалежно
від них в ~~колі~~ [illegible] близьких людей
до декількох став обговорюватися план
перевороту.

І, дійсно, ~~що~~ коли ставсь перево-
рот, то у всіх було таке враження — ми самі це відчували — що

переворот і то, що було перед ~~ним~~ попереді цього (боротьба на Держ. Нараді, газети, атака на уряд) — є те саме, стоїть поміж себе в тісному звязку.

Таке склалося враження; але такого не було на ділі. Партия сн-ерів не була поінформована, як не був поінформований ні один з її членів.

Більш від того, — не була поінформована сама партія ес-ес.

Опинилися ми перед голим фактом, хоч — не буду казати неправди — основні принципи ~~пр~~ політичного програму. Оскільки не можна було не поділяти. Й тому Ц. К. вирішив не боронити Є. Н. Архипенкові в його участи ~~ряд одповіді на запрошення~~ ~~н. Оскільки, — в~~ до мирній ліквідації конфлікта між двома військовими начальниками, конфлікта небажаного

й не корисного для нашої справи в усіх смислах.

Така вся роль партії, або, вірніше, присутніх на той випадок в рівному членів Центр. Ком. Ес-ерів.

Роль спостерігача, як то було й в Кам'янці Подільському, підчас перевороту так званого „Комітету Оборони Республіки".

Пригадайте собі, що коли піднісся галас з приводу цього вчинку лівих партій, — тільки наша партія в резолюції від 29 березня б. р. толерантно віднеслася й правдиво оцінила бажання членів „Комітету Оборони", які остаточно йшли в суперіч з програмою Ес-ерів.

Програм перевороту Оскілки — це був державний програм, заложений у опозиційної партії, — й ясно, що, не беручи активної участи в ньому, — психологічно не можна ~~не~~ було не співчувати державним стремлінням, ~~що~~ які так яскраво були окреслені в відозвах п. Оскілка.

Але викликали великий сумнів ~~що~~ засоби, яких вжив Оскілко й фракціоналісти самого перевороту під ту хвилю.

Була й инша сторона цієї справи, яка викликала найголовніші сумніви що до цілей перевороту, а саме: хто робить переворот? Імя Оскілки нічого не говорило. Щасливий випадок висунув його на гору, але таких випадків за часи Директорії було дуже багато. Отаман Палієнко, отаман Пень, отаман Шаповал, отаман Сиротенко, отаман Ковенко, отаман Волох, і т. д. і т. д. Їх було легіон, і треба визнати, що Оскілко був найчеснішим і найідейнішим з них.

Для нас, есерів, було цікаво знати, хто стоїть за спиною Оскілки, які політичні организації або групи.

Мені доручено було зясувати це, й тому я відвідав кілька разів протягом 29 квітня штаб Оскілка. Але міг бачити не Оскілка, а тільки Мацюка, розмовляючи з яким виніс враження, що то не переворот, а ставка на групі особистих рахунків і що ні Оскілко, ні Мацюк не спираються ні на які групи; навіть самостійницька партія не стояла за ними й не знала про переворот.

Я категорично протестую проти всіх обвинувачувань партії в тому, що вона брала якусь-небудь участь в організації перевороту Оскілко, або в самому перевороті.

Всі твердження з приводу цього були неправдивими й обовязок тих, хто це стверджував, спростувати подібні закиди, як обовязок Правительства організувати широке розслідування в цій справі.

Переходжу тепер до себе. Раз через те, що паралельно тому зсунулися факти, котрі цілком реабілітовують нашу партію; по-друге через те, що не можна обійти мовчки ~~тих~~ те цькування й переслідування, жертвою якого я був і є, здається, й ~~зараз~~.

~~Не люблю казати про себе, але примушений те зробити, бо поки-що мішається на мені та пляма, котра кинена на мене Вами, пане Міністре. Факт арешту без суду — це й є пляма. Це не стверджує характеру злочину, але підкреслює у всякім разі факт злочину. Компрометує.~~

~~Так робили колись царські урядовці.~~

Ви знаєте, п. Міністре, що розпочав я свою національну роботу ще в 1907р. Ви знаєте, що я був Головою Студентської Громади на Петербурзькій Політехниці, членом Інформаційного Бюра, редактором „Українського Студента". Ви знаєте, нарешті, що за участь в організації загальностудентського страйку з приводу катування політичних вязнів по ~~[illegible]~~ російських тюрмах я по постанові Ради Міністрів був виключений з Інституту з „вовчим билетом" і висланий по-за університетські центри.

Будучи амністований, — я заклало в Петербурзі „Укр. Самостійницьку Спілку", з якою боролися й Ви, будучи автономістом і членом Петр. Комітету укр. соціально-демокр. партії.

В „Вільній Школі" я читав курс українського ~~[illegible]~~ громадського руху, де розвивав історію української державної ідеї. Адреса слухачів, вкрита сотнями підписів, була доказом того, що ідея ця приймалася ~~[illegible]~~ др. якими укр. групами, як свій єдиний прапор. Популяризація цієї ідеї мало своє значіння для дальшого, бо робила легким

пезента і всіх других політичних кол від автономізму до незалежности.

[пробуваючи] ~~Будучи~~ на фронті, організовую Корпусну Раду, а, вернувшись [з [illegible]] до ~~Київа~~, працюю в Генеральному Секретаріяті Військових Справ, відбуваю житомірський похід, організовую Канцелярію Військового Міністерства в такий спосіб, що навіть гетьманські фаховці признали б її зразковою, як по внутрішній структурі, так і по фінансовій відчитности.

Вигнаний Гетьманом, як людина „крайніх убеждений" (з листа Військ. Мін. Лігнау), я працюю в кооперації й пресі.

Не стану Вам нагадувати, що в журналістиці укр. я приймаю участь ще з 1910 р. („Рада", „Укр. Хата", „Літ-Наук. Вістн.", „Шлях", „Діло", „Шлях", „Відродження", „Трибуна" й інші)

Повстання Директорії на мою точку погляду було недоцільним. Іншим шляхом [мала] ~~повинна була~~ йти українська політика, [про це —] ~~але~~, то справа минулого.

Але оскільки воно сталося, — я не міг не співчувати йому й в своєму Кабінеті в „Дніпросоюзі" улаштував явку для тих, хто мав робити повстання в самому Київі.

~~Але~~ Директорія не викликала в мені ентузіазму ні своїм складом, ні своєю політикою. Я знав, що катастрофа мала наступити й що тільки будуть її наслідки.

Тому мусів впливати на хід політики в складі того колективу, до якого я належав ~~ще~~ здавна, бо партія ес-ерів заложилась ще в січні місяці 1918 року. Обставини мені не сприяли широкому веденню роботи, ~~бо була альтернатива, або партія, або держава.~~

В цілому ряді резолюцій партії ес-ерів намічались шляхи державної політики. І тому, коли сталась в Винниці зміна Кабінету, партія, оскільки вона мала окреслений програм, не могла боронити своїм членам персональний вступу до правительства. ~~в характері персональнім.~~

Не міг ухилитись від чорної роботи й її виконував в мірі потреби і можливости. Діло, біля якого я працював, створення військового популярного підручника й популярної газети для козаків, а також переведення культурно-просвітньої праці в військах, зараз здійснюється,

15 116

з іншими людьми |

Торкнуся зараз того, що мені інкримінують: участь в Осілковському перевороті (участь в списку Кабінету Осілковського, писання відозв і инше). Але ось факти:

1) З Осілкою я познайомився лише в лагері полонених в Домбіа, де інтерновано його, Мацюка й Чемеля.

2) Як вийшли — відозви всі писав Мацюк (принаймні, він приписує собі ~~іх~~ авторство)

3) Ніякого Кабінету, як говорить сам Осілко, він не встиг намітити.

~~Щ~~ Тому арешт мене був особливо образливий, ~~і~~ як і відсутність слідства й суду. Обставини цього арешту — увязнення разом з 20 каторжниками й 3 „смертниками", відсутність їжі, трус особистий, брутальне поводження, одібрання документів і грошей — все це не є жартом, а свідомим актом політичної помсти, актом дуже дрібним, бо фактичні діячі перевороту були поза межами досяжння правительства. Але й помста ~~мал~~ мусить мати свої зясовання. В акті Міністра Внутр. Справ ні я, ні члени нашої партії, не вбачали ні логіки ні смислу, тим більше, що

суду не було улаштовано.

~~Й дозвольте Вам, п. Міністре, навести~~
~~тому~~ що зроблено з моєю боку в одповідь на [illegible] нап-
рямку людей много, як політичні і прома-
хи політичних робітників, а навіть і ши-
нівців (лінії) партії, коли ми попали до
полону: ні я, ні інші члени УЗ-У

1) ~~Ніхто з нас~~ до Варшави не їздив і
и не виступав проти правительства, як це роби-
ли инші організації й особи.

2) В полоні шляхом напруженої робо-
ти зорганізували ми збори до купи 1000 чол.,
улаштували для них університетські курси,
причому увесь час підкреслювали все значін-
ня тої роботи, яку проводило правительство.

3) У нас ~~була~~ нарада з галичанами
й ~~вони~~ нападали на Петлюру й правит.,
ми довели всю ~~їхню~~ несправедливість.

4) Коли були проводи в Домбє над-
дніпрянців, - я в промові закликав до
підтримання Єдиного правительства, през-
му всі галичане висловлювались за Єдин-
ство влади й на мою пропозицію улашту-
вали овацію Петлюрі.

5) ~~Всі~~ пропозиції, що були до мене
звернені з боку ф-яких кал в справі

використання положення для боротьби з Правительством, – я одкинув і всі такі заходи цілком паралізував.

Бо я стояв і стою на тому грунті, що мої непорозуміння з Правительством, або тим більше нашої партії, – є ~~наша~~ внутрішня справа, ~~що~~ не може бути перенесена на-вні. Коли б я стояв ~~би~~ на іншому грунті, я може не був би положенням й „творив" би політику в Варшаві... ~~Але як би то виглядало?!~~

Мушу ще сказати, що протягом трьох років одрізаний я від власної родини, яка є в большевиків, не знаючи, що з нею, бо не вважав можливим кидати свою країну в найнебезпечніший момент.

Й зараз сиджу при місці, пишу в вашому „Уперед", даю йому матеріал для календаря, постачаю матеріал для польської преси про Україну й про Правительство, вислуховую поради ~~ч~~численних радників, а тепер сн-ерів, в складі Укр. Комітету на ~~Доні~~ Лашуці продовжують роботу помочі полонених.

Така наша одповідь на всю ту „шумиху", що склалася навколо нашої пар-

тії й мене особисто.

Для Камянця-Подільського я „контр-революціонер", а для контр-революціонерів „петлюровець"...

А, зрештою, я почуваю, що коли б сталась остаточна катастрофа, то, певно, я в числі небагатьох обороняв би й мови партії і всю політику від того дикого галасу, що піднісся б навкруги, як це робив під час пробування в полоні.

Я — „контр-революціонер", пограбований в Київі большевиками й в Тарнополі поляками, який не має ні майна, ні грошей, ні родини, ~~який з жахом чекає, як що [illegible]~~, який має працю сьогодня, а не знає чи буде мати її завтра, ~~який дістає гроші, який виснажений до-[illegible]?! Який щороку 10 років стояв на одній по-зиції? 2. Якоря, капр., п. Садовський, лідер есде-ків, говорив в „Волі" в недемократичності, й який нині примиряється з Деникиним і його нижчим постулятом децентралізації? Який ненавидить контр-революцію може найбільше, ніж хто-небудь з Вас?~~ Які б

Гадаю, що немає аргументів, що

х) Що не побачить мене нареченим, що терновий вінок, сплетений з страждань, мук і ~~[illegible]~~ крови мучеників ~~[illegible]~~ революції нашої нації — так і мого Пасічину страждання і муки „~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ нерозривної віри і непохитної чесности.

І коли я чую, що особа, яка посідає відповідальні пости директорів двох департаментів і вела далеко не менш відповідальне доручення за-кордоном і про яку контр-розвідка української дає відомости, як про деникинця — ~~[illegible]~~ Заливчий, "не певний п. "Ковалевський" — мені "стало не тільки боляче, але й болячо за Вас, п. Міністре й за нашу державу, ~~[illegible]~~ яку Ви ~~[illegible]~~ репрезентуєте.

були б направлені проти мене й ес-еровської партії. Всю річ поклав в особистій площині. І коли для мене нема місця на Україні (мене упевнено, що в Кам'янці чекає на мене „надзвичайка"), як не має й відповідної роботи, — це не примусить мене менше любити свою батьківщину й бути їй відданим.*)

~~Але мушу сказати, що, будучи прихильником підтримки правительства, я не можу не бачити, що та хвороба, яка розїдала його раніше, — в повній мірі робить своє руйнуюче діло й зараз. Це скоріше технічна, організаційна хиба, ніж ідейна.~~

Що-ж до принціяльної позиції правительства, то видно, що війна з большевиками й, особливо, з Денікиним є цілком правдивого й далекосяглого тактичного. (Див. мою статтю в „Україні" — „Денікін" цілком) Цим актом правительство підноситься на ступінь державну. Правильним також являється ведення переговорів з Румунією й Польщею, про що ми в свій час і зазначали. Продовження переговорів з Антантою — також вимагається обставинами нашого сучасного міжнародного життя.

Скажу лише, що згода з Польщею мусить бути осягнена обовязково. Це наша актуальна задача. ~~Це наше питання завжди було слідом~~

Нездана мені внутрішня політика правительства й, особливо, відносини з „диктатором" Петрушевичем, той, між иншим, нікто не зробив більшої шкоди для України й для нас, наддніпрянців, ніж він і ніж вся галицька ен-деція. Особливо, в відношенні до Польщі. ~~Мені~~ Де мене, що, що живе в ній протягом пари місяців, це особливо ясно. Й, маючи на увазі склад місії (більшість галичан) неоптимістично дивлюся на хід переговорів, бо поляки мовлять і хотять балакати з нами, наддніпрянцями, а не балакатимуть ніколи з галичанами.

З другого боку, очевидно, адміністративний апарат не налагоджено — немає людей чесних і знаючих своє діло на місцях і, взагалі, центр не є звязаний з місцями. Звідси, немає авторитета влади й твердости власти.

[Наведу вам ілюстрацію. Один з членів Обивательського Польського Комітету віз до Варшави з Київа листи й гроші.

віз він, між иншим, і 5000 карб. (царськими грошима) для члена Центр. Комит. ес-ерів, Дм. Фед. Курила, [illegible] ~~зароблених його друкованною на виданні її граматики~~. Комендант ст. Жмеринка гроші одібрав, а листи не переглядаючи віддав. Коли ж поляк запротестував і попросив росписки, то енергійний Комендант заявив: „Ідьте, а то посадиму в лагерь полонених". У одної старушки також одібрали гроші миколаївські, а карб. укр. залишили. „Най поляки приймають наші гроші, а то низький курс на них установили"... І т.д. Такі факти, що, будуті уміщені в польській пресі, компрометують і без того скомпрометоване правительство. А Дм. Фед. Курило, якого поляки також пограбували до ниток, без одягу й чобіт мав пережити зиму, бо тих невеличких грошей, що він заробляв уроками, мабуть ~~[illegible]~~ [illegible] на напівголодне існування. Ось Вам і „другий контр-революціонер" з партії ес-ерів, з одного боку, і відношення Вашого агента – з другого.]

І нині Ви не можете сказати, що Вас саботують. Наша партія в значній мірі підтримує правительство, а члени партії, чи на Україні, чи в полоні, чи по інших державах виконують свою технічну працю. Вчора лише від мене відійшов до Вчора член нашої партії, який увесь час працював в Міністерстві і зараз має службову командировку, й він категорично стверджував, що всюди ен-ери або прилучені до них переводять чорну ділову роботу.

Але разом з цим він підкреслював, що й нині для ен-ерів неможлива політична робота й коли б вона розпочалась, — всі попали б до „Чрезвичайки", хоч вона й функціонує під другим ~~ім..~~ назвою.

В такому разі, позвольте Вас запитати, пане Міністре, що це значить, і особливо тепер, коли проголошено принціп парляментаризму? Чи значить це, що правительство намітило існування трьох лише партій — ес-деків, ес-ерів і ес-едів?

Ви мусите зрозуміти, що То, що

сталося, було погромом нашої партії, як
і те, що не маючи грошей, ні технічних
засобів партія, починаючи з Вінниці,
зростала кожного дня... Мусите зрозуміти,
що ваші, урядові партії, перемогали не
тільки ідейно, а ще більше тими величез-
ними грошовими сумами, що находилися
в їхньому расторядженні й що, наколи б
нам всі дали рівні умови — владу, гроші
й технічні засоби — наша партія була б
найсильнішою з усіх.

Але умови були завжди різні, як
і зараз, коли Ви, лідер соц-демокр. партії
є прем'єр-міністром, а я, лідер ен-ерівсь-
кої партії, є канцеляристом при місії.
Себ-то й різні можливости для зросту
цих партій, для їх впливу й самоорганізації.

Думаю, що не може бути Вам
корисною примусова однотиповість
політичного життя на Україні. Рано
[illegible]
чи пізно — наша партія, все одно
розгорне свою роботу, бо за нею є ши-
ти, бо це життя вимагає ні [illegible].

ні юнкерства, а демократичного ладу. Й веде
це змагання до торжества демократії, або,
як Ви любите висловлюватись, дрібної бур-
жуазії. Й мені цікаво знати, чи ж страш-
но Вам, прем'єр-міністрові, від порожнечі?
Що, коли станеться, що потрібно передава-
ти владу, що нема кому буде передавати
або доведеться передавати мерцям з
гроба повсталим?

Дозвольте резюмувати свого листа.

Хотів би:

1) повної реабілітації свого імя. Для
цього просив би призначити слідство й
виявити фактичну сторону справи й або
віддати мене під суд і негайно судити,
або ~~[illegible] визнати~~ в офіціяльному повідом-
ленні заявити, що мій арешт був непорозу-
мінням. Це реабілітувало би не лише ме-
не, а почасти й партію.

2) Чи може бути дана для партії
ен-ерів з боку правительства фактична
можливість для переведення її роботи,
й чи можна рахувати на допомогу для
організації газети, як то було обіцяно
в телеграмі Гол. Отам. Петлюри на імя
Ол. Макаренка з приводу зачинення

 122

опозиційних органов преси?

Що до чисто політичних питань, як реконструкція Кабінету або повна його зміна, гадаю, що в даний мент боротьби з Денікиним зміновати Кабінета не можна. Реконструкція бажана в смислі більшої його коаліційности, а ще більше — в смислі його діловитости. Нині, коли в боротьбі Денікина велика надія поклагає на повстанців, тільки Кабінет дати, тільки Кабінет переважно соціялістичний [демократичний] в стані організувати ці повстання, що ні ми, ні ес-ефи не можемо [в стані] зробити за [цього] відсутністю і звязків і певної, висловлюючись вульгарно, практики.

Нам не ходить о боротьбу за владу, а лише за забезпечення нашої державности. Головно — поскільки міжнародня політика й організація військових сил стоїть на правдивому ґрунті — за організацію твердої адміністративної влади, о відповідність місцевих агентів цієї влади й о [illegible]

(це не тільки моральний чинник!) власти.
В цьому смислі я вважаю, що не все зроблено, навіть дуже мало зроблено, в той час, ~~як~~ коли запілля, тил, має не менш велике значіння, ~~як~~ що і фронт. Тому я не бачу особливих моментів для опозиції, й поскільки боротьба з Денікиним має провадитися рішучо й послідовно — вважаю, що есери ~~мають~~ повинні спирати правительство, на чолі якого стоїте Ви.
Прошу зміст цього листа довести до відома правительства, а також Центральних Комитетів партій ес-де і ес-ерів.

Олександер Ковалевський
Заступник Голови Центрального Комитету Української Народньої Республіканської партії.

26 травня 1919 року.
Варшава.

7 Березня
Кам'янець Под.

Ц.К.

1919 р.

Арх. партії

[illegible] Кам'янецький період.

[illegible] друже!

Одержав і Вашого другого листа, перешлю-
[illegible] з не усіми, але мені казали.
Пам'ятаю, що [illegible] від Вас [illegible].
Мені не пишуть дуже мало, що Ви
писали до М-ії то що і в такому
разі наша партія [illegible]
та нашу партію. Річ в тому, що [illegible]
мого командування „отримали" [illegible]
[illegible] моїх [illegible] від [illegible]
погляди Семена Васильовича [illegible]
цілком [illegible].
Тепер відносно [illegible] партії.
З огляду на те, що члени Ц.К. роз'ї-
[illegible], ві[illegible] [illegible]
[illegible] бомбардування [illegible]
[illegible] мої друзі [illegible]
у [illegible] на [illegible]. [illegible]
[illegible], що [illegible]
[illegible] був [illegible] на [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]. [illegible] що [illegible]

"був змушений змінити склад". Та
вдвох ми [illegible] та творили нашої
большевицької дружини.
~~Потім~~ Але ж щоб не гаяти часу і
не Галичан не притягати нікого
в большевицьку [illegible] партію
і використав Шабатинського і Камін-
ного, делегувавши їх до національно-дер-
жавного союзу. Таким чином
паралельно ми працювали та були во
всьому поінформовані. В державних
колах [illegible] ми приймали і
коли приїхав Левицький, займа-
ємо певну позицію що до
сучасного моменту на окремій
[illegible] Раді. (Наша позиція
цілком відповідає тому, що Ви
писали — це мене дуже радує,
що Ви та я з [illegible] [illegible]
не маючи звязку думаємо
цілком ідентично. В цьому наша
сила)..
Так от наші [illegible] на [illegible]

Делю. нараді зробив велике враження
як на Зяб (на лівій частині) та
і на Травні — ми зайняли пра-
вильну позицію — центр був нами
завойований. Нашою тактикою задово-
волилися. Почали обговорювати
питання про Зеніта і членів.
Бідний погорячився дуже і що найго-
ловніше заявив на засіданні Ц.К.
що „Трибуна" (має вийти на-днях)
цілком до послуг партії! — навіть
запропонував помешкання для Ц.К.
і редакції. Завтра я буду може
у С. Вас. П. і будемо говорити
з приводу „Трибуни" що до партійного
огляду.
Думаю було б добре як би Ви захо-
пили із собою документи та гроші,
що лежать у Тернополі; та самі
якомога скоріше їхали до Кам'янця.
Як би не хороба моєї дружини-
и я зготовився на пропозицію С. Вас.
та поїхав до Тернополя [illegible]

Правда, що Загал [illegible], що

до організації [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

з певн[illegible], що [illegible] і [illegible]

На раді [illegible] функцію [illegible]

місцевий [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]).

Ну, то якого побачення.

Всі [illegible] Ч. К. та [illegible]

Вас [illegible]

[illegible] Сивоки [illegible]

P. S. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (на Новгородській [illegible], за [illegible] Слободку, найдіть [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] у [illegible] в [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] на [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) помішалася [illegible] [illegible] ([illegible]). [illegible] що добудеся [illegible] [illegible] [illegible] про [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

425

1

~~Ц.К.~~

Тактика партії ВСИ

До Центрального Комітету
Української Народньої Республіканської Партії

Варшава, 12 грудня 1919 року.

Доклад.

Силою обставин в Варшаві опинилося підчас приїзду Укр. Дипломатичної Місії два члена Центрального Комітету партії народніх республіканців: Олександер Ковалевський і Дмитро Курило. Разом з цим, завдяки подіям на українському фронті центр закордонної політики У.Н.Р. мусив бути перенесений до Польщі. Таким чином, присутність членів Ц.К. в Варшаві не тільки спричинилася до безпосереднього інформування Ц.К. в справах польсько-українських відно-

сит, а це й для піднесення певної акції нар.-респуб. партії за кордоном.

Про становище польсько-українських відносин вже писалося Вам п. Олекс. Ковалевським. Коротко кажучи: польська лівиця (P.P.S., людовці й група поступової інтелігенції) за союз з Україною й за спасання українців в їх стремліннях відбудувати незалежну Україну. На тій позиції стоїть і сам Пілсудський. Польська правиця — за безпосереднє порозуміння з Німцями на рахунок України. Підтримують це ен-деки, консерватисти й всі реакційні кола Польщі, які фактично належать зараз в повній владі й які розпоряджають більшістю голосів в сеймі.

Що-правда, неприхильна позиція російських ([illegible]) що до Польщі спричинилася до того, що з нами провадили переговори, навіть хотіли порозумітися. Але все це до часу — поки існувала само-тійна українська територія. Нині, коли ніякої території в посіданні Петлюри не має — очевидно коли прийняти на

3

цю у грозьних нового реакційного Кабінету Падеревського — можуть бути лише два виходи: або переговори з місією А. М. Левицького зовсім будуть перервані, або будуть поставлені ультимативні вимоги, які доведеться прийняти, щоб врятувати ~~що-небудь~~ ситуацію.

Як має статися — покаже справа найближчих днів.

Наше завдання, як представників партії, ~~що~~ котра стояла ще з квітня місяця на Грунті переговорів з Польщею й Румунією, ~~що~~ котра завжди підкреслювала, що не можна боротися на всі фронти, що необхідно сформувати такий тил, на який в разі небезпеки ~~можна~~ було спиратися — полягало в тому, щоб прискорити ведення переговорів з Польщею й осягнути конкретних результатів, ~~котрі~~ які стали б в пригоді нам в боротьбі з Денікиним. Ми підкреслювали увесь час — і особливо Ол. Олех. Ковалевський підчас своїх переговорів з Левицьким, шефом місії, й Михайловичем, заступником шефа місії, — що затягання переговорів може привести до того, що буде пізно говорити про що-небудь позитивне. ~~станеться якийсь неприємний факт і зусилля будуть даремні так довго, що буде пізно~~. Наші підкреслення.

мали рацію й були пророчими.

Але Дипломатична місія і, особливо, сам п. Левицький вагалися, боялися поставити справу на реальний ґрунт (а що скажуть ес-ери?), чекали директив, а Петлюра й Мазепа директив не давали, повідомляючи, що вони Левицькому довіряють і прохають його поспішитися з заключенням договору. Йшла гра, бо ніхто на себе не хотів взяти відповідальности й гадалося, як звичайно, що „якось все утрясеться", що „якось, десь, колись" за нас вирішать цю пекучу справу. А тим часом положення ставало все гіршим і гіршим.

З другого боку, положення заплутувалося ще ~~[illegible]~~ з вини присутности в місії галичан і їхньої непримиримої позиції. Вони дістали свої уповноваження від Петрушевича й заборонили говорити в який-небудь формі про Галичину, разом з цим ~~[illegible]~~ повсякчас вимагали з'ясовання нашого відношення що до галицької справи. Створювалося якесь зачароване коло, з якого годі було шукати виходу. Щось мусило прийти зовні й дати рух всій справі

Такими шляхи й були

польсько-українських переговорів. ~~[illegible]~~ знайшло ген. Тарнавського, яка надала більшості членам місії що-до цілої справи, тим більше, що польки вимагали ультимативно наших конкретних пропозицій.

Для того, щоб поставити місію на більш активні кроки, щоб авторитетно виявити голос певних укр. політичних кол, щоб проревізувати все пройдене й мабутнє й виробити цілий ряд конкретних мір, — з ініціятиви нашої заложено в середині листопаду „Бюро українських демократичних партій в Варшаві", О.V.С. складалось з пп. Ковалевського Ол. і Кузьми Дм. — від партії народньо-республіканців; п. Коларда Юрія — від партії Самостійників-соціалістів; п. Шемета Сергія — від партії хліборобів-демократів.

Бюро дало під розвагу п. Лівицькому Андр., Мін. Зак. Спр., цілий ряд думок, дотичних до характеру польсько-українських переговорів. Але воно мусило сконстатувати дуже сумні факти, які примусили його виступати з більш широкими планами й намірами.

Як виглядала ситуація?

6

Не дивлячись на те, що попередня система керування українською справою дістала повне фіаско; що система ізоляції Правительства, яка полягала в виключному опертю його на диктатуру крайніх лівих партій, приводила не один раз державний [illegible] до катастрофи; що міжнародне положення укр. справи вимагало рішучих кроків що до реалізації українсько-польсько-румунської згоди, а надто цього вимагала денікинівська небезпека; що критичний стан апровізації й, особливо, обмундирування й збруї армії вимагали ясної позиції Правительства так в сфері міжнародньої, як і внутрішньої політики й консолідації всіх живих сил країни, — Петлюра в згоді з Мазепою продовжував проводити [illegible] політику, ~~[illegible]~~ спираючись [illegible] виключно на тактику лівих, ~~[illegible]~~

Вони ~~[illegible]~~ [illegible] опозиції, ~~[illegible]~~, як [illegible] сонячного проміння в темному царстві. Вони посилались на настрій країни, що вимагав повного підтримування їх в їхній справі. [illegible]

Тим моментом, що [illegible] нашим республіканцям, не ~~[illegible]~~

В склад правительства, — підтримувала його — в ряді інших основних пунктів ~~[illegible]~~ заявленої політики (переговори з Польщею, реорганізація армії, введення в державне життя принципів парламентаризму et cet.) ~~підтримувала правительство~~. Це було зазначено й в листі п. Ол. Ковалевського до Мазепи й в промові в імени партії на Державній Нараді від 25 жовтня б. р. п. Вас. Флоринського.

Але все це робилося партією провізорично, в глибокому переконанні партії в тому, що грізний момент, який переживала українська державність і почуття обовязку перед країною продиктують п. Петлюрі й п. Мазепі певні рішення й, особливо, найголовніше з них — скликання негайне передпарламенту й реконструкцію правительства. Для нашої партії звідси ходило о створення __тісної__ __національної__ й __талановитої__ власти, а також о створення такого органу, який репрезентував би голос країни, впливав би на власть і вчасно припиняв всякі недоречности або зловживання — або злочинну політичну маніпуляцію.

Всього цього не було зроблено правительством. Противно, воно підкреслило, що й не має на думці робити що-небудь в цьому смислі.

Це примусило Бюро демократичних партій в Варшаві, в тому числі й нас, як представників народньо-республіканської партії, виступити з одвертим листом до С. В. Петлюри, як до людини, котра одповідає за все, що робиться на Україні, оскільки вона себе цілком звязала з певним правительством й оскільки цю свою злуку яскраво підкреслила в своїй промові на Державній Нараді від 25 жовтня 1919 року. Цей лист ми додаємо до цього докладу й просимо Ц. К. як мога найширше розповсюдити. В тому дається характеристика управління правительства Петлюри й зазначається, що доки Петлюра, як верховний правитель, і надалі стоятиме на грунті ізоляції, на грунті диктатури лівих, — до того часу немає й не може бути довіря до нього з боку певних державних кол українського громадянства. В тому говориться, що одні люди не вистарчать ані моральних, ані фізичних сил для вивору з катастрофи й пропонується тому звернутися до голосу представників всіх партій й організацій не тільки

за доцільного, але й за вказівками. Предпринятим мем. стали творцями і співробітники укр. державности, для якої укр. соціялісти вже викопали могилу.

Такий виступ необхідно було зробити, щоб підкреслити нашу повну недотикальність до катастрофи і до тих причин, які довели нашу державність до руїни. Щоб громадянство українське знало, що відповідальність падає тільки на крайні ліві кола і тільки на них. Ще зазначити, що в інших патріотичних укр. державних партіях не боролися (активно) з правительством, аби не зашкодити загальній справі і що таку лояльну позицію Петлюра і його правительство оцінили, як слабість і (виключно) ще більше нахабніло.

Лист був пересланий до Петлюри кур'єром, але перехоплений ~~[illegible]~~ абент. дипл. місії і Петлюрою не одержаний. Тому автори листа обвинувачують ще надісланого розповсюдження (листа)? Наприкінці ~~[illegible]~~ листопаду місяця поляки заподали вжесення декларації з боку укр. дипломатичної місії. п. Лівицький поїхав до Петлюри за директивами, але доїхав тільки до Тарнополя. Сталася вже катастрофа: в Тарнополі було цілковите міністерство і ~~[illegible]~~ де-кілька тисяч козаків.

Швець перебував у Львові, а Макаренко в Кракові. 10

Де правительство — було невідомо...

Лівицький повертається поспішно до Варшави, скликає нараду представників укр. політичних партій, ~~що~~ які ~~перебували~~ мешкали в Варшаві й звертається до них з проханням о моральну підтримку, ~~що~~ яка мусить дати йому Заступника Директорії Петлюри.

Діставши запрошення на нараду, Бюро укр. демократичних партій вирішило висловитися за підписання декларації, але зазначити, що це воно робить постільки, поскільки правительство стоїть стане на грунті порозуміння з усіма партіями й тим виконає свій обов'язок що до ~~зберігання~~ ~~свого~~ уформування Верховної Влади і самого Правительства.

Ми ~~[illegible]~~ довели це рішення Бюра до відома А. М. Лівицького. 2-го грудня перед одкриттям міжпартійної наради п. Лівицький запросив до свого кабінету пп. Ковалевського, Козюра і Шелета й прохав їх в ім'я патріотизма підтримати укр. дипломатичну місію в її кроках без всяких застережень. Тим більше, що вони відносяться до цього правительства, а не до шефа місії.

Тоді демократичні партії сняли з черги свої застереження, зазначивши, що їх зробить при першій нагоді в іншому місці.

На самій нараді промовляв в імені партії п. Ковалевський Олекс.
Зміст його промови додаю до цього докладу окремо.
~~Але ті справи з ... що висувують ... Народно-республіканської партії в справі підписання декларації...~~

[~~Приступаючи ... справи~~]

Після того, як ми морально підтримали справу підписання декларації, — нам ходило о те, щоб виявляли з цього якісь конкретні наслідки.
А це тим більше було необхідно, що вісти, які надходили від Петлюри, були зовсім невтішні: а саме, що представники верховної влади розїхались, що правительство розбилося і що рештки війська перейшли на бік большевиків. Дійсно, до Польщі приїхали Макаренко, Швець, Мін. Зак. Спр. Левицький і Мін. Нобор Мин. Ковалевський, до Відня — Мін. Фін. Мартос і Мін. Нар. Госп. Шадлун; в Каменці залишився — Огієнко й ще інші міністри.
Фактично ~~[illegible]~~ правит. перестало існувати.
Необхідно було негайно вхопити ініціативу й рятувати ситуацію.

12

Тоді з нашої ініціативи була 7 грудня скликана міжпартійна нарада, ~~яка~~ яка мала виступити з своїм програмом, до якої прилучились представники Хлібор.-дем. і Соц.-самост.

Але засідання довелось припинити, бо прибув сам Петлюра до Варшави й мав дати нові дані про наше внутр. положення. Дані підтвердили чутки.

Решта міністрів ~~в~~ повтікала до повстанців; Волох зробив переворот, обявив радянську платформу й перейшов до большевиків. Правительства фактично нема, території також, як і війська.

9 грудня п. Олекс. Ковалевський провадив протягом чотирьох год. пертрактації з А. М. Левицьким, причому виявилось, що Петлюра продовжує стояти на грунті Директорії, правительства власти й орієнтації виключно на крайні ліві групи й на повстанців.

Це нас примушує поставити програму нашої партії руба.

А вона полягає в слідуючому:

1. Повне знищення власти Директорії й передача функцій Начальника Укр. Нар. Респ. С. В. Петлюрі.

2. Функції Головного Отамана мусять бути передані спеціалістові, призначеному Правительством в згоді з організ. центром Передпарляменту.

3. ~~Ф~~ Сформування правительства доручити А. М. Лівицькому, причому в імени нашої партії ми висовуємо такий спис кандидатів......

[Спис кандидатів]

4. Вироблення Тимчасової Конституції.

5. Для здійснення цього скликати в Камянці Подільському Велику Державну Нараду, що має виділити з себе організаційний центр Передпарляменту з функціями Контр. і Законодавчими, причому по мірі звільнення Території цей передпарлямент систематично доповнювався б представниками від по-

вітів, обраних на підставі назвиткості.

В цьому Сенаті готується меморандум, який в імени нашої партії буде вручений п. Петлюрі: (до нього приєднаються с-с., нів-демокр. і с-ф.)

Повідомляючи про це Центр. Комітет укр. народньо-республіканської партії, просимо:

1) Негайно обміркувати й ухвалити нашу діяльність, як і програм політичний, що ми висунули.

2) Скликати міжпарт. нараду й виступити в оборону цього програму, порозумівшися заранії з с-ф., с.-с. і нів-цен.

3) Схилити нараду на ухвалення цього програму і тоді негайно надіслати предст. з резолюціями до Варшави.

4) ~~На~~ ~~[illegible]~~ Коли б с.ф. і с.-р. не стали на ґрунті цього програму, надіслати від імени нашої партії уповноважених від „Бюра укр. демокр. партії в Варшаві" провади-

ти дипл. переговори з Петлюрою в вищезазначеному напрямкові й свої резолюції.

5) Надіслати ці резолюції й відповідні листи (через ес-ерів) до Мацієвича й Славінського з проханням о ~~в~~ аналогічну акцію, тим більше, що Петлюра мав скликати в Варшаві з'їзд українських послів.

6) Взагалі, Ц.К. нашої партії мусить взяти на себе справу організації опозиції, ~~[illegible]~~ вироблення певної платформи на принціпах нами зазначених і о підготовлення укр. громадської опінії до найбільшої Наради й до певних її рішень.

Національна Республіка, правительство ~~[illegible]~~ демократичне, орган. центр переговор. — ось те, з чим рахуватимуться на Заході й, особливо, в Польщі. Ось те, що може дати нам силу й довір'я з боку всіх здорових українських елементів, а значить, і змогу осягнути тих державних цілей, в ім'я яких ішла двохрічна героїчна і кривава боротьба.

1/6 | 16

Вітаючи товаришів, — Мишаблося

Представники Центрального Комітету
Української Народної Республіканської партії в Варшаві.

— —

Діла політики партії в 1920 році

До ЦК партії Нар. Респ.

Члена п. А. Грановського

Шановні товариші

Заявляючи Ц. К., що по своїй помилці всі ад-
стосовані на самім день перепинені
в тому, що тактика партії утриму-
ється від певної лінії і чіткої [illegible]
[illegible]

Навпаки, пам'ятаймо що ще
в польській [illegible] революції,
серед [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] не [illegible] [illegible] [illegible] в своїй
резолюції [illegible] [illegible] було про-
ведено що [illegible] [illegible] до [illegible]
[illegible] [illegible] в своїй [illegible]
[illegible] не [illegible] [illegible] є [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] нова
[illegible] [illegible] [illegible] про [illegible]
т. п. міністрів без портфелів.

1. Тим самим в [illegible] [illegible]
си що одним і тих міністрів оп[illegible]
[illegible] головою [illegible]
нашої партії [illegible] Левицький, який
[illegible] [illegible] [illegible] свою посаду
„без портфеля" [illegible] і від при-
[illegible] до Варшави [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] в той час, коли
Головою нашої партії мав [illegible]
[illegible] в найважливіший час
державного життя.

Розшифровувати цей лист п. Левиц-
кого дуже легко, [illegible], і як
Ц. К. допустило такий факт це дивно.

2) [illegible] поставити [illegible] [illegible]

виривання зубів і наших нервів
п. Левицький і в другий раз з по-
спішністю вийти з нього до Парижу.
Все вже в Тарнові. Коли ж вже пошу-
кав до нього зі своєю резиденцією
п. Левицький замкнув. Хто винен,
що самі Міністри без портфелів?
Сам міністр Преси і Інформації
А. І. Ковалевський".
Партія добре знала що це новий во-
брик абсолютизму п. Левицького
бо всім відомо, що Міністерство
Преси і Інформації складалось
виключно членами і що цей новий
змаг — нова бовтанина.
Лише після приходу я треба
розуміти, що прийнято з довіру
і апробації всього Центрального бо
він був присутнім при цьому
і мовчки це прийняв.
Чи ж може бути мова про привілеї
цієї посади А. І. Ковалевського
персонально, а не від партії
Я гадаю що всякому ясно що після
цього партія робиться прислужни-
цею уряду в якої ... і
... через ... ві-
ні руки.
Наслідки цього всього позначились
бо не можна виправдувати А. І.
не відчувати свою більш стано-
вищо перебування на двох
стільцях.
Єдиним виходом з цього

я уважаю, що або вихід М.А.
з складу Міністерства, чи переви-
бори нового голови Ради
до того і заявляю Ц.Р. напере-
додні, що коли це не буде прийня-
то негайно й безумовно, я не
беру на себе відповідальности

(Власноручно [illegible])

1 січня 192[illegible] р.

Справа

Ради Республіки

Резолюцiи

Резолюція Ц.К.У.Н-Р.П. 17/IV 1920 року.

До проекту умови УНР з Польщею

Обміркувавши сучасне становище Укр. Нар. Республіки і не бачучи абсолютно виходу для української демократії в орієнтації чи на радянську Україну чи на повстанчий рух і рахуючи, що відновити правове державне життя можливо лише при наявності правильно організованного війська і аппарату державного під контролем громадянства, організованного в парламентарне тіло, Ц.К.Н-Р.П. розглянувши проєкт можливої Умови між Польщею та У.Н.Р. в редакції, представленій Міністром Андрієм Лівицьким находить його незадовольняючим і тяжким, бо дається він ціною відступлення під чуже панування Захо-Українських земель, але беручи на увагу реальне положення річей, а також самий факт визнання ~~Ц.Нг~~ незалежної У.Н.Р. і зваживши всі майбутні перспективи та наслідки, які випливають із факту прийняття чи не прийняття свого проекту договору, а також настрій укр населення по сей і той бік фронту наприкінці катастрофічне положення України і її господарства і приймаючи на увагу як історичні так і сучасні приклади відбудови нових держав, Ц.К. знаходить і ~~[illegible]~~ означений проект договору можливим до прийняття.

[illegible] до доручення.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комитету Української Народньо-Республіканської партії в справі сучасного менту.

від 1 червня, 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою більшовиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофичному стані; транспорт—зруйнований; промисłове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, нетрівка. Необхідно надлюдських зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будували цю систему, нескомпрометовані в очах всього нашого народу. Треба порвати з політікою хитання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоїти ті правні прінціпи, поза якими не може бути державного будівніцтва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: едність, честність і твердість влади.

Силою ріжних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участи в Правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливости переводити вищезазначені прінціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство—не держава, істнування якої поставлено нині на карту. Перед обліччям смертельної небезпеки, яка все ще загрожує нашій батьківщині, Центральний Комитет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам від Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Щож до практичних цілей, які зараз ставить на меті Народньо-Республіканська партія,—вони лишаються ті самі: скасовання Директорі, створення Правительства на грунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Предпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватньої ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації, найскорше створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних і соціяльних реформ, поза якими не можна збудувати сильної, великої й культурної країни й в гідний спосіб її оборонити.

Презідія Центрального Комитета

137

2

Резолюція

Центрального Комітету Української Народньо-Республіканської партії в справі сучасного моменту

[illegible] червня 1920 р.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша частина [illegible] під владою [illegible], а в тій частині, що [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] держави в катастрофічному [illegible] [illegible], промислове життя в повному [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], щоб [illegible] наша [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] з [illegible], [illegible] і [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] в [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] не [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] в [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] не [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Народньо-Республіканської партії [illegible] [illegible], [illegible] і [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] Народньо-Республіканської партії не [illegible] [illegible] в [illegible], а [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] в [illegible], як і [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], що з [illegible] не [illegible] [illegible] [illegible] з [illegible] і не [illegible] [illegible], [illegible] не [illegible] [illegible] й [illegible] з [illegible] в [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] — не [illegible], [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Народньо-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

[illegible]

Уперше вкажуть вам [illegible] племена — [illegible] Товариші Міністри до [illegible] справедливим, належать на [illegible], вивести найбільше напру[illegible] в Край, [illegible]

Щоб це нарешті було, аби зараз стати на [illegible] Народно-Республіканськім шляху, — хоче Міністерія [illegible], сотворити правительство на ширших народних [illegible], консолідації всіх [illegible] сил, розбудування Конституції, скликання Парламенту, [illegible] правопорядок в краю за допомогою [illegible] війська, [illegible] Кубанських Офіцерів, а в першу чергу [illegible] Військовим справам, [illegible] сотворення [illegible] армії [illegible] і [illegible], поки [illegible] не можна будувати [illegible] в незалежній Україні і в першій своїй [illegible] столиці.

[illegible]

1 червня 1920 року

[illegible] 40

6

[illegible]

1. [illegible]

[illegible]

II) [illegible]

[illegible]

III) [illegible]

IV) [illegible]

V) [illegible]

VI) [illegible]

[illegible]

III) [illegible]

[illegible]

Резолюція Конференції У.Н.Р.П. з 30 грудня 1920 року.

Заслухавши доклад тов. Сатіни в справі видання партійного органу, й надаючі велике значення друкованому слову під цей важкий для Української Державности час, Конференція ~~делегатів з місць~~ (членів Центрального Комітету,) і члени партії, перебуваючих в Тарнові, ~~й Ц.К. [illegible]~~ одноголосно ухвалила:

1. Продовжувати випуск журнала „Поступ"
2. Видрукувати відчит партії за 1920 рік
3. Доручити Ц.К. заснувати пресовий партійний орган. ~~З'обовязавши неодмінно всіх членів партії підтримати матеріально цей пресовий орган~~

9
1

Резолюції II-ої конференції Української Народньої Республіканської Партії.

(29–31 грудня 1920 року)

I. Загальна тактика Народньої Республіканської Партії.

~~II Конференція членів Центрального Комітету, делегатів з місць і членів Народньої Республіканської партії, присутніх в Тарнові.~~ Заслухавши доклади тов. П. Пилипчука й тов. М. Багриновського про діяльність Центрального Комітета за останнє півроку, (II партійна конференція) на засіданні своєму від 29 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1) Вважати тактичну лінію Центрального Комітета, що відзначувала його діяльність і що яскраво виявилася в резолюціях Центрального Комітета від 1 червня, 17 жовтня й 4 грудня, як і в роботі представників партії до Міжпартійної Наради, — доцільною й відповідаючою реальним потребам української демократії.

2) Підкреслити ще раз, що ~~[illegible]~~ позиція Центрального Комітета, заступлена ним в резолюції від 4 грудня 1920 року про збереження політично-державного центра У.Н.Р. на чолі з Головним Отаманом, Симоном Петлюрою, і продовження невпинної боротьби за українську державність, під нинішню хвилю є питомою й основною позицією Народньої Республіканської партії.

3) Одобрити позицію Центрального Комітета що до персонального вступлення Голови Центрального Комітета, тов. Алекс. Ковалевського, в склад Правительства У.Н.Р. і визнати таке вступлення необхідним і доцільним.

4) Підтвердити основне домагання Народньої Республіканської партії про скликання Ради Республіки й доручити Центральному Комітетові вжити всіх заходів що до її найскоршого й невідкладного скликання.

II. Тактика Народньої Республіканської партії в Раді Республіки.

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітету, тов. Алекс. Ковалевського, про тактику партії в Раді Республіки, II партійна Конференція ~~Конференція членів Центрального Комітету, делегатів з місць і членів партії, присутніх в Тарнові~~, на засіданні своєму від 30 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1) Парляментська Народня Республіканська фракція повинна й надалі стояти на ґрунті оборони інтересів української демократії.

2) Парляментська Народня Республіканська фракція повинна вважати основною підвалиною своєї діяльности в Раді Республіки — введення державної політики У.Н.Р. в рамці послідовного конституціоналізма і парляментаризма. А тому II Конференція Української Народньої Республіканської партії покладає на фракцію:

а) Домагатися скасовання Директорії й зафіксовання існуючого державно-правного стану Верховної Влади У.Н.Р.: Головою Української Народньої Республіки є Симон Петлюра.

б) Домагатися перегляду Закона від 12 листопаду 1920 року про тимчасове Верховне Управління та порядок законодавства в У.Н.Р. в смислі більшого його наближення до конституційних норм.

в) Домагатися широкого перегляду всеї дотеперішньої державної політики У.Н.Р., особливо, політики міжнародньої, способи переведення якої вважати недоцільними.

г) Стояти на засаді створення демократичного Правительства.

д) Підтримувати ту єдність, що витворилася на протязі останнього часу між українськими політичними партіями.

III. Видавнича діяльність Народньої Республіканської Партії.

Заслухавши доклад члена Центрального Комітету, тов. І. Сапіги, в справі видавничої діяльности партії й надаючи велике значіння друкованому слову під цей тяжкий для української державности час, II партійна Конференція на своєму засіданні від 30 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1. Продовжувати видання двотижневика „Поступ“.
2. Видрукувати відчит партії за 1920 рік.
3. Заснувати при Центральному Комітеті пресовий фонд.

IV. Організаційна діяльність Народньої Республиканської Партії.

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітету, тов. Олекс. Ковалевського, про організацію діяльности партії і в розвиток положень Статуту Української Народньої Республиканської Партії, II партійна Конференція в своїму засіданні від 31 грудня 1920 року одноголосно ухвалила:

1. Всею діяльністю партії керує Бюро Центрального Комітету партії в складі Голови партії, його двох заступників, одного члена й Секретаря Центрального Комітету. Для найбільш успішного переведення (партійної) роботи члени Бюро поділяють поміж себе функції в той спосіб, що Голова партії керує загальною політикою партії; старший заступник — репрезентаційною й організаційною діяльністю партії; молодший — фінансовою й видавничою діяльністю партії. Секретар Бюро — технічно переводить всю роботу партії.

2. Для регулювання загальної діяльности партії й контролю цеї діяльности не менш двох разів на місяць, а саме — 1 й 15 числа кожного місяця, відбуваються сесії Центрального Комітету по можливости в повному його складі. В надзвичайних випадках скликаються принагідні засідання Центрального Комітету.

3. Для розвязання найважливійших питань внутрішньої й закордонної політики У. Н. Р., а також поширення й поглиблення організаційної й тактичної роботи партії Бюро Центрального Комітету скликає в міру необхідности партійні Конференції. При тому, II партійна Конференція висловлює побажання, щоб III партійна Конференція відбулася не пізніше 1 місяця після скликання Ради Республики (передпарламенту), звертаючи увагу Центрального Комітету на необхідність поширення організаційної діяльности партії по всіх місцях, де перебувають зараз українські громадяне.

V. Військова справа.

Заслухавши доклади членів партії, Генерала-поручника Коваль-Медзвіцького й полковника Удовиченка, в справі організації армії, II партійна Конференція одноголосно ухвалила:

1) Підкреслити з особливим признанням героїчну боротьбу, яку на протязі трьох років провадила українська армія в обороні української державности.

2) Признати, що армія наша, національно-виховна й військово-випробована, є головнійшим чинником активної боротьби за українську державність.

3) Домагатися внесення коректив в дотеперішні методи військової організації, надто в сферу вищого військового управління, а саме: на чолі всеї військово-зако-

ходавчої справи повинна стояти Вища Військова Рада, відповідальна перед Правительством і Радою Республики.

4) Зазначити Правительству конечну необхідність негайного урегулювання взаємовідносин Командування армії й Військового Міністерства, підкресливши, що єдиним способом припинення політичної гри й міжвідомственного тертя, що тягнуть за собою виснаження й духовного зниження нашого старшинства й козаків, є негайне переведення реорганізації вищого військового управління на принципах, зазначених в п. 3 цеї резолюції, а до того часу — скупчення всеї організаційної роботи по збереженню армії, як і покладення всеї одповідальности на Військового Міністра, призначення якого мусить відбутися негайно.

5) Звернути увагу Правительства на необхідність: а) скупчення армії в таборах по дивізіях, в цілях збереження організаційної єдности армії; б) поступового скупчення всіх українських військових сил, розпорошених по чужих землях і об'єднання їх з нашим військом в єдину армію України; в) забезпечення армії досвідченим інструкторським персоналом для підготовки її старшинського й підстаршинського ~~складу~~ кадру.

6) ~~Зазначити~~ підкреслити, що всі ці питання потребують як найскорішого розв'язання ~~в з~~ ~~ог~~ з огляду на близьку можливість поновлення оружної боротьби з большевиками на Україні, як і з огляду на той стан морального розкладу й дезорганізації, що охопив армію й загрожує її повним знищенням.

Цей 6-ий пункт резолюції вважати таємним.

V) ~~VI~~ ~~Українізація~~ Армія.

~~Обговоривши~~ Обміркувавши відомі про стан Армії ~~[illegible]~~, яка змушена була опинитись за межами У.Н.Р., Центральний Ком. У.Н.Р.П. ~~[illegible]~~ домагається від Уряду ~~[illegible]~~ аби вжиті були всі заходи для збереження організації і єдности армії і ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. Разом з цим Ц.К. з усією рішучістю засуджує всі спроби яких би хто небудь груп втягнути Армію в політику, як і поводження самого Уряду, що допустив до політиканства в Армії, захоплення Армією в свої руки невластивих їй органів внутрішнього управління.

Центр. Комітет закликає всіх своїх членів, щоб вони не були виступати ~~[illegible]~~ рішуче проти всякого втягнення армії в політику, натомість пропагувати ~~[illegible]~~ суцільного військово аполітичного організму, який би відповідав як своєму призначенню, передового борця за У.Н.Р., ~~[illegible]~~

VI Зем.

V) III. Консолідація всіх укр. сил.

1. Для можливо і найбільш успішного переведення боротьби за Українську Державність, і щоби дати ґрунтовні підвалини під наш Державний Центр, зібрати розбиті до нині сили українського громадянства, що виявляються раніше і тепер, щоби ~~створити~~ надати авторитетности ~~нашому Державному Центрові~~ цьому як в очах нашої армії, громадянства, так і чужоземних держав, Центр. Комітет У.Н.Р.П. вважає за крайне необхідне консолідацію всіх українських сил, яка можлива в формі ~~громадянства~~ національного зібрання з представників всіх широких груп громадянства, що стоять на ґрунті боротьби за У.Н.Р. II. ~~Покищо~~ наслідком останніх ~~подій~~, Скликання репрезентативного тіла є виключене на Українській територі ~~тепер~~. Ц.К. гадає ~~[illegible]~~ необхідним скликання цього тіла негайно б, за кордоном. За порозумінням Уряду і політичних партій українських.

Сучасне критичне становище нашої держави, якому спричинилися у великій мірі між другими иньшими винуватців у військовій справі, в формах інспекторату, атаманії, авантюризма та відсутности якої б то було системи та пляну організації, примушує нас заявити слідуюче.

1. Визнаєм початкові існування регулярної Укр. респ. армії ті формування, які утворились в сучасний мент, як в окупованих чужинцями теренах України, так і по-за її межами.
2. Уважаючи конечну увагу на розвиток і виховання націон. почуття серед вояків, визнаємо армію, яко військову організацію, цілком аполітичною.
3. Вимагаємо, аби укр. армія була збудована на принципах військового мистецтва та науки, по європейському зразку, на началах розумної дисципліни та військової фахової і виключною захисницею інтересів Укр. Нар. Р.

149

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комитету Украінськоі Народньо-Республіканськоі партіі в справі сучасного менту.

від 1 червня, 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою більшовиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофичному стані; транспорт—зруйнований; промислове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, нетрівка. Необхідно надлюдских зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будували цю систему, скомпрометовані в очах всього нашого народу. Треба порвати з політікою хитання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоіти ті правні пріціпи, поза якими не може бути державного будівництва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: едність, честність і твердість влади.

Силою ріжних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участи в Правительстві, а, значить, позбавлена всякоі можливости переводити вищезазначені пріціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неі не знайшлося спільноі мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство—не держава, істнування якоі поставлено нині на карту. Перед обліччям смертельноі небезпеки, яка все ще загрожує нашій батьківщині, Центральний Комитет Народньо-Республіканськоі партіі наказує всім іі членам від Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Щож до практичних цілей, які зараз ставить на меті Народньо-Республіканська партія,—вони лишаються ті самі: скасовання Директорі, створення Правительства на грунті справжньоі Консолідаціі всіх громадських сил, опублікування Констітуціі, скликання Предпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватноі ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютноі справи, поліпшення Комунікаціі, найскорше створення регулярноі арміі й, взагалі, здійснення тих політичних і соціяльних реформ, поза якими не можна збудувати сильноі, великоі й культурноі краіни й в гідний спосіб іі оборонити.

Президія Центрального Комитета

Р Е З О Л Ю Ц І Я

Центрального Комитету Української Народньо-Республіканської партії. в справі сучасного м е н т у. від I червня 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою большевиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофичному стані;і транспорт - зруйнований; промислове життя в повному занепаді Майбутність наша неясна,тривка. Необхідно надлюдських зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будували цю систему, скомпромітовані в очах всього нашого народу. Повернення минулого в яких-небудь формах не може й не повинно бути. Треба порвати з політикою питання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоїти ті правні прінціпи, поза якими не може бути державного будівництва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: єдність,чесність і твердість влади.

Силою рівних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участи в правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливости переводити вищезазначені прінціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство - не держава, істнування якої поставлено нині на карту. Перед обличчям смертельної небезпеки,яка все це загрожує нашій батьківщині, Центральний Комитет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам - Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Щодо практичних цілей, які зараз становить на меті Народньо-Республіканська партія, - вони лишаються ті сами і скасовання Директорії, створення Правительства грунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Передпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватної ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації, найскорше створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних

і соціяльних реформ, поза якими не можна збудувати сильної, великої й культурної країни й в гідний спосіб її обороняти.

Президія Центрального Комітету.

Р Е З О Л Ю Ц І Я

Центрального Комитету Української Народньо-Республіканської партії.

в справі сучасного м е н т у.

від I червня 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою большевиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофичному стані; і транспорт - зруйнований; промислове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, трівка. Необхідно надлюдських зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будували цю систему, скомпрометовані в очах всього нашого народу. Повернення минулого в яких-небудь формах не може й не повинно бути. Треба порвати з політикою питання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоїти ті правні прінціпи, поза якими не може бути державного будивництва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: єдність, чесність і твердість влади.

Силою ріжних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участи в правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливости переводити вищезазначені прінціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство - не держава, істнування якої поставлено нині на крту. Перед обличчям смертельної небезпеки, яка все ще загрожує нашій батьківщині, Центральний Комитет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам - Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Щож до практичних цілей, які зараз становить на меті Народньо-Республіканська партія, - вони лишаються ті сами і скасовання Директорії, створення Правительства грунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Передпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватної ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації, найскорше створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних

і соціяльних реформ, поза якими не можна збудувати сильної, великої й культурної країни й в гідний спосіб її оборонити.

- - -

Президія Центрального Комитету

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комітету Української Народньо-Республіканської партії.

в справі сучасного моменту.

від I червня, 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою більшовиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофичному стані; транспорт - зруйнований; промислове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, тріпка. Необхідно надлюдських зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будовали цю систему, скомпрометовані в очах всього нашого народу. Повернення минулого в яких-небудь формах не може й не повинно бути. Треба порвати з політікою питання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоїти ті правні прінціпи, поза якими не може бути державного будивництва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: єдність, чесність і твердість влади.

Силою ріжних обставин Народньо-Республиканська партія не бере участи в Правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливости переводити вищезазначені прінціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партіями в усіх питаннях державного значення. Але Правительство - не держава, істнування якої поставлено нині на карту. Перед обличчям смертельної небезпеки, яка все ще загрожує нашій батківщині, Центральний Комітет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам - Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Що до практичних цілей, які зараз становить на меті Народньо-Республіканська партія, - вони лишаються ті самі і скасовання Директорії, створення Правительства на грунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Предпарляменту, розвиток промисловости й торгу за допомогою приватної ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації найскоршого створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних і соціяльн

політичних і соціяльних реформ, поза якими не можно збудувати сильної, великої й культурної країни і в гідний спосіб її оборонити

Президія Центрального Комитета

[illegible] тованi [illegible]

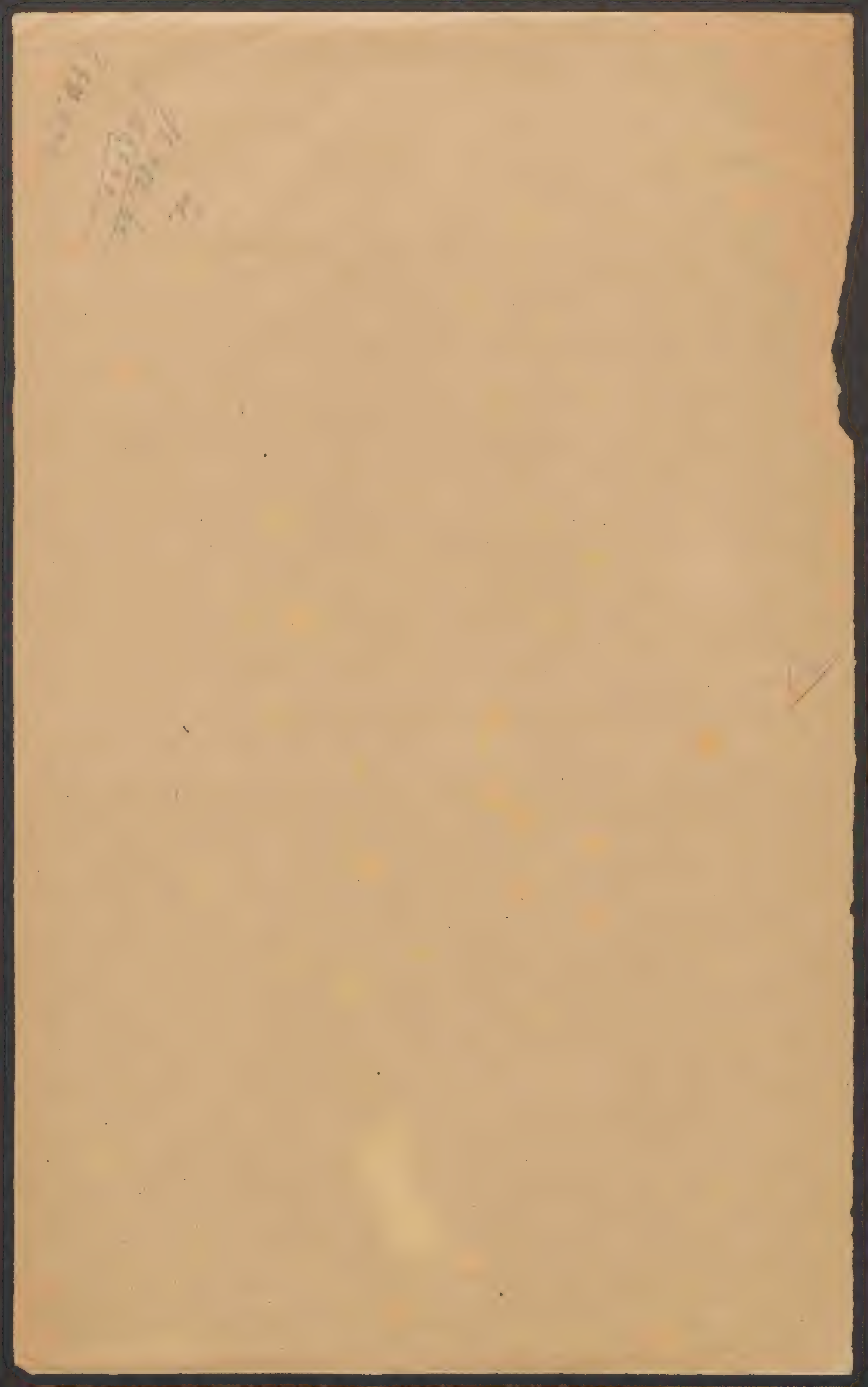
[illegible] єдність, [illegible]

[illegible] тує, [illegible]

[illegible] безпеки, [illegible]

РЕЗОЛЮЦІЯ Ц.К.У.Н.Р.П. 17 квітня 1920 року
по проекту умови У.Н.Р. з Польщею

Обміркувавши сучасне становище УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ і не бачучи абсолютно виходу для української демократії в орієнтації чи на Радянську УКРАЇНУ чи на повстанчий рух і рахуючи що відновити правове державне життя можливо лише при наявності правильно організованого війська і аппарату державного під контролем громадянства, організованого в парламентарне тіло, Ц.К. У.Н.Р.П. розглянувши проект можливої умови між Польщею та УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНЬОЮ РЕСПУБЛІКОЮ в редакції, представленій Міністром Андрієм ЛІВИЦЬКИМ находить його незадовольняючим і тяжким, бо дається він ціною відступлення від чуже панування суто-українських земель, але беручи на увагу реальне положення річей, а також самий факт визнання незалежності УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ і зважаючи всі майбутні перспективи та наслідки, які виникнуть із факта прийняття чи не прийняття сього проекту договору, а також настрої українського населення по сей і той бік фронту, наприкінці катастрофічне положення УКРАЇНИ і її господарства і приймаючи на увагу як історичні так і сучасні приклади відбудови инших держав, Ц.К. знаходить означений проект договору неминучим до прийняття з тим, щоби в згаданих в проекті договору військових конвенціях в достойний спосіб була обговорена справа спільної акції, а для забезпечення стратегічно-господарчого стану УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ західна і північна границі повинні йти по річках Стирі та Припяті.

155

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комитету Української Народньо-Республіканської партії в справі сучасного менту.

від 1 червня, 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина находиться під владою більшовиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Фінанси державні в катастрофичному стані; транспорт—зруйнований; промислове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, нетрівка. Необхідно надлюдских зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути звязані з певним, ясним і твердим державним пляном.

Стара державна система збанкротувала остаточно. Люде, які будували цю систему, скомпрометовані в очах всього нашого народу. Треба порвати з політікою хитання, нещирости й неправди Необхідно твердо засвоїти ті правні прінціпи, поза якими не може бути державного будівництва. Такими прінціпами Народньо-Республіканська партія вважає: єдність, честність і твердість влади.

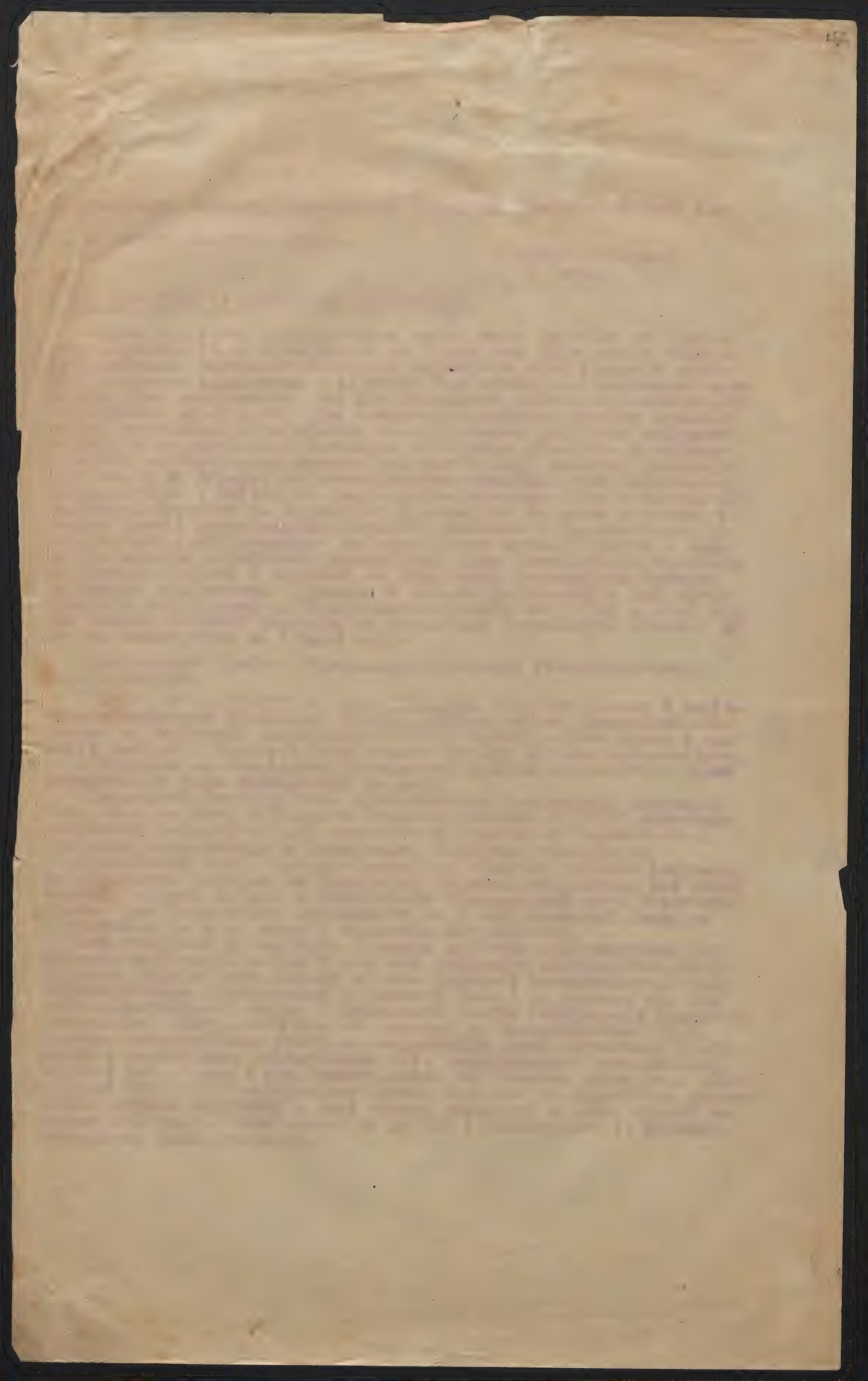
Силою ріжних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участи в Правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливости переводити вищезазначені прінціпи в життя, як і одповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство—не держава, істнування якої поставлено нині на карту. Перед обличчям смертельної небезпеки, яка все ще загрожує нашій батьківщині, Центральний Комитет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам від Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

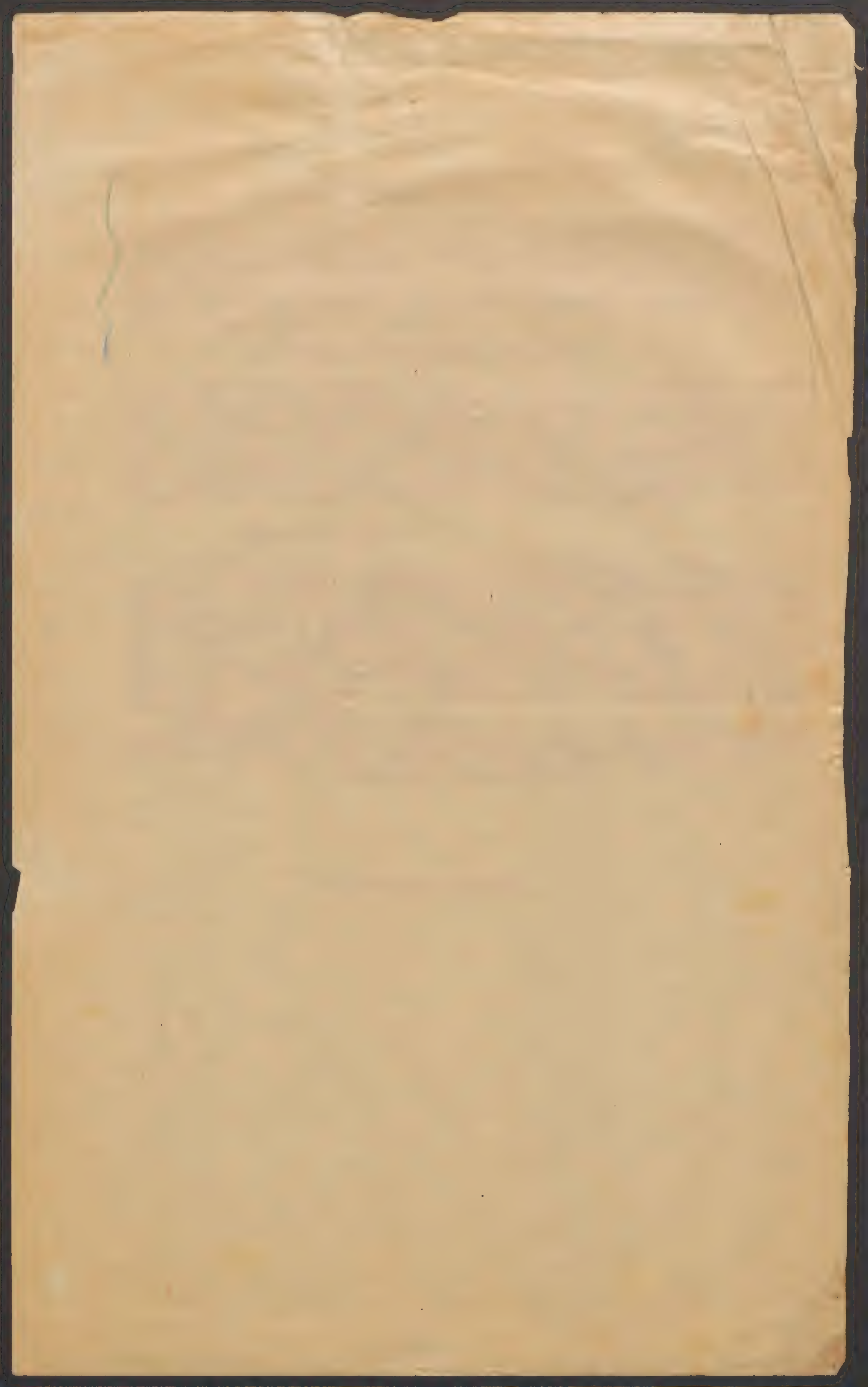
Щож до практичних цілей, які зараз ставить на меті Народньо-Республіканська партія,—вони лишаються ті самі: скасовання Директорії, створення Правительства на грунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Предпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватньої ініціятиви, упорядкування финансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації, найскорше створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних і соціяльних реформ, поза якими не можна збудувати сильної, великої й культурної країни й в гідний спосіб її оборонити.

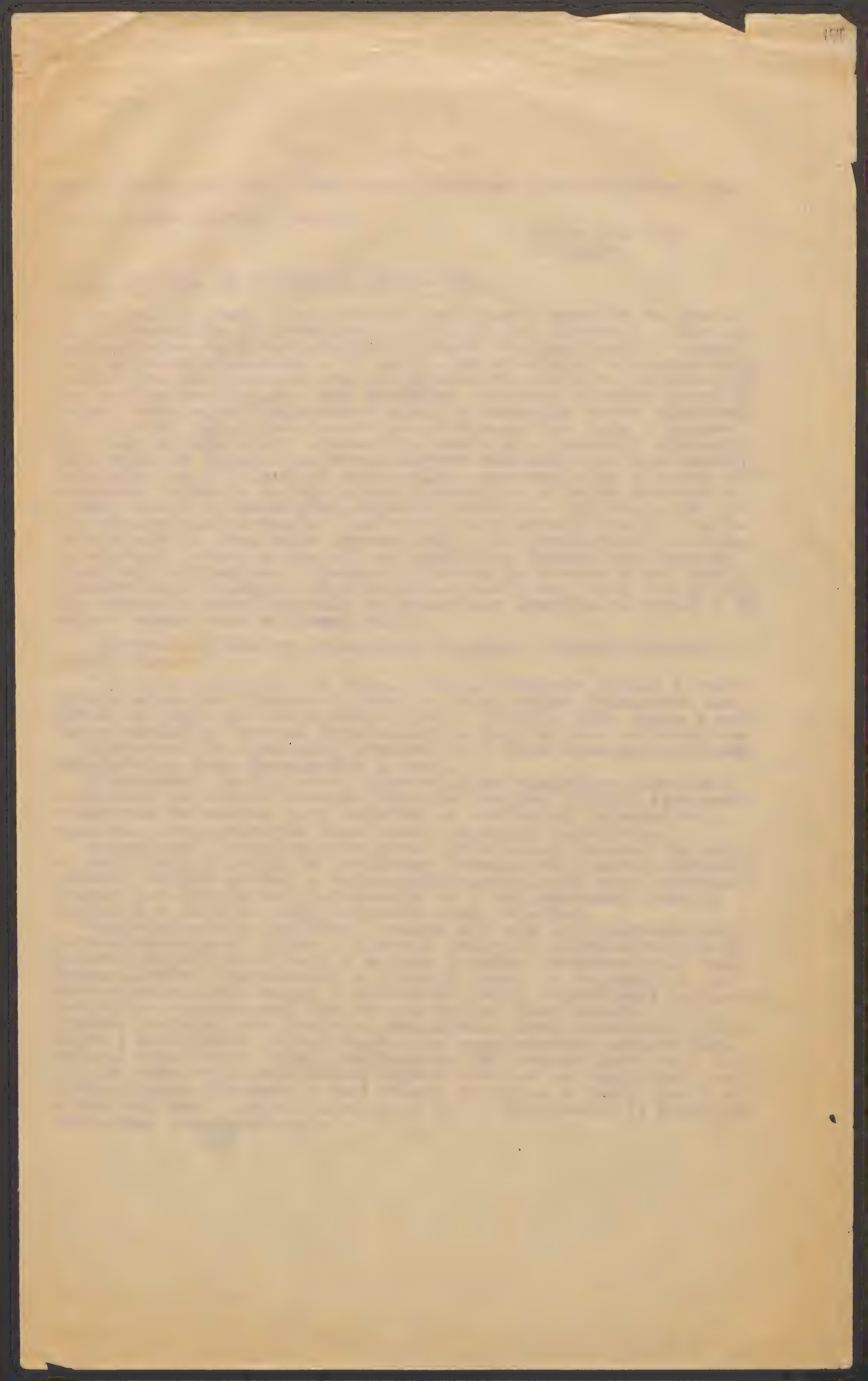
Презідія Центрального Комитета

Personaggi

18000
5600
12400 | 2
6200
800
5400
560 0800
1100 0
18000
4800
13200 | 2
6600
800
5800
4800
15000 3000
4000
0
15000
5600
9400 | 2
4700
800
3900
1100
500 0
3000 | 2
2800
1500
800 -800
1600 800
2200 | 2
1100
4000 (800-800) 1600 800
11000 | 2
5500
800
4700

4000 300 + 800 800

15000
-4000
11000 12
5500

5500
300
5800

3000

5500
800
4700
2
9400
5840
300
6400

300
300
800
300

- I -

РЕЗОЛЮЦІЯ II-ої КОНФЕРЕНЦІЇ

УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.
/29 - 31 грудня 1920 року/.

I. ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Заслухавши доклади тов. П. Пилипчука і тов. М. Багриновського про діяльність Центрального Комітета за останнє півріччя, II партійна Конференція на засіданні свойому від 29-го грудня 1920 року ОДНОГОЛОСНО УХВАЛИЛА:

I/ Вважати тактичну лінію Центрального Комітета, що відзначувала його діяльність і що яскраво виявилася в резолюціях Центрального Комітета від I червня, 17 жовтня і 4 грудня, як і в роботі представників партії до Міжпартійної Наради, - доцільною й відповідаючого реальним потребам української демократії.

2/ Підкреслити ще раз, що позиція Центрального Комітета, заступлена ним в резолюції від 4-го грудня 1920 року про збереження політично-державного центра У.Н.Р. на чолі з ГОЛОВНИМ ОТАМАНОМ, СИМОНОМ ПЕТЛЮРОЮ, і продовження невпинної боротьби за українську державність, під нинішню хвилю є питомою і основною позицією Народньої Республіканської Партії.

3/ Одобрити позіцію Центрального Комітета що до персонального вступлення Голови Центрального Комітета, тов. Олександра Ковалевського, в склад Правительства У.Н.Р. і визнати таке вступлення необхідним і доцільним.

4/ Підтвердити основне домагання Народньої Республіканської Партії про скликання Ради Республіки й доручити Центральному Комітетові вжити всіх заходів, що до її найскоршого і невідкладного скликання.

II. ~~Техніка~~ Тактика НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ В РАДІ РЕСПУБЛІКИ.

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітету, тов. Олександра

Ковалевського, про тактику партії в Раді Республіки, II Партійна Конференція на засіданні своєму від 30 грудня 1920 року ОДНОГОЛОСНО ухвалила:

1/ Парляментська Народня Республіканська Фракція повинна й надалі стояти на грунті оборони інтересів української демократії.

2/ Парляментська Народня Республіканська Фракція повинна вважати основною підвалиною своеі діяльности в Раді Республіки-введення державної політики У.Н.Р. в рямці послідовного конституціоналізма й парляментаризма, а тому II Конференція Української Народньої Республіканської Партії покладае на фракцію:

а/ Домагатися скасування Директорії і зафіксування істнуючого державно-правного стану Верховної Влади У.Н.Р.: Головою Української Народньої Республіки е СИМОН ПЕТЛЮРА.

б/ Домагатися перегляду закона від 12 листопаду 1920 року про тимчасове Верховне Управління й порядок законодавства в У.Н.Р. в смислі ближчого його наближення до конституційних норм.

в/ Домагатися широкого перегляду всеі дотеперішньої Державної політики У.Н.Р., особливо політики міжнародньої, способи переведення якоі вважати недоцільними.

г/ Стояти на засаді створення демократичного Правительства

д/ Підтримувати ту едність, що витворилася на протязі останього часу між українськими політичними партіями.

III. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НАРОДНЬОІ РЕСПУБЛІКАНСЬКОІ ПАРТІІ.

Заслухавши доклад Члена Центрального Комітета, тов. І. Сапіги, в справі видавничої діяльности партії і наддаючи велике значіння друкованому слову під цей тяжкий для Українськоі державности час, II Партійна Конференція на своєму засідані від 30 грудня 1920 року одноголосно УХВАЛИЛА:

1. Продовжувати видання двухтежневика "ПОСТУП".

2. Видрукувати відчіт партіі за 1920 рік.

3. Заснувати при Центральному Комітеті пресовий фонд

III розділ резолюції говорить про видавничу діяльність партії.
IV розділ резолюції обговорює організаційні потреби партії.
Обидва розділи вважаються таємними.

IУ. ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітета, тов. Олександра Ковалевського, про організаційну діяльність партії і в розвиток положінь Статуту Української Народньої Республіканської Партії, II партійна Конференція в свойому засіданні від 3I грудня 1920 року Одноголосно УХВАЛИЛА:

I/ Всею діяльністю партії керує Бюро Центрального Комітету партії в складі Голови Партії, його двох заступників, одного члена і Секретаря Центрального Комітета. Для найбільш успішного переведення партійної роботи Члени Бюро поділяють поміж себе функції в той спосіб, що Голова партії керує загальною політикою партії; старший Заступник репрезентаційною й організаційною діяльністью партії; молодший-фінансовою й видавничою діяльністю партії. Секретарь Бюро-технично переводить всю роботу партії.

2/ Для регулювання загальної діяльности партії і контролю цієї діяльности не менш двох разів на місяць, а саме-I і I5 числа кожного місяця, відбуваються сесії Центрального Комітета по можливости в повному його складі. В надзвичайних випадках скликаються принагідні засідання Центрального Комітета.

3/ Для розвязання найважливійших питань внутрішньої і закордонної політики У.Н.Р., а також поширення й поглиблення організаційної і тактичної роботи партії Бюро Центрального Комітета скликає в мірі необхідности партійні конференції. При чому, II партійна Конференція висловлює побажання, щоб така III Партійна Конференція відбулася не пізніше I місяця після скликання Ради Республіки/передпарляменту/, звертаючи увагу Центрального Комітета на необхідність поширення організаційної діяльности партії по всіх місцях, де перебувають зараз українські громадяне.

У. ВІЙСЬКОВА СПРАВА.

Заслухавши доклади членів партії, Генерала-поручника Коваль-Медзвіцького й полковника Удовиченка, з справі органі-

зації армії, II партійна Конференція ОДНОГОЛОСНО УХВАЛИЛА:

I/ Підкреслити з особливим признанням героїчну боротьбу, яку на протязі трьох років провадила українська армія в обороні Української Державности.

2/ Визнати, що армія наша, національно-вихована й військово-випробована, є головнійшим чинником активної боротьби за Українську державність.

3/ Домагатися внесення корективів в дотеперішні методи військової організації, надто в сферу вищого військового ~~організації~~ управління, ~~надто в сферу вищого Військового Управління~~, а саме: на чолі всієї військово- законодавчої справи повинна стояти Вища Військова Рада, відповідальна перед Правительством і Радою Республіки.

4/ Зазначити Правительству конечну необхідність негайного урегулювання взаємовідносин Командування Армії й Військового Міністерства, підкресливши, що єдиним способом припинення політичної гри і міжвідомственного тертя, що тягнуть за собою вимирання і духовне знищення нашого старшинства і козаків, є негайне переведення реорганізації вищого військового управління на принципах, зазначених в п. 3 цієї резолюції,-а до того часу-скупчення всеї організаційної роботи по збереженню Армії, як і покладення всієї відповідальности на Військового Міністра, призначення якого мусить відбутися негайно.

5/ Звернути увагу Правительства на необхідність: а/ скупчення Армії в таборах по дівізіях, в цілях збереження організаційної єдности армії; б/ поступового скупчення всіх українських військових сил, розпорошених по чужих землях і об"єднання їх з нашим військом в єдину Армію України; в/ забезпечення Армії досвідченим інструкторським персоналом для підготовки її старшинського і підстаршинського кадру.

~~6/ Підкреслити, що всі ці питання потрібують як найскоршого розвязання з огляду на близьку можливість поновлення оружної боротьби з большовиками на Україні, які з огляду на той стан морального роскладу й деорганізації, що охопили армію й загрожують її повним~~ цілковитим ~~знищенням.~~

~~Цей~~ 6-й пункт V-го розділу резолюції вважати таємним.

Рада
Республики

[illegible]

[illegible] Сенів-[illegible] до Ради Народних Міністрів, [illegible] до п. Військового Міністра в справі культурно-освітньої праці в Армії.

[illegible] від [illegible] переходу нашої Армії на польську територію [illegible] місяці, то [illegible] досі [illegible] культурно-[illegible] в сучасному [illegible] нашої армії [illegible] інтернованих. Приватна ініціятива зі сторони культурно-освітніх громадянських діячів була безсильна супроти [illegible] та [illegible] військової влади, так що не [illegible] культурно-освітньої праці в Армії в тому напрямкові [illegible]

Через те підписані запитують:

1. Чи [illegible] Міністрів [illegible] в справі культурно-освітньої діяльности Армії [illegible] досі не [illegible] ініціятива [illegible] військових органів.
2. Чи п. Військовий Міністр має готовий план для тої діяльности і чи він думає переводити його в життя.
3. [illegible] на [illegible] території [illegible]

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible]

[illegible] серпня 1921 р.

м. Тарнів.

З оригіналом згідно:

В. о. Директора Канцелярії Р.Н.М.

[illegible] Секретарь.

[illegible] Рада
[illegible]
[illegible]
[illegible] У.Н.Р.
[illegible]
"27" грудня [illegible] р.
ч. 781
м. Тарнів.

До діла про Раду Республ.

до [illegible]
[illegible]
(У.Н.Р.)

[illegible] вважає, що державне законодавче тіло мусить складатися із [illegible] політичних централ [illegible] собі місць в Раді Республіки, але, коли, з огляду на ситуацію, [illegible] уважалась, до Ради Республіки закликаються не тільки політичні, а і громадсько-професійні організації, Централя вважає, що в Раді Республіки мусить бути і тому місцю. Свою думку цю Централя обґрунтовує такими міркуваннями:

1/ Централя єсть національна громадсько-професійна організація, що має три роки практики за свою діяльність.

2/ Централя на [illegible] свого існування [illegible] національно виховала своїх членів, виховуючи в них [illegible] [illegible] в своїх [illegible] Української Народньої Республіки.

3/ Централя за незалежність України, яку проводили [illegible] спілки, а окрім боротьби з московським большевизмом, в якій [illegible] вони щиро підтримали Уряд У.Н.Р., до [illegible] політичну платформу на якій стоїть наша спілка, [illegible] мусить [illegible] [illegible].

4/ [illegible] робота Ц.Н.Р., [illegible] він провадив протягом цілого свого існування, в якій роботі [illegible] помилками [illegible] спілки, надає право Централі [illegible] участь в майбутній будівничій роботі Ради Республіки, бо Централя має досвід в цій роботі, бо він знає всі хиби [illegible] і цих хиб уникне в майбутньому.

5/ Нарешті, Централя репрезентує майже дві третини

[illegible] нашої [illegible] і він не може допустити, не [illegible] на [illegible]ість, коли до державної роботи [illegible] всі [illegible] сили. Централ в першу черу [illegible] нашу трудову інтелегенції, нашу радян[illegible] [illegible] і загартовану в національній боротьбі інтелигенцію, які в раді Республіки мають бути відповідно [illegible] місця.

Централ, свідомий відповідальности перед своїми виборцями, заявляє рішуче і твердо про своє право на місце в Раді Республіки і міцно вірить, що таке місце йому буде дано.

Централ цю [illegible], він не є в спілці ні з якими організаціями, він не має на меті захопити чиєсь уже місце, він [illegible], на що має право, може більше право, ніж деякі з інших громадських організацій, яким вже місце в Раді [illegible].

Централ чекає на справедливе вирішення своїх домагань

[illegible] витяг із протоколу засідання Централу з [illegible] грудня н/р.

Голова [illegible]

Секретар

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

[illegible] Ради [illegible] Центральних [illegible] /Центрилу/ від [illegible]/XII 1920 року.

СЛУХАЛИ: | ПОСТАНОВИЛИ:

---

6. Участь Центрилу в Раді Республіки.

З огляду на неможливість скликати в сучасний момент загальні збори всіх співробітників і не бажаючи брати на себе відповідальність за пасивність в політичній праці, Централ ухвалив домагатися трьох місць в Раді Республіки із числа відводених для громадських організацій, але при умові, що цим не буде занято ні одно місце, відведене для політичних організацій. /Прийнято одноголосно/.

При цьому Централ від імені спілки накреслює таке своє політичне кредо: стоючи непохитно на грунті самостійности і незалежности У.Н.Р. домагатися:

1/ Скликання в найкоротший час Ради Республіки з законодавчими функціями і з правом вирішувати всі справи які природно виникають під час перебування Уряду, війська і укр. громадянства за кордоном.

2/ Скликання на території України, як скорше, законодавчого тіла з установчими функціями.

3/ Справа установлення сталої Конституції має вирішитися лише в законодавчому тілі /п.2/, яке буде виявляти дійсну волю цілого Народу України.

а/ В [illegible] аграрного пи-
тання [illegible] таким [illegible]чому
[illegible] законодавчому Ілі на Україні,
а до того часу існуючі закони
[illegible] Ради і Директорії за-
ховують свою чинність.

б/ По робітничому питанню домага-
тися [illegible] поліпшення стану
робітників у всіх галузях про-мис-
лу, охорони їх праці і соціального
забезпечення.

в/ [illegible] одним ретредон-
[illegible] національно-громадсько-про-
фесійної організації інтелегентних
робітників України, Центрада має
всіма засобами домагатися сталого
[illegible] та забезпечення їх правово-
го, службового і матеріального
стану, а також для задоволення їх
культурних потреб.

Голова Ради [illegible]
Центр. [illegible] [illegible]

С е к р е т а р

Telegraf Państwowy 3/IV

Blankietu № 48

Przewodnika №

Otrzymany dn. 27/12 19... r.

o godz. 10 [illegible] od [illegible]

Podpis urzędnika

TELEGRAM.

tarnow hootel bristol pokoj 2

kqwalewskiemu =

z ... .+ czenstochowa 4750 18 27/12 15/1 = ... dz. ... min.

Uwagi służbowe.

zgodem po hworysti pryichaty ne mozu doklad szlim

z bazilewiczem = uwioczenka .+

Do diła [illegible]

[illegible] 21/I [illegible]

Na [illegible] Ч.К. і [illegible]

[illegible] p. Bazilewicza [illegible]

[illegible] odnała

21/I 921. [illegible]

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje odpowiedzialności względem z płatnego przesłania dla telegramów.

Nagłówek telegramu przyjęty z aparatu drukowanemi czcionkami oznacza: 1) miejsce nadania, 2) numer telegramu, 3) ilość słów, 4) dzień nadania, 5) godzinę i minutę nadania.

M. P. i T. 1010. — VII. 919. — 8.000.000.

28

384

Конст. Н-р.

До п. [illegible].

До діла про зраду республіки

2/1 1921 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

В И Т Я Г З П Р О Т О К О Л У

засідання пленуму Ради [illegible] співробітників [illegible]
[illegible] / [illegible] / від [illegible] року.

С л у х а л и	П о с т а н о в и л и:
1. [illegible] - [illegible]	В [illegible] на неможливість [illegible] в [illegible] збори [illegible] співробітників і не бажаючи брати на себе відповідальність за [illegible] праці, [illegible] місць в Раді [illegible] для [illegible] організацій [illegible], [illegible] не буде [illegible] ні одно місце [illegible] для [illegible] організацій [illegible] с ь. При цьому [illegible] від імені спів [illegible] політичні [illegible] на грунті [illegible] і [illegible] У.НР. У.Н.Р. [illegible]: 1/ [illegible] і [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible]. 2/ [illegible] на території Украї- [illegible] Україною. 3/ [illegible] Конституції [illegible] в [illegible] тілі. п 2/ [illegible] було [illegible] дійсну во-

лю цілого Народу України.

4/ Справа вирішення Аграрного питання н лежить також зазначеному вище Законодавчо тілу на Україні, а до того часу істнуючи закони Центральної Ради і директорії захо вують сю чинність.

5/ По робітничому питанню домагатися найбільшого поліпшення стану робітників у всіх галузях промислу, охорони іх праці і соціяльного забезпечення.

6/ [illegible] репрезентанто національно-громадсько-професійної органі зації інтелігентних робітників на Україні Централ має всіма засобами домагатися сталого закону про забезпечення іх правов го, службового і матерьяльного стану, а та кож про запезпечення іх культурних [illegible] потреб.

[illegible]

[illegible]

Секретарь

166

Конт.

Головна Рада
Союзу [illegible]
[illegible] У.Н.Р.
"[illegible]"
28 грудня 1920 р.
№ 285

До Пана Голови [illegible] з приводу
[illegible] до Раду Республіки.

"[illegible]", як добровільно-громадська організація, що [illegible] [illegible] української еміграції [illegible], що має право до відповідних місць в Раді Республіки, з огляду на це просить Вас Пане Голово, дати [illegible] [illegible] [illegible] прийняти участь в комісії по скликанню [illegible] Раду Республіки.

Для ознайомлення з [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] право до [illegible] [illegible] [illegible] 28 грудня 1920 року за № 384 і [illegible] програму [illegible] "[illegible]" [illegible] грудня цього року.

Голова Ради [signature]

Секретар [signature]

Додаток III.

[illegible] У.Ц.Р.

С П И С

організацій та місцевостей членів У.Ц.Р., що мають додатково прийняти участь в праці У.Ц.Р. в третю чергу / § У. закону/.

А. Від політичних організацій:

Від Українськ. Соц. Дем. партії 4
" " Соц. рев. 4
Об"єдн. євр. соц. партії . . . . [illegible]
Євр. соціал. партії . . . . [illegible]
Партії соц. федералістів . . . . [illegible]
Нар. Трудової партії . . . . [illegible]
Трудової партії I
Сіоністської орг. на Україні . . . . [illegible]
[illegible] . . . . [illegible]
Україн. комун. пар. боротьбістів . . . . [illegible]
" " " [illegible] I
Рос. Соц. Дем. партії . . . . [illegible]

Б. Від [illegible]:

Від Україн. держ. Університету в Київі I
Центральн. кооператив. об"єднань I
Спілки [illegible] . . . . [illegible]
Всеукраїн. Ради Профес. Спілки I
[illegible] Ради Профес. Спілки I
[illegible] Ради Профес. Спілки I
Сел. Спілки 8

Разом [illegible] член У.Ц.Р.

(Весь состав Д.Н.Р.) 162

Д О Д А Т О К

До закону про Державну Народню Раду

Спис організацій, які мають внести своїх представників до Д.Н.Р. й кількість останніх від кожної.

А. Від груп політичних організацій

Від Українськ. С.Д. р.п. 19
" Укр. п. соц.рев 20
" Євр. С.Д.р.П. " Бунд".... 3
" " " " " "Поалей Ціон".....3
" Об"єднан. євр. соц.партії.......3
" Сел. соціал. партії.... 6
" Партії Соц. федералістів....... 9
" Народньо Трудов.партії....... . 2
" Трудової партії..................3
" Єврейської " Фолкс партей".....3
" Євр. Дем. Сіон.фракції" Пейре Ціон.3
" Народньої Республік. партії.....5
" Партії Соц. самостійників.......3
" Союзу хліборобів-демократів..... ...4
" Сіоністської Організ. на Україні 4
" Євр. партії " Ахдус"...... ..2
" Комун. на т. України...............2
" Укр. ком.партії "Боротьбістів"..5
" " " " " Незалежників"...2
" Російськ. С.Д. р.п................2
" Рос.партії соц.рев.................2
" Констит.демокр.партії.............2
" Польськ. партії Соціалістів.....1
" " Людової" польськ. партії......1
" Польськ. партії " Демократів"....1

Б. Від неполітичних організацій

" Українськ. Державн. Унів. у Київі.1
" " " " в Камінці.. 1
" Академії Наук.................. 1
"

Від Спілки Народн. Самоврядувань / Земств/ України ...4

" " мійських самоврядувань.................................3.

" Центральних Кооперативних Об"еднань/ по взаємн.між ними згоді./..5

" Профес. спілки залізничників.........................2

" Профес. спілки роб. на цукроварнях...................1

" Спілки поштових службовців...........................I

" " учителів...I

Всеукраїнської Ради профес. союзів.......................2

" Київської і Одеської Ради Професійн. Союзів / по 1 - му 2

" Селянської Спілки.....................................19

" " П р о с в і т и ."......................................2

" ".Кирило- Методієвського Братства"......................I

Разом 161.

Примітка: На час, поки буде відновлена діяльність де-яких организацій , або звільнена місцевость, де вони перебувають, мають заміщати: I/ Спілку Земств тимчасово заступають Подільська Волинська або Херсонська Губ. Нар. Рада чи Управа, 2/ Спілку міст тимчасово заступають міста: Кам"янець, Могилів, Вінниця, Одеса й Київ в міру їх звільнення.

3/ Всеукраїнську Раду тимчасово заступають Кам"янецька, Могилівська та Вінницька Рада Професійних Союзів в міру звільнення цих міст.

4/ Центральні Кооперативні Об"еднання тимчасово заступають Подільські та Волинські районні об"еднання.-

ДОДАТОК [illegible].

До закону про скликання Державної Народньої Ради.

СПИС

організацій та кількости членів Д.Н.Р. від кожної, що мають прийняти участь в першу чергу в праці Державної Народньої Ради /§ III закону/.

А. Від Політичних організацій:

Від Української соц.дем. роб. партії........................10
Української партії соц. рев..............................[illegible]
Еврейської соц.дем. партії " Бунд" ....[illegible]
" " "Поалей--Ціон"....................................2
Сел. соціалист. партії ....[illegible]
Партії соціалістів-федералістів............................[illegible]
Народньої Трудової Партії................................[illegible]
Трудової партії 2
Еврейської " Фолкс-партей - . . . . [illegible]
Еврейск.демок.сіон.партії "Цеіре-Ціон"....................[illegible]
Народньої Республік. партії ....[illegible]
Партії соціал-самостійників. 4
Союзу хліборобів демократів.. . . . . [illegible]
Сіонист. организації на Україні. . . . . [illegible]
Еврейської партії " А г у д а с " I
Російськ. партії соц. револ.. I
Російськ. партії конст. демокр. I
Польської партії " Демократів " I
" " " " Прогресистів " I

Б. Від неполітичних організацій:

Від Українського Держав. Університету в Кам"янці . . . I
Центральних кооперативних об"єднань 2
Спілки Народ. Самоврядувань/Земств/ I
Спілки міських самоврядувань I
Спілки залізничників I
Спілки робітників, працюючих на цукроварнях I
Спілки поштових урядовців I

Надежди [illegible]

I. [illegible]

1) Центр. рада
2) [illegible]
3) Декларація
4) Поява [illegible] трупа

Директорія

11) [illegible] і Подвійна [illegible]

позичка — лой

[illegible]

Додаток II.

[illegible] Д.Н.Р.

СПИС

організацій, та кількости членів Д.Н.Р. від кождої, що мають додатково приняти участь в другу чергу в праці Д.Н.Р. / § IV закону/.

А. Від політичних організацій:

Від... Української соц. дем. партії 5
" " пар. соц. револ....... 5
Єврейської соц. дем. пар. "Бунд" 1
" " " Поалей-Ціон" 1
Об"єдн. євр. соц. партії . . . . [illegible]
[illegible]. соціал. партії 1
Партії соц. федералістів . . . .
Укр. Трудової партії 1
Ізраїльск. "Фолкспартай" 1
" " дем.сіон.фракції "Цеіре-Ціон" 1
Укр. Республ. партії 1
Партії соц. Самостійників 1
Союзу хліб. демократ..............................1
" Сіоністської орг. на Україні. 1
" Єврейської партії " Ахдус" 1
Комун. партії на Україні. 1
Україн. ком. пар. боротьбистів . . . . [illegible]
" " " незалежн. 1
Рос. соц. дем. партії 1
" "соц. рев. " " 1
" " конст. демок. 1
Польської партії соціалістів. 1
" Україн. Академ. Наук. 1
Централь. Кооперат. Об'єднань . . . . [illegible]
Спілки народ. самовряд.уван............................I
Ціеьк " міськ. самоврядувань I
" " залізничників 1

[illegible] 1
[illegible] 1
[illegible] 6
" П р о с в і т а " 4

Разом......49 членів [illegible]

171

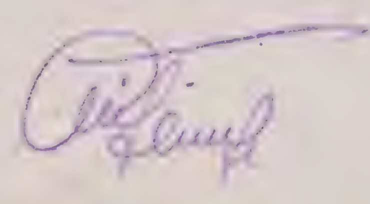
У.Н.Р.
Голова
Комісії по розробленню
закону
про Державний Устрій
та порядок закон.
в У.Н.Р.
"15" Серпня 1920 р.
Ч. 410
м. Тарнів.-

до Пана Міністра
[illegible]

Брно 33

В додаток надісланого мною Вам, [illegible] Пане, законопроекту, розробленого комісією, при цьому надсилаю для ознайомлення пояснюючу записку та законопроект, що був предложений на розробку комісії Радою Народніх Міністрів.

З глибокою пошаною

ПОЯСНЮЮЧА ЗАПИСКА.

до законопроекту " Про Верховне тимчасове Управління та порядок законодавства в Українській Народній Республиці ."

Постановою своєю, затвердженою [illegible] Липня 1920 року, Рада Народніх Міністрів доручила Особливій Комісії під головуванням П. Міністра Внутрішніх Справ розробити тимчасовий закон про конституцію У.Н.Р. взявши за основу законопроект, який уже був розглянути Р.Н.М., але не здобув остаточної санкції.

Для виконання покладеного на комісію завдання в цій частині затрачено 10 засідань, рахуючи і засідання підкомісії, яку було виділено для переведення підготовчої роботи. Яко заступник Голови Комісії маю за честь подати на розгляд Ради Народніх Міністрів перероблений Комісією законопроект про Верховне тимчасове Управління та порядок законодавства в Українській Народній Республиці.

Зміни які переробила комісія в проекту, що з постанови Ради Народніх Міністрів взято за основу, торкнулися деяких загальних питань, крім того було зроблено богато дрібних поправок особливо в редакційному відношенню.

Основна мета законопроекту полягає в тому, щоб точно закресленими безсуперечними правничими нормами визначити "Верховне тимчасове Управління та порядок законодавства" який склалося в процесі безперервної боротьби за самостійну Україну.

Конечність такого твердого правничого грунту очевидно для всіх, а тому і я не буду довго спинятися над цім а приходу до суті законопроекту.

Істнуючі зараз Верховне Управління та порядок законодавства тимчасові.

Верховне управління з огляду на обставини складається лише з Голови Директорії та Ради Народніх Міністрів, а тому закон передбачає при першої можливости при поворотї на терени України утворити тимчасовий законодавчий орган, Перед Парламент, або Державну Народну Раду. /Законопроект про цю установу уже викінчується розробкою в тій же самій комісії і незабаром буде доложений Раді Народніх Міністрів /. Вся ця робота наближає нас до утворення повної конституції яка визначала би основи державно-політичного і соціального устрію

Української Народньої Республіки, про що говорить в декларативному уступі законопроекту. Тим самим ми одверто інформуємо населення про дійсний стан річей і наміри Уряду.

Цим декларативним вступом комісія замінила загальні статті переданого їй законопроекта.

В першому розділі подаваного законопроекта "Верховна Влада" /ст.I/ вичерпуємо і виясняємо в'язко той державний порядок, який маємо в сучасний момент, який буде розвинуто після скликання Предпарламенту а тому уникнуто абстрактного визначення Верховної Влади.

В другому розділі " Директорія У.Н.Р." / ст. 2 / перераховані функції Директорії в особі Голови Директорії. Зміни зроблені лише в деталях і загалом повторюють зміст попереднього законопроекта. Зазначені функції Директорії виходячи і перерахованих вичерпуємо. Додавати, або скорочувати немає чого.

В третім розділі " Рада Народніх Міністрів " / ст. 4/8 / комісія викинула статті, що говорять про Кабінет Міністрів, вважаючи, що при теперішнім стані річей поділ на Кабінет і Рада Міністрів був би не зовсім доцільним, та и само життя остального часу не викликало до життя Кабінету хоч закон про нього існує. В решті статтів комісія зробила низку редакційних і стилістичних поправок.

В четвертому розділі " Законодавство в Українській Народньої Республіці " / ст. 9-18 / зроблено найбільше змін. В подаваному проекті зроблено не тільки богато редакційних поправок, але й сама постанова на питання набрала наглядніщого і конкретнійшого вигляду.

В справах звернула комісія особливу увагу на затвердження і оголошення нових законів та їх зміреження. Статті / 9-18/ що складають розділ IV уявляють собою мінімум необхідних по цьому питанню основних постанов, що своїм змістом цілком відповідають дійсній потребі державного життя в нашім политичним оточенню.

В розділі пятому " Про Верховне керування збройними силами У.Н.Р. /ст. 19-25 / ми які зміни зробили що до форми викладу і по суті складу " Вищої Військової Ради".
Всі ці зміни зроблені комісією в присутности П. Військового Міністра за його згодою і по його вказівкам. Функції які в цьому розділі попереднім проектом накладались на Голову Ради Народніх Міністрів, новим проектом покладається на Раду Народніх Міністрів в цілому.

Розділу XI "Заступництво Голови Директорії"/ст.26/зовсім не було в переданому до переробки проектові. Він внесений з ініціативи комісії яка не могла погодитися з тим,щоби такий важливий мент в державному життю молодої і ще не устальної республіки не був визначений основним законом.

Розділ попереднього законопроекту про те,що всі закони,які не відповідатимуть нововиданому законові касуються,цілком усунено,після з"ясовання правниками,що постанова,яка формулована цим розділом сама собою зрозуміла і не вимогає того,щоби обов"язково бути зазначеною в законі.

Постанови комісія приймала значною більшістю і лише по двом артикулам /ЖЖ.4-5/заявлені окремі думки,які і будуть мною оголошенні при постатейному читанню закона,який я матиму честь докласти Раді Народніх Міністрів,але раніш ніж перейти до зачитання законопроекту повинен довести до відома Ради Народніх Міністрів ще про одну постанову комісії,яка має самостійне значіння а саме:спинившись над завданням,які поставлені перед нею /виробка закону про Верховне тимчасове Управління та порядок Законодавства в Українській Народній Республіці і передпарламент/ комісія одноголосно визнала необхідним занятися розробкою повної конституції Української Народньої Республіки,а тому звертаюся до Ради Народніх Міністрів з проханням,або закласти нову комісію,або доручити цей же самій комісії занятися розробкою законопроекту про повну констітуцію Української Народньої Республіки і тим закінчити ту велечезної ваги роботу,по визначенню сталих основних правних норм молодої Республіки.Матеріяли для цього є.Потреба відчувається гостра.Бажання працювати у всіх велике.Необхідна тільки постанова,за якою я і звертаюся до Ради Народніх Міністрів.

Т И М Ч А С О В И Й З А К О Н

про форму державного устрію та порядок законодавства в Українській Народній Республіці

I

Д е р ж а в н и й У с т р і й .

I. Українська Держава є Народньою Республикою, Верховна Влада в якій належить цілому Народові і виявляється через Парлямент, скликаний на підставі загального, рівного, тайного безпосереднього і пропорціонального виборчого права без ріжниці пола, національности і віроісповідань.

2. До скликання Парляменту законодавча влада в Українській Народ. Республіці належить Державній Народній Раді.

3. Склад, порядок скликання Державної Народ. Ради та обсяг її прав прав визначит окремий закон про Державну Народ. Раду.

4. Державна Народ. Рада має бути скликана в місці осідку Уряду пізніще 15 червня 1920 року.

5. Діяльність Державної Народ. Ради розпочинається незалежно від розміру теріторії, якою буде управляти Уряд У.Н.Р.

II.

Д и р е к т о р і я У . Н . Р .

5. Директорія У.Н.Р. є орган Верховної Влади Республіки і здійснює її виключно через Раду і Кабінет Народніх Міністрів.

6. Директорія У.Н.Р. в особі свого Голови:

а/ затверджує ухвалені Державною Народ. Радою закони,

б/ затверджує ухвалені Радою Народніх Міністрів призначення та звільнення.

в/ затверджує ухвалені Державною Народ. Радою міжнародні умови та инши міжнародні акти,

г/ видає на пропозицію Ради або Кабінету Народніх Міністрів акти амністії

д/ репрезентує, за відповідальностью Голови Ради Народніх Міністрів Українську Народню Республіку перед Державами світа,

е/ покликає Голову та затверджує членів Ради і Кабінету Народніх Міністрів

ж/ має право законодавчої ініціативи.

7. Директорія має окремий цивільний лист, котрий ухвалюється законодавчим шляхом.

III.

Рада і Кабінет Народніх Міністрів.

8. Голова Ради Народніх Міністрів формує Раду Нар. Міністрів, в склад якої входять всі міністри, Керуючі Міністерствами, Державний Секретарь; останній з правом дорадчого голосу.

9. Для вирішення нагальних важних державно-політичних справ Голова Ради Народніх Міністрів формує одночасно з Радою також Кабінет з Міністрів в числі не менш 5 не більш 7 разом з Головою і Заступником Голови Ради Народніх Міністрів.

В засіданнях Кабінету бере участь Державний Секретарь з дорадчим голосом.

10. Справи, які відносяться до Міністерств не заступлених в Кабінет Народніх Міністрів не можуть вирішуватись без участи відповідного Міністра, або Керуючого Міністерством.

11. Державний Контрольор, призначення якого проводиться порядком відповідним розгляду і затвердження законів, не входить в склад Ради Народніх Міністрів і Кабінету Міністрів, але запрошується на всі засідання Ради Міністрів і на ті засідання Кабінету Міністрів, в яких розглядаються питання, зв"язані з видатками зі скарбу. Державний Контрольор має дорадчий голос і право протеста в справах фінансово-економичних.

12. В крузі діяльности окремого Міністерства і належних до нього відомств тільки відповідний Міністр чи Керуючий Міністерством має право в порядку управління видавати розпорядження, вказівки та інструкції, укладати тимчасові міжнародні умови і вирішати всі справи Міністерства за своєю особистою відповідальністю перед Радою Народніх Міністрів.

13. Рада Народніх Міністрів за діяльність Уряду відповідає перед Державною Народньою Радою.

IУ.

Про закони Української Народньої Республіки.

14. Українська Народня Республіка управляється на точній основі законів, у відповідний спосіб виданих.

I5. Проекти законів, по зложенні їх в відповідних відомствах подаються до Президії Державної Народньої Ради.

I6. Державній Народній Раді належить право вирішити той чи инший закон на своїх засіданнях чи передати його на остаточне розвязання Ради Народніх Міністрів.

I7. Проекти законів, ухвалені Д.Н.Радою, або Радою чи Кабінетом Міністрів згідно ст. I6 підписуються Головою Ради Народніх Міністрів та відповідним міністром, або керуючим міністерством, подаються Державній Канцелярії на затвердження Директорії У.Н.Р.

I8 Подані на затвердження Директорії У.Н.Р. проекти на протязі 7 день або затверджуються Директорією, або повертаються до Державної Канцелярії не затвердженими. Не повернення проекту на протязі 7 день вважається незатвердженням.

Незатверджений проект подається Державною Канцелярією через Голову Ради Народніх Міністрів до Державної Народньої Ради, яка ставить цей проект на свій розгляд, і ухвалений нею в тій-же редакції чи зміненій набірає остаточно силу закону.

I9. Закони оголошуються в "Віснику Державних Законів" з зазначенням ухвалення законопроекта Державною Народньою Радою, за підписом Голови Директорії У.Н.Р. та контрасігнатурою Голови Ради Народніх Міністрів і відповідного Міністра.

20. В негайних справах в часи, коли не функціонує Державна Народня Рада, Кабінет або Рада Народніх Міністрів може ухвалювати розпорядження з силою закону, і оголошувати їх за підписом всіх членів Кабінету /або Ради/ Народніх Міністрів та Голови Директорії.

Такі розпорядження поступають позачергово на перше наступне засідання Держ. Народ.Ради на затвердження.

В випадку незатвердження цих розпоряджень Дер.Нар.Радою, тратять вони свою обов'язкову силу з днем ухвали Д.Н.Р. в цій справі.

V

Про верховне керування військами У.Н.Р.

2I Верховне керування військ У.Н.Р. належить Голові Директорії, як Головному Отаману, і виконується безпосередньо через Військового

Міністра ,Начальника Генерального Штабу та Генерал-Інспектора військ У.Н.Р.

За всю військову справу Військовий Міністр відповідае перед Радою та Кабінетом Народніх Міністрів і перед Держ.Нар.Радою.

Всі акти верховного керування набірають сили лише після контрасігнатури їх Військовим Міністром.

22. Під час війни для командування дієвою армією У.Н.Р. призначається Головним Отаманом по предложенню Голови Ради Нар.Мін . командуючий Дієвою Армією з правами,які зазначені в ст.ст.90-100 "Положення про польове управління військ 1914р"

23. Начальник Генерального Штабу та Генерал-Інспектор військ призначаються і звільняються Головним Отаманом,по представленню Голови Ради Нар.Мін. з кандидатів,обраних Вищою Військовою Радою.

24. Призначення командуючих дивізіями,корпусами,групами і на військові посади перших 4 класів переводяться через Раду Нар.Мін. та затвердженням Головного Отамана по представленню відповідного начальства через Військового Міністра.

25. Для попереднього розгляду представлених законодавчих та господарчих справ Військового Міністра,начальника Генерального Штабу і Генерал-Інспектора військ ,утворюється Вища Військова Рада,в склад якої входять:Голова Ради Нар.Мін. Міністр Фінансів Військовий Мін. Нач. Генер.Штабу ,Генерал-Інспектор військ і 3 члена по призначенню.

В склад Вищої Військової Ради з дорадчим голосом входить також Державний Контрольор .

26. Під час війни в засіданнях Вищої Військової Ради бере участь з правом рішаючого голосу командуючий армією або його представник.

VI.

27. Всі закони,постанови,накази та розпорядження,які суперечать цьому законові і відповідних статтях касуються а утворені на їх підставі інституції,штаби та заклади розв"язуються і персональний склад їх залишається за штатом на загальних підставах.

ДОДАТОК

до основного державного закону про склад і спосіб вибору Державної Ради.

АРТ. 1.

Державна Рада складається з 290 членів.

АРТ. 2.

Членів Державної Ради вибирається в одинадцяти групах в цей спосіб, що І група дає 100 членів, ІІ група-27, ІІІ група 24, IV група-9, V група-9, VI група-5, VII група -5, VIII група -2, IX група - 1, X група - 7 і XI група - 106.

АРТ. 3.

Першу групу творять українські політичні партії з числом мандатів 84 і неукраїнські політичні партії або неукраїнські загально-національні організації з числом мандатів 16.

АРТ. 4.

Мандати українських політичних партій розділюються в цей спосіб:

1) Соціялісти - революціонери 16
2) Соціяльні - демократи 12
3) Соціялісти - федералісти 12
4) Соціялісти - самостійники 12
5) Хлібороби - демократи 12
6) Народні - республіканці 9
7) Народня - партія 6
8) Трудова - партія 4
9) Селянські - соціялісти 1

АРТ. 5.

З мандатів неукраїнських політичних партій або неукраїнських загальних національних організацій одержують:

1) Жиди 8
2) Поляки 4
3) Великороси 2
4) Німці 2

АРТ. 6.

Другу групу творять губерніяльні самоврядування.

Кожна з губерній, а імено: Поділля, Волинь, Київ, Херсон, Катеринослав, Чернигів, Полтава, Харків і Таврія вибирають по трьох представників.

АРТ. 7.

Третю групу творять українські кооперативи.

Мандати цеї групи розділяються в цей спосіб, що українські центральні кооперативні організації у Києві, а іменно: ~~Господарь-Союз~~ Централ, Дніпро-Союз і Україн-Банк дають по двох відпоручників.

Всі инші українські районні кооперативи в губерніях що їх вичислено в арт. 6, дають разом 18 мандатів.

АРТ. 8.

Четверту групу творять професійні робітничі організації

Кожна з губерній, що їх вичислено в арт. 6 цего додатку, вибирає одного представника.

АРТ. 9.

П'яту групу творять українські губерніяльні учительські спілки у всіх губерніях, що їх вичислено в арт. 6 додатку.

Кожна спілка вибирає одного представника.

АРТ. 10.

Шесту групу творить біле духовенство епархії: Подільської, Волинської, Київської, Полтавської і Катеринославської.

Кожна епархія вибирає одного представника.

АРТ. 11.

Сему групу творять залізничники залізничих шляхів подільських, слобідських і запорожських, з яких кожний вибирає по одному представникові, врешті залізничники прочих залізничих шляхів правобережних, що вибирають разом двох представників.

АРТ. 12.

Восьму групу творять українські державні університети і

Київі і Кам'янці, з яких кожний вибирає одного представника.

Арт. 14.

П'яту групу творить Українська Академія наук в Київі з одним представником.

Арт. 15.

Шесту групу творять слідуючі українські товариства: українське т-во Правниче в Київі, українське т-во Лікарське в Київі, українське т-во інженерське в Київі, український союз поштовиків в Київі, т-во Союз Українок в Київі, т-во Просвіта в Київі і Кирило-методіївське б-во в Кам'янці на Поділлю.

Кожне з цих товариств дає одного представника.

Арт. 16.

Кожний повіт губерній, що їх вичислено в арт. 5 вибирає одного представника.

Міністр внутрішних справ оголосить в урядовім часописі докладний спис повітів, що в них належить перевести вибори на підставі постанов цего закону.

ДОДАТОК

до основного державного закону про склад і спосіб вибору Державної Ради.

АРТ. 1.

Державна Рада складається з 290 членів.

АРТ. 2.

Членів Державної Ради вибирається в одинадцяти групах в цей спосіб, що I група дає 100 членів, II група–[illegible], III група –[illegible], IV група-5, V група-5, VI група–[illegible], VII група –[illegible], VIII група –2, IX група – 1, X група – 7 і XI група – 106.

АРТ. 3.

Першу групу творять українські політичні партії з числом мандатів 84 і неукраїнські політичні партії або неукраїнські загально-національні організації з числом мандатів 16.

АРТ. 4.

Мандати українських політичних партій розділяються в цей спосіб:

1) Соціалісти - революціонери 16
2) Соціяльні - демократи 12
3) Соціялісти - федералісти 12
4) Соціялісти - самостійники 12
5) Хлібороби - демократи 12
6) Народні - республіканці 9
7) Народня - партія 6
8) Трудова - партія 4
9) Селянські - соціялісти 1

АРТ. 5.

Мандатів неукраїнських політичних партій або неукраїнських загальних національних організацій одержують:

1) Жиди 8
2) Поляки 4
3) Великороси 2
4) Німці 2

АРТ. 6.

Другу групу творять губерніяльні самоврядування.

Кожна з губерній, а імено: Поділля, Волинь, Київ, Херсон, Катеринослав, Чернигів, Полтава, Харків і Таврія вибирають по трьох представників.

АРТ. 7.

Третю групу творять українськи кооперативи.

Мандати цеї групи розділяються в цей спосіб, що українські центральні кооперативні організації у Київі, а іменно: Централ ~~Господарь-Бона~~, Дніпро-Союз і Україн-Банк дають по двох відпоручників.

Всі инші українські районні кооперативи в губерніях що їх вичислено в арт. 6, дають разом 18 мандатів.

АРТ. 8.

Четверту групу творять професійні робітничі організації.

Кожна з губерній, що їх вичислено в арт. 6 цего додатку, вибирає одного представника.

АРТ. 9.

П'яту групу творять українські губерніяльні учительські спілки у всіх губерніях, що їх вичислено в арт. 6 додатку.

Кожна спілка вибирає одного представника.

АРТ. 10.

Шесту групу творить біле духовенство єпархі : Подільської Херсонської, Волинської, Київської, Полтавської і Катеринославської.

Кожна єпархія вибирає одного представника.

АРТ. 11.

Сему групу творять залізничники залізничих шляхів подільських, слобідських і запорожських, з яких кожний вибирає по одному представникові, врешті залізничники прочих залізничих шляхів правобережних, що вибирають разом двох представників.

АРТ. 12.

Восьму групу творять українськи державні університети :

Київі і Кам'янці, з яких кожний вибирає одного представника.

АРТ. 13.

Дев'яту групу творить Українська Академія Наук в Київі з одним представником.

АРТ. 14.

Десяту групу творить слідуючі українські товариства: українське т-во Правників в Київі, українське т-во Лікарське в Київі, українське т-во Інженерське в Київі, український союз [illegible] в Київі, т-во Союз Українок в Київі, т-во Просвіта в Київі і Кирило-Методіївське т-во в Кам'янці на Поділлю.

Кожне з цих товариств дає одного представника.

АРТ. 15.

Кожний повіт губерній, що їх вичислено в арт. 6 вибирає одного представника.

Міністр внутрішніх справ оголосить в урядовім часописі докладний спис повітів, що в них належить перевести вибори на підставі постанов цего закону.

УХВАЛА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

ТИМЧАСОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЗАКОН

ПРО СКЛАД І СПОСІБ ВИБОРУ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ.

АРТ. 1.

Державна Рада складається з 290 членів, що їх вибрано в одинацяти групах, як це зазначено в артикулах від 2 до 1[illegible] додатку до цего закону.

АРТ. 2.

Міністр внутрішніх справ оголошує в урядовім часописі термін виборів до кожної групи або виборчого тіла окремо. Цей термін не може виносити менше як 14 днів числючи від дня оголошення в урядовім часописі.

АРТ. 3.

На випадок погаснення з якої небудь причини мандату члена Державної Ради, належить перевести доповнюючий вибір.

Доповнюючий вибір заряджує міністр внутрішніх справ в спосіб, як це означено в арт. 2.

Доповнюючого вибору не заряджується, коли вичислені в артикулах 4, [illegible], 7, [illegible] і 1[illegible] додатку до цего закону партії, організації, або товариства перестали в міжчасі істнувати, що міністр внутрішніх справ оголошує в урядовім часописі.

АРТ. 4.

Доповнюючий вибір члена Державної Ради переводиться в спосіб, що його призначено для першого вибору члена Державної Ради з даної групи або виборчого тіла.

АРТ. 5.

Активне виборче право у всіх групах прислуговує тільки горожанам Української Держави так чоловікам як і жінкам, без ріжниці визнання і народности, що мають всі політичні і цивільні права по обов'язуючим законам і в дні оголошення в урядовім

часописі росписання виборів до даної групи або виборчого тіла Державної Ради скінчили [illegible] рік життя.

Вищенаведені артикули означають докладно, хто має активне виборче право в певній означеній групі або виборчому тілі.

АРТ. 6.

Постанови арт. [illegible] відносяться також і до пасивного виборчого права з тим, що найнища границя віку для вибору на члена Державної Ради виносить скінчених [illegible] років життя і з тими дальшими обмеженнями, що їх означено в нище наведених артикулах.

АРТ. 7.

Виняток від засади, що її проголошено в першім уступі арт. [illegible] в сполуці з арт. [illegible] заходить тільки що до українських політичних партій, українських організацій і українських товариств, що їх докладно означено в артикулах 4, 7, 9, 1[illegible], 1[illegible] і 14 додатку до цего закону, де активне і пасивне виборче право мають тільки горожане української народности.

Дальший виняток заходить що до неукраїнських політичних партій або неукраїнських загально національних організацій, що їх вичислено в арт. 5 додатку до цего закону і у виданім в сполуці з цим артикулом додатку окремім розпорядку міністра внутрішніх справ, що до розділу мандатів цеї групи між поодинокі партії або організації народностей, що їх вичислено в цім-же артикулі додатку; розпорядок належить оголосити в урядовім часописі. Активне і пасивне виборче право мають тут тільки горожане цеї народности, що її в даному виборчому тілі цеї групи призначено мандати.

АРТ. 8.

Вибори до Державної Ради в кожній окремій групі або в кождому виборчому тілі розписує і ними керує міністр внутрішніх справ.

З його доручення може це зробити губерніяльний комісарь цеї губернії, що в ній мається перевести вибори в даній групі або виборчому тілі.

Виконавчим органом в переведенню виборів є повітовий комісарь того повіту, де мається перевести вибори.

міністр внутрішніх справ має право на підставі постанови цего артикулу видати в цій справі окремі виконавчі розпорядки, що їх належить оголосити в урядовім часописі; не можуть вони однак порушити постанов цего закону.

АРТ. 9.

Термін виборів в кожній окремій групі або виборчому тілі треба означити не пізнійше як на один місяць від дня оголошення виборів в урядовім часописі.

АРТ. 10.

Міністр внутрішніх справ зглядно губерніяльний комісарь, а з їх доручення повітовий комісар цего повіту, де переводиться вибори, може вислати до виборів в кожній з груп або виборчих тіл окремого свойого відпоручника в характері виборчого комісаря.

Виборчим комісарем може бути кожний горожанин Української держави, що скінчив 30 років життя і має всі цівильні, горожанські і політичні права.

Обов'язком виборчого комісаря є стежити за законностю виборчого акту і надати зазначення у виборчім протоколі кожної неправильности у веденню виборчого акту або порушення постанов цего закону, що їх він зауважив.

Він підписує виборчий протокол разом з всіми членами виборчої комісії, перенимає від неї всі виборчі акти і протоколи в запечатанім конверті і передає їх повітовому комісареві для негайної пересилки їх міністрові внутрішніх справ.

Присутність виборчого комісаря є конечна при виборах в групах, що їх вичислено в артикулах 8, 10, 11 і 15 додатку до цего закону.

На хід і вислід виборів виборчий комісарь не може впливати.

АРТ. 11.

Управлені до голосовання виборці збираються в часі і місці, що їх наперед оголошено в урядовім часописі, і без огляду на число тих, що явилися, приступають до виборчого акту; вибором

виборчої комісії.

Вибор виборчої комісії зарядкує і переводить у виборчих групах або виборчих тілах, що їх вичислено в артикулах 4,5, 7,9,12,13 і 14 голова партії, організації, корпорації або товариства, або його заступник – у всіх инших виборчих групах або виборчих тілах виборчий комісарь.

АРТ. 12.

Кожне з виборчих тіл вибирає з поміж себе згідною більшістю голосів для переведення виборчого акту окрему виборчу комісію в складі 3-х осіб. Виборчі тіла, що їх вичислено в артикулах 6,8,10, 14 і 15 додатку вибирають виборчу комісію в складі 5 членів.

Виборча комісія вибирає з поміж себе згідною більшістю голосів голову для керування виборчим актом і писаря для списання виборчого протоколу.

На випадок рівности голосів при виборі членів виборчої комісії, голови або писаря виборчої комсії рішає жереб, що його витягає цей, хто має право отворити виборчий акт.

Виборча комісія більшістю голосів рішає невідклично про всі спірні питання, що повстануть в часі переведення виборчого акту, зокрема, чи належить допустити або не допустити виборця до голосування і чи відданий голос є важний або ні.

Всі рішення виборчої комісії мусять бути вписані до виборчого протоколу.

Виборча комісія замикає виборчий акт, обчислює голоси і оголошує вибір членів Державної Ради, що зазначує у виборчім протоколі. Не можна проголосити вибору більшого числа членів Державної Ради, як це оголошено в урядовім часописі в оповіщенню міністра внутрішних справ про число членів Державної-Ради, що їх має вибрати дане виборче тіло.-

АРТ. 13.

З перебігу цілого виборчого акту списується окремий протокол, що його веде писарь, член виборчої комісії. В протоколі зазначується ім"я назвиско, вік, релігію, народність, звання і місце замешкання

кожного виборця, який віддав голос. Рівнож записуэться в протокол всі постановні ухвали виборчої комісії, що їх видано в звязку з переведенням виборчого акту. Дальше зазначуэться в протоколі - вислід голосовання, з приміткою, скільки віддано всіх голосів, скільки з них важних, а скільки неважних, а скільки виносить безглядна більшість голосів, потрібна для вибору члена Державної Ради з даної групи або виборчого тіла. Неважні голоси рахуються неді сними. Вкінці зазначуэться в протоколі, кого проголошено вибраним на члена Державної Ради з даної групи, або виборчого тіла, подаючи ім"я і назвиско, вік, релігію, народність, звання і місце замешкання вибраного. Протокол підписують всі члени виборчої комісії і виборчий комісарь, опечатують разом з всіми иншими виборчими актами і опечатані передають присутному виборчому комісареві для дальшої негайної пересилки міністрові внутрішних справ.

На запечатаній конверті, що її заадресовано до міністра внутрішних справ зазначуэться, що це виборчі акти і протокол вибору члена Державної Ради такої а такої виборчої групи або виборчого тіла. В разі відсутности виборчого комісаря голова виборчої комісії передаэ опечатані в повисший спосіб акти повітовому комісареві цего повіту, де переведено вибір для дальшої- негайної пересилки міністрові внутрішних справ.

АРТ. 14.

Вибори у всіх групах э таэмні. Голосовати можна тільки особисто. В групах, де э посередній спосіб виборів, таэмність обов"язуэ тільки при безпосереднім виборі члена Державної Ради через вибраних перед тим виборців.

Голосуэться неурядовими списками.

Вільно голосовати не стільки осіб, скільки членів Державної" Ради маэ вибрати дане виборче тіло.

Голосувати можна на кожного горожанина Української Держави, що маэ пасивне виборче право.

Кожний управнений до голосування даэ тільки один список так зложений, щоб не можна було відчитати імен і назвиск кандидатів, а то до руки голови виборчої комісії, який одержавши

список кидає в приготовану виборчу урну, не розгортаючи його зовсім. У виборчім протоколі треба ствердити, що виборча урна перед почанием голосування була порожна, про що виборча комісія і виборчий комісарь перед тим повинні переконатися.

Перший голосує голова виборчої комісії, по нім члени виборчої-комісії, а після всі инші виборці після списка виборців.

Писарь виборчої комісії зазначує в виборчім протоколі, хто з виборців віддав голос.

Виборці, що здержалися від голосування, рахуються неприсутними.

Раз розпочатого голосування неможна перервати перед закінченням (і оголошенням) висліду виборів.

На випадок не предбаченої перерви в голосуванні, належить про це списать окремий протокол і опечатати виборчі акти, передаючи їх в тимчасове перехования голові виборчої комісії.

Арт. 15.

Голосуванням керує голова виборчої "комісії. Всі виборці присутні в виборчім помешканні, мусять бути допущені до голосування. Тільки тоді, коли всі присутні управнені до голосування віддали свій голос, виборча комісія проголошує замкнення голосування і приступає до обчислення голосів.

В часі голосування виборча агітація в виборчому помешкані є недозволена, а так саме присутність посторонних осіб, ~~обчислення висліду виборів~~

Арт. 16.

Обчислення висліду виборів ~~прово~~ переводить виборча комісія в присутности виборчого комісаря. Голова виборчої комісії вибирає з виборчої урни, всі списки, що там знаходяться, обчисляє їх скількість, а опісля отбирає по одному і відчитує імена і назвиска кандидатів, що зазначує писарь виборчої-комісії. Всі члена виборчої-комісії-мають обов"язок оглянути кожний виборчий список.

Оскільки виборчий список містить в собі більше імен і назвиск кандидатів, як мається вибрати в данному виборчому тілі, ~~з~~ зачисляє тільки перші до цего порядкового числа, що відповідає

суми членів Державної Ради, що їх має вибрати дане виборче тіло; всі дальші є недійсні. Списки, що їх неможна відчитати, або списки перечеркнені рахуються недійсними. Скільки в дальших списках повторяються ті самі кандидати, писарь відмічує ще при них арабським числом 2,3,4 і т. д.

Вибраними є ті, хто одержав безглядну більшість важних голосів.

АРТ. 17.

Коли при першім голосуванні не вибрано достаточного числа кандидатів, або нікого, тоді приступається негайно до тіснійшого голосування в ціли вибору решти кандидатів.

Вільно голосувати тільки на тих, хто при першім голосуванню одержав найбільше число голосів.

Число кандидатів при тіснійшім голосуванні є завсігди два рази більше від числа кандидатів, що їх ще мається вибрати. На випадок рівности голосів, рішає жереб, що його витягає голова виборчої комісії, хто з кандидатів приступає в тісніше голосовання. Голос відданий на иншого кандидата рахується недійсним.

Обчислення голосів відбувається в спосіб, що його означено в арт. 16. В разі рівности голосів рішає жереб, що його витягає голова виборчої комісії. Дальший хід виборчого акту є такий самий, як при першім голосуванні.

АРТ. 18.

За українські політичні партії, що їх вичислено в арт. 4 додатку і за неукраїнські політичні партії або неукраїнські загально національні організації, що їх вияснено в арт. 5 додатку, активне виборче право виконують їх центральні комітети або начальні управи за українські центральні кооперативні союзи, що їх вичислено в арт. 7 додатку спільно члени надзірної ради, правління і контрольні комісії, в кінці заукраїнські товариства, що їх вичислено в арт. 9 і арт. 14 додатку їхні управи.

АРТ. 19.

Спосіб переведення виборів в українських районних коопера-

тевах і розділ між них ~~кандидатів~~ мандатів (арт. 7 додатку) означить міністр внутрішних справ дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовім часописі.

Вибори в цій групі посередні і одностепенні, а спосіб їх переведення подібний як в групі 4-ій (арт. 8 додатку).

АРТ. 20.

Право активного голосу в другій групі (арт. 6 додатку) мають всі члени губерніяльної-земської управи і всі губерніяльні земські гласні, що виконують його на окремім губерніяльнім земськім зібранню, що його призначено окремо в кожній губернії виключно для вибору членів Державної Ради цеї групи.

АРТ. 21.

Вибори в четвертій групі (арт. 8 додатку) є посередні і одностепенні. Кожна професійна робітнича організація, за винятком залізничих робітничих організацій, в несільських громадах губернії вибирає найменше одного виборця на скликані в тій цілі загальні збори своїх членів. Організації з більшим числом членів вибирають одного виборця на кожних 100 своїх членів, при чому число менше як сто рахується за сто.

Докладний спосіб переведення виборів в цій групі означить міністр внутрішніх справ дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовім часописі.

АРТ. 22.

Право активного голосу в 6 групі (арт. 10 додатку) мають всі з членів епархіяльного білого духовенства, хто має право після церковних постанов брати участь в епархіяльному з"їзді духовенства.

Міністр внутрішних справ в порозумінню з міністром освіти і визнань дорогою окремого розпорядку, що його оголошено в урядовім часописі, означить докладний спосіб переведення виборів в цій групі.

АРТ. 23.

Вибори в семій групі (арт. 11 додатку) є посередні і одно-

становлені. Спосіб переведення виборів подібний як в групі 4(арт. [illegible]).

Міністр внутрішніх справ в порозумінню з міністром шляхів дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовім часописі, означить докладний спосіб переведення виборів в цій групі.

АРТ. 24.

Право активного голосу в 8-ій групі (арт. [illegible] додатку) мають звичайні і надзвичайні професорі і приват-доценти на окремім виборчім зібранню, що його скликує і отвирає ректор; опісля вибирається виборчу комісію і приступається до голосування.

АРТ. 25.

Право активного голосу в [illegible]-ій групі (арт. [illegible] додатку) мають всі дійсні члени Академії на окремім виборчім зібранню, що його скликує голова Академії, опісля вибирається виборчу комісію і приступається до голосування.

АРТ. [illegible].

Вибори в [illegible] групі (арт. [illegible] додатку) є посередні і одностепенні.

Кожна сільська громада, без огляду на число дворів, вибирає на сільськім сході одного виборця. Вибрані виборці на спільним виборчім зібранню в повітовому місті вибирають одного члена Державної Ради.

Міністр внутрішніх справ дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовим часописі, означить докладний спосіб переведення виборів в цій групі.

АРТ. 27.

Кожний вибраний член Державної Ради дістає від міністра внутрішніх справ окреме посвідчення, що його уповажнює до вступу до Державної Ради.

Спис вибраних членів Державної Ради оголоситься в урядовім часописі.

АРТ. 28.

Право вносити протести проти виборів членів Державної Ради

має кожний, хто має право активного голосу в даному виборчому [illegible]

АРТ. 29.

Протести проти виборів членів Державної Ради вносяться до міністра внутрішніх справ, а коли вже скликано Державну Раду, прямо до неї, а то протягом 14 днів, числячи від дня виборів.

В протесті належить напровадити причини неважности виборів, наводячи докази, документи і свідків і жадаючи уневажнення виборів та розписання нових.

Про важність, або уневажнення виборів постановляє сама Державна Рада.

Опротестовання мандату аж до хвилі остаточної постанови Державної Ради в цій справі,- не впливає на право до вступу до Державної Ради цего, чий вибір опротестовано.

АРТ. 30.

Цей основний державний закон обовязує з днем його оголошення.

АРТ. 31.

Виконання цего основного державного закону доручається міністрові внутрішніх справ.

ступені. Спосіб переведення виборів подібний як в групі 4(арт. 21).

Міністр внутрішніх справ в порозумінню з міністром шляхів дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовім часописі, означить докладний спосіб переведення виборів в цій групі.

АРТ. 24.

Право активного голосу в 8-ій групі (арт. 12 додатку) мають звичайні і надзвичайні професорі і приват-доценти на окремім виборчім зібранню, що його скликує і отвирає ректор; опісля вибирається виборчу комісію і приступається до голосування.

АРТ. 25.

Право активного голосу в 9-ій групі (арт. 13 додатку) мають всі дійсні члени академії на окремім виборчім зібранню, що його скликує голова академії, опісля вибирається виборчу комісію і приступається до голосування.

АРТ. 26.

Вибори в 11 групі (арт. 15 додатку) є посередні і одноступенні.

Кожна сільська громада, без огляду на число дворів, вибирає на сільськім сході одного виборця. Вибрані виборці на спільнім виборчім зібранню в повітовому місті вибирають одного члена Державної Ради.

Міністр внутрішніх справ дорогою окремого розпорядку, що його оголосить в урядовим часописі, означить докладний спосіб переведення виборів в цій групі.

АРТ. 27.

Кожний вибраний член Державної Ради дістає від міністра внутрішних справ окреме посвідчення, що його уповажняє до вступу до Державної Ради.

Спис вибраних членів Державної Ради оголоситься в урядовім часописі.

АРТ. 28.

Право вносити протести проти виборів членів Державної Ради

має кожний, хто має право активного голосу в даному виборчому тілі

Арт. 29.

Протести проти виборів членів Державної Ради вносяться до міністра внутрішних справ, а коли вже скликано Державну Раду, прямо до неї, а то протягом 14 днів, числячи від дня виборів.

В протесті належить напровадити причини неважности виборів, наводячи докази, документи і свідків і надаючи уневажнення виборів та розписання нових.

Про важність, або уневажнення виборів постановляє сама Державна Рада.

Опротестовання мандату аж до хвилі остаточної постанови Державної Ради в цій справі,- не впливає на право до вступу до Державної Ради цего, чий вибір опротестовано.

Арт. 30.

Цей основний державний закон обовязує з днем його оголошення.

Арт. [illegible]

Виконання цего основного державного закону доручається міністрові внутрішних справ.

СТАТУТ

Української Національної Ради.

I Назва і мета.

§1. На ґрунті спільної думки що до будови і забезпечення Української Народньої Республіки та праці в справах Українського Національно-політичного характеру засновується Українська Національна Рада.

§2. Українська Національна Рада має своєю метою:
а/обміркування і ухвалення національно-політичних справ, що зв'язані з будовою Української Народньої Республіки;
б/остаточне закріплення міцної спільної Української Державности на всіх українських етнографічних областях на демократичному і парляментарному принципі;
в/ вирішування лінії внутрішньої і зовнішньої української політики;
г/ оборону українського народу і його державности в міжнародній опінії;
д/ всебічну допомогу в створенню спільної української реґулярної армії та в створенню справного внутрішнього адміністраційного апарату Української Народньої Республіки, як рівнож в чім скорішім створенню правильного конституційно-парляментарного устрою.

§3. Для здійснення цеї мети Українська Національна Рада організує українську політичну, громадську опінію і репрезентацію її, вживає всіх відповідних заходів для її виявлення і здійснення як в межах української території, так і по за її межами.

II
Склад і завдання Української Національної Ради.

§4. Українська Національна Рада складається з 35/тридцяти пяти/ членів, обібраних такими українськими партіями і організаціями: 1/партії соціялістів революціонерів та соціяльних демократів східної України оббирають по між себе 8 /вісімох/ представників. 2/ Решта українських партій східної України оббирає з поміж себе 10 /десять/ представників; 3/ Українські політичні партії західної обалсти Української Народньої Республіки оббирають 7 /сімох/ представників після ключа, який сами вирішать; на случай дальшого правильного існування Української Національної Ради західної области Української Народньої Республіки делегує вона всіх згаданих вище сімох членів; 4/ Самоврядування, кооперативи, наукові, професійні і науково-професійні організації східної України оббирають з поміж себе 10 /десять/ представників.

§5. Засідання Української Національної Ради вважається правосильними, коли на них явиться половина всіх її членів і скликається Президію в міру потреби.

§6. Постанови на засіданнях Української Національної Ради приймаються простою більшостю голосів. Для зміни цього статуту потрібна присутність двох третин членів і двох третин голосів присутніх членів.

III

III
Президія і Комісії.

§7. Для виконання постанов Української Національної Ради та її представництва назовні обірається Президія Української Національної Ради. Президія складається з 7 /сімох/ членів, а саме Голови, його двох заступників, секретаря і скарбника, обібраних Українською Національною Радою з поміж кандидатів виставлених різними партіями, при чому три місця в Президії мають принадлежати представникам партії: соціалістів-революціонерів, соціяльних демократів і [illegible] трудової партії.

§8. Для переведення в діло своїх окремих задач Українська Національна Рада вибирає з поміж себе окремі комісії, які через своїх референтів вносять справу на пленарному засіданню Української Національної Ради, котра остаточно рішає. Чисельність кожної Комісії означить сама Рада. Комісіям належить право покликання на свої засідання окремих знавців, а провадять вони свою працю на підставі окремого виробленого правильника, затвердженого Українською Національною Радою.

§9. Для контролю за державними фондами, повіреними приватним особам, інституціям, організаціям і товариствам, обірає Українська Національна Рада контрольну Комісію з 5 /п'ятьох/ членів.

§10. В своїй діяльності Президія, Комісії та інші органи Української Національної Ради керуються відповідними інструкціями Української Національної Ради.

IV
Кошти Української Національної Ради.

§11. Кошти Української Національної Ради складаються з внесків партій, добровільних жертв і допомог. Форма і розмір внесків встановлюється Українською Національною Радою.

V
Ліквідація.

§12. На випадок розв'язання Української Національної Ради майно її переходить по постанові на останньому засіданні Української Національної Ради - або на організацію, що її замінить, або на Український Політичний Червоний Хрест, а Контрольна Комісія Української Національної Ради існує дальше аж до полагодження всіх своїх справ.

Кам'янець на Поділлю

11 січня 1920 року.

Кооперація

У.Н.Р.
Міністерство
Народнього Господарства

Департамент
Зовнішнього Торгу

Відділ. ... . . .

"10" Вересня 1919р.

Ч.2618

м.Кам'янець Под.

Копія
з копії.

П о с в і д ч е н н я.

Цим уповноважується Комісія із представників Центральних Українських Кооперативних Установ "ДНІПРОСОЮЗ"-а Юрия Б і л і м о в и ч а та Андрія С е р б і н е н к а, "Українбанку" Степана П е р е п е л и ц і, та "Централу Сільсько-Господарських Кооперативних Товариств" Андрія Г о л о в к а під головуванням п. С е р б і н е н к а, спроваджувати переговори і заключати умови в справі придбання від Італійського Уряду та Італійських приватних торговельних фірм ріжних потрібних для армії і населення України товарів, переважно військових і заключати для цього ріжні позики, з тим що після затвердження Міністром Народнього Господарства Уряд Української Народньої Республіки гарантує виконання взятих зазначеною Комісією на себе обов'язательств як в справі повернення позичок так і в справі грошової оплати, вироблених Комісією закупок та передачи в уплату за Італійські товари ріжних Українських крамів коли це буде умовлено в заключених Комісією договорах.

М І Н І С Т Р
НАРОДНЬОГО ГОСПОДАРСТВА Н.Ш а д л у н, в.р.

М.П.

НАРОДНІЙ МІНІСТР
ФІНАНСІВ Б.М а р т о с, в.р.

Д И Р Е К Т О Р
Департаменту Зовнішнього Торгу: І.Д о б р и л о в с ь к и й,
в.р.

З копією згідно: Діловод. [illegible].

СЕКРЕТАРЬ ТОРГОВЕЛЬНОЇ КОМІСІЇ:

Копія з копії

У.Н.Р.
Міністерство
Народнього Господарства
Департамент
Зовнішнього Торгу
" II" жовтня 1919 року.
Ч.708
м.Кам'янець на Поділлю.

УПОВНОВАЖЕННЯ.

Цим уповноважується Комісія з представників Центральних Українських Кооперативних Установ "ДНІПРОСОЮЗУ"-Андрій Сербіненко та Евген Філіпович "УКРАІНБАНКА"-Степан Перепелиця та "ЦЕНТРАЛУ"-Андрій Головка або заступник його п.Наконечний,під головуванням п.Сербіненка:

I/Провадити всі операції і виконувати всі доручення Міністерства Народнього Господарства по закупці від Уряду та приватних фірм Швейцаріі товарів,потрібних,як для війська,так і для населення України;Український Уряд після затвердження Урядом зроблених Комісією державних закупок,приймає на себе всі обов'язки по тим операціям,

2/Позичати там же гроші для своїх операцій;

3/ Підготовляти матеріяли для дальніїших торговельних договорів і державних позичок;

4/ Підготовляти шляхи для Українського Імпорту і Експорту;

5/Комісія має право кооптувати в свій склад,як окремих представників Українського Уряду,так і фаховців з правом дорадчого голосу.

Копія. 192

Прилога ч.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД КОМІССІІ, БЮРА ТА КОШТИ ІХ УДЕРЖАННЯ.

на 15 Червня 1920 року.

Чергове число.	Посада	Призвіще	Місячна платня в австр.кор.	Примітка.
1.	Голова Коміссії.	Сербіненко Андрій Миронович	без платні	
2.	Члени Коміссії /кооптований/	проф. Ганіцький Іван Михайлович	без платні	
3.	Член Коміссії	Перепелиця Степан Василевич	без платні	
4.	В.о.бухгалтера	Наконечний Федір Опанасович	7.000	
5.	Секретар	Чечель Микола Флорович	3.000	
6.	Завідуючий тов.складами	Гааз Олександер Георгієвич	3.500	
7.	Діловод	Гладилович Тарас Филаретович	2.500	
8.	Машиністка	Утриско Ольга Володимировна	3.000	
9.	Шоффер	Грамзель Йоган	2.500	
10.	Кур'єр	Пасічник Михайло	1.250	

Разом 22.750

Голова Коміссії / підпис /

Секретар: / підпис /

З оригіналом згідно: Діловод

У.Н.Р.

Міністерство

Народнього Господарства

Департамент

Зовнішнього Торгу

" 11" жовтня 1919 року.

Ч.708

м.Кам'янець на Поділлю.

Копія з копії

133

УПОВНОВАЖЕННЯ.

Цим уповноважується Комісія з представників Центральних Українських Кооперативних Установ "ДНІПРОСОЮЗУ"-Андрій Сербіненко та Евген Філіпович "УКРАІНБАНКА"-Степан Перепелиця та "ЦЕНТРАЛУ"-Андрій Головка або заступник його п.Наконечний,під головуванням п.Сербіненка:

1/Провадити всі операції і виконувати всі доручення Міністерства Народнього Господарства по закупці від Уряду та приватних фірм Швейцарії товарів,потрібних, як для війська,так і для населення України;Український Уряд після затвердження Урядом зроблених Комісією державних закупок,приймає на себе всі обов'язки по тим операціям,

2/Позичати там же гроші для своїх операцій;

3/ Підготовляти матеріяли для дальніших торговельних договорів і державних позичок;

4/ Підготовляти шляхи для Українського Імпорту і Експорту;

5/Комісія має право коонтувати в свій склад,як окремих представників Українського Уряду,так і фаховців з правом дорадчого голосу.

У.Н.Р.
МІНІСТЕРСТВО
НАРОДНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

Департамент
Зовнішнього Торгу

Відділ Зовнішнього Торгу
"25" вересня 1919 р.
Ч.582.

м. Кам'янець.

Копія з копії.

184

УПОВНОВАЖЕННЯ.

В доповнення і поширення мандата за Ч.2648 цим уповноважується Комісія з представників Центральних Українських Кооперативних Установ "ДНІПРО-СОЮЗУ" Андрій Сербіненко "УКРАЇНБАНКА" Степан Перепелиця та "ЦЕНТРАЛУ" Наконечний, під головуванням п. Сербіненка

I/ Провадити всі операції і виконувати всі доручення Міністерства Народнього Господарства по закупці товарів потрібних, як для війська, так і для населення України; Український Уряд після затвердження Урядом зроблених Комісією державних закупок, приймає на себе всі обов'язки по тим операціям;

2/ Позичати гроші для своїх операцій,

3/ Підготовляти матеріяли для дальніших торговельних договорів і державних позичок,

4/ Підготовляти шляхи для Українського Імпорту і Експорту,

5/ Комісія має право кооптувати в свій склад, як окремих представників Українського Уряду, так і фаховців з правом дорадчого голосу.

МІНІСТР НАРОДНЬОГО ГОСПОДАРСТВА М.Шадлун.

МІНІСТР ФІНАНСІВ Б.Мартос.

ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТУ
Зовнішнього Торгу Добриловський.

М.Н.Г.

Посольство Української Народньої Республіки у Відні

посвідчує, що копія ся є згідна з оригіналом, котрий був представлений в Посольство і підписаний Міністром Народнього Господарства Ш а д л у н о м, Міністром Фінансів М а р т о с о м і Директором Департаменту Д о б р и - л о в с ь к и м.

Відень, 29 грудня 1919 р.

Директор Канцелярії

Ч.6.

Діловод

Ч.1983.